Henrik Hertz

Pigen fra Georgien

Fortællinger fra "Ugentlige Blade"

Henrik Hertz

Pigen fra Georgien

Fortællinger fra "Ugentlige Blade"

eBibliotek 1800

2025

Ophavsret og brugsbetingelser

Copyright and conditions of use

art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.

Pigen fra Georgien

Et eventyr.

Kom, sætter eder om mig, store, små!
Et eventyr jeg eder vil fortælle;
et sælsomt, underfuldt som få,
og fra vor egen tid, jeg har at melde.
Et af de sagn, der til de voksne nå
Fra barnets verden, og med barndoms minde
i drømmerisk belysning for os stå.
Nu, da jeg første gang skal til min gerning gå,
Jeg med et eventyr vil eder binde.

For nogle år siden levede der her i byen en tysk kemiker og instrumentmager, hvis navn var doktor Beireis. Om han var en efterkommer, en slægtning eller måske en ny inkarnation af den berømte professor Beireis, Goethe taler om i sit levned, er ubekendt. Men vist er det, at der en tid blev fortalt lige så mange forunderlige historier om ham som om hans navne, kun at i vore oplyste tider ingen ret ville tro på dem. Han skulle således være fuldkommen hjemme i den sorte kunst, og blandt andet forstå sig på at gøre guld af alle slags metaller. Om dette var så i sig selv, skal jeg ikke kunne sige; men vist er det, at hans årlige udgifter var så store, at han måtte være meget rig og kunne disponere over store kapitaler. Alene i hans samlinger af instrumenter, malerier og antikke statuer, hans skårne stene og

mønter stak der uden tvivl store summer, og disse samlinger forøgede han bestandig. Så man denne mand på gaden, eller traf man ham i et selskab, da fandt man intet usædvanligt hos ham. Det var vistnok en høj, anselig mand med udtryksfulde ansigtstræk, men hans tale, manerer og klædedragt var som andre folks. At han gik med et tykt, langt og kulsort skæg, er, som man ved, ikke så usædvanligt for mænd, der kommer fra Tyskland. Derimod måtte man indrømme, at det var en lærd, kundskabsrig mand, der såvel ved dybsindige studier som ved vidtløftige rejser havde beriget sine erfaringer. Tillige besad han, eller udgav sig for at besidde adskillige hemmelige midler eller arcana, der kunne besejre vanskeligheder, ingen videnskab ellers var i stand til at overvinde. Således påstod man, at han kunne skaffe enhver, hvis hoved var skaldet, den skønneste og rigeste hårvækst. "Det menneskelige hoved," plejede han at sige, "er at betragte som en mark, kun at der vokser hår derpå i stedet for græs, kløver eller korn. Er den med tiden blevet gold, så må den bearbejdes som enhver anden mark; den må gødes og pløjes om. Derefter sår jeg mit hårfrø, og inden et halvt år er gået, skal det nye hår allerede stå tykt og et godt stykke højt." En mand, der ikke hørte godt, troede, han sagde hørfrø. "Ja, også det kan jeg så. Men så får De af den slags hår, man i Tyskland kalder *flachshaare*, hvis kvalitet ikke er så god. Ønsker De prima sort, må De bruge mit hårfrø, og De kan da selv vælge, hvad farve De vil, og enten krøllede eller glatte hår." De fleste antog dette for doktorens spøg. Enkelte, der ville prøve midlet, blev snart kede af den langvarige, besværlige forberedelse, eller det, doktoren kaldte hovedets gødning og pløjning.

Denne doktor Beireis havde ikke omgang med mange her i byen. Den eneste familie, han kom ofte og gerne hos, var en købmand Aagesen, og, efter hvad han selv tilstod, var det især dennes smukke og velopdragne børn, der trak ham til huset. Han Var nemlig en stor børneven, og hos Aagesens, hvor der var to småpiger og tre drenge, hang alle disse med den største hengivenhed ved deres tykskæggede ven. Men hvem kunne også more dem og lege med dem som han! Endogså forældrene så beundrende til, når doktoren gjorde sine kunststykker for børnene. Således havde den ældste dreng, Theobald, af en onkel fået en stor kasse med byggetøj fra England, ikke det nürnbergerkram, man nu i små, flade æsker får i vore isenboder, men en meget bedre og større samling, som man rigtignok kunne bygge ganske andre huse og paladser med. Theobald var en mester i den kunst; men hvad forslog det, når doktoren gav sig til at bygge? Så stod der ligesom ved trylleri et slot med tårne, høje vinduer, porte, trapper, grave og vindebroer. Der stak faner ud fra tårnene, gik røg fra skorstenene, og med ét – hør kun! – var alle vinduer oplyst af en rød flamme, som om hele slottet var illumineret på det prægtigste, og som især tog sig godt ud, når der var mørkt i stuen. Engang havde det udseende af, at der gik ild i slottet, og at luen slog ud fra taget, så at Theobald allerede kom gefærlig i angst for sit legetøj; men doktoren slog huset sammen, og så var ildløsen forbi. Nu og da bragte han kunstige, mekaniske dukker med til børnene, men som han altid tog med sig igen, når han gik, dukker, der blev trukket op med en nøgle – for der var et urværk inden i dem – og så løb de rundt på bordet, drejede hovedet, nejede og hilste, slog en paraply op, tog hatten

af og gjorde lignende ting. Hertil hørte også en æske med svaner, der kunne svømme på en skål med vand, når man holdt en rød, magnetiseret stang til dem. Men I må ikke tro, at disse svaner var så stive og kluntede, som de, man får hos isenkræmmer Eegholm på Østergade. Doktorens svaner var næsten lige så udmærkede som Vaucansons berømte ænder: de kunne slå med vingerne, bøje halsen, og når man kastede små stykker brød til dem, greb de det, strakte halsen i vejret og slugte det. Engang, da den ene svane havde fortæret næsten et helt firskillings franskbrød, gjorde Theobald det naturlige spørgsmål: "Men hvor gør denne lille svane af alt det brød?" Også forældrene studsede; men doktoren gav det simple svar: "Den fordøjer det; svanerne er meget forslugne dyr."

Ja, jeg tør ikke nægte, at den gode doktor Beireis undertiden gik vel vidt med sine kunster, så man næsten kunne blive bange for det; men det var kun, når han var alene med børnene, således havde han engang bragt en dukke med, der forestillede en beriderske i al sin pynt, stående på ét ben på en hest, mens denne løb rundt om bordet. Theobald, der var en opvakt dreng og engang havde set nogle beridere ude på Broen, spurgte, om hun ikke kunne springe ned fra hesten og igen op, og således blive ved, ligesom mademoiselle Leszinsky. "Jo, det kan hun godt," svarede doktoren; og straks begyndte den lille beriderske at springe op og ned på begge sider af hesten; da hun havde gjort det, gav hun sig til at danse på sadlen, og endte med at stå på hovedet, mens hesten løb rundt i fuld karriere. Ligedan var det med et lille teater, han viste dem ved juletider. Det var mageløst, som det var indrettet! Kulisserne var så godt malet, at man skulle tro, skoven bestod af virkelige træer og at bladene

viftede. Og nu dukkerne – I må ikke tro, at de hang i snører, som andre gemene marionetter. De kom ind på deres egne ben som I og jeg, kunne sætte sig, slå ud med armene og dreje øjnene i hovedet, så det var en lyst at se. Men, når doktoren viste sit teater for børnene alene, så kunne dukkerne rigtignok lidt mere; så kom stemmen fra munden, læberne bevægede sig, og når en af dem skammede sig, kunne han ordentlig blive rød i hovedet, og græd han, så løb de klare tårer ham ned ad kinderne. Var det ikke forunderligt? Når nu børnene siden fortalte forældrene om deslige besynderlige ting, så slog doktoren det hen, og bemærkede kun, at børns fantasi var den bedste understøttelse for en kunstner, og at derfor just børn var de bedste tilskuere, enhver kunst, men især et teater kunne ønske sig.

Således gik nogle år hen, indtil doktor Beireis måtte gøre en rejse til udlandet. Hvor han egentlig skulle hen, vidste man ikke; men efter nogle ord, han selv lod falde, mumlede man om Ægypten, ja endog om Indien. Han blev et år borte, ytrede sig heller ikke ved hjemkomsten bestemt om, hvor han havde været, og gik til sine vante sysler. Hos Aagesens var imidlertid Theobald i de forløbne år blevet en stor, smuk dreng. At han var nu ligesom tidligere doktorens yndling var godt at mærke, og drengen hang også med liv og sjæl ved ham. Engang sagde doktoren til købmand Aagesen: "Theobald er nu 15 år gammel og konfirmeret. Kunne De have lyst til at give ham i huset hos mig? Jeg tror, jeg kan bruge ham. Han er meget fingernem og fatter hurtigt de små kunststykker, jeg nu og da lærer ham. Jeg vil da i ét og alt sørge for ham, og holde lærere til ham, uden at det skal koste Dem en skilling; og jeg indestår Dem for, at han

skal blive oplært så godt som De blot kan forlange det. Viser han evne og lyst, så skal jeg efterhånden meddele ham, hvad jeg selv har tilegnet mig som kemiker og instrumentmager, og han vil da med tiden uden vanskelighed kunne tjene sig sit brød."

Aagesen, der ikke hørte til de meget bemidlede folk, og vidste, hvor svært det var at få sine sønner vel anbragte, turde ikke vise et så godt forslag fra sig. Han kendte doktoren som en meget formuende mand, der nok kunne sørge for drengen, og tillige som en i sin videnskab så duelig mester, at ingen bedre end han kunne oplære ham. De rygter, der gik om hans overnaturlige evner, brød hverken Aagesen eller nogen anden oplyst mand sig om. Det eneste, han altså troede at burde gøre, var at fastsætte visse betingelser, der sikrede drengens fremtid, og gav såvel ham som forældrene frihed til at træde tilbage, når de ville, eller når det skulle vise sig, at sønnen havde mere lyst til at vælge en anden levevej.

Theobald, der blev kaldt ind og gjort delagtig i den nye plan for hans fremtid, var henrykt. Han havde et par gange været inde hos doktoren og altid med den mest spændte opmærksomhed betragtet de mange forunderlige genstande, der var opstillet i værelserne og på gangene, de store elektriser-maskiner, de udstoppede dyr og de sælsomme skabninger, der i store og små glas opbevaredes i spiritus, for ikke at tale om en uhyre slangehud, en *boa constrictor*, der snoede sig langs med loftet på gangen og strakte sin røde tunge ud lige over køkkendøren. Al denne herlighed skulle han nu daglig have for øje! – Otte dage efter blev han indført, forestillet for doktorens gamle husholderske og fik sit nette, lille værelse anvist.

Det hus, doktoren beboede, og han beboede det alene, var stort og rummeligt, af tre stokværk og af gammeldags bygningsmåde. Det var langt fra, at Theobald blev straks bekendt med hele huset. I det første år måtte han bestandig holde sig til stueetagen, hvor hans eget, doktorens og husholderskens opholds-værelser var. Her kom hans lærere til ham og gav ham undervisning i matematik, tegning, fremmede sprog, musik og deslige, hvorved jeg må bemærke, at iblandt sprogene, han lærte, var efter doktorens udtrykkelige ønske også russisk. Først det følgende år, da han tillige skulle modtage undervisning i metaldrejning, glasslibning og instrumenters forfærdigelse, fik han adgang til anden etage, hvor der var værksteder for alt dette, og hvor en mængde sjældne og mærkelige mekaniske kunstværker var opstillet i lukkede glasskabe. Hermed gik tre år hen, i hvilken tid han også erholdt undervisning i at ride, fægte og behandle skydevåben.

Han var nu 18 år gammel, høj og velvoksen, og af et særdeles behageligt og anbefalende udvortes. Hans forældre, som han i sin fritid ofte besøgte, måtte tilstå, at han i enhver henseende havde vundet under sit ophold hos doktoren, og at hans adfærd altid var forstandig og beskeden. De havde derfor intet imod, at han blev, hvor han var og tilegnede sig de kundskaber, der endnu kunne bibringes ham, så meget mere som doktoren gav håb om, at han efter nogle års forløb ville lade ham rejse udenlands på sin bekostning, for også på denne måde at arbejde på hans uddannelse.

Dagen efter, at dette var afgjort med forældrene, kaldte doktoren det unge menneske ind i sit kabinet, og tiltalte ham noget mere alvorlig end han plejede. "Der begynder nu, min

kære Theobald, et nyt afsnit af dit ophold hos mig. Fra sprogvidenskaben og adskillige mere eller mindre mekaniske færdigheder skal du nu gå over til studier, der hører til de dybsindigste, og hvis resultater med rette anses for den menneskelige ånds stolthed. Jeg vil fra nu af efterhånden søge at gøre dig fortrolig med kemi, den højere matematik og astronomi, og jeg tvivler ikke på, at min unge ven vil i disse nye retninger vise den samme flid og lærelyst som forhen. Det er først nu, du skal indsamle dig de kundskaber, der med tiden skulle bringe dig de bedste frugter for livet." – De sidste ord udtalte han med en vis betoning, men tillige med et venligt håndtryk.

Theobald blev meget glad ved denne meddelelse. Fra den næste dag skulle der altså gives ham adgang til den øverste etage, som han ofte havde set op til med nysgerrighed, og om hvilken en anelse sagde ham, at den måtte indeslutte husets største og egentligste hemmeligheder. Han havde været meget for beskeden til at forespørge sig, og det var heller ikke mange, der kunne give ham underretning om, hvad der fandtes deroppe. Den eneste, der havde adgang til dette sted, var den gamle husholderske, og kun for nu og da at feje støvet af hjørner og kroge, hvilket altid skete under doktorens opsigt. Derimod kom hun aldrig ind i laboratoriet, og hvorledes aske og smuld blev skaffet bort herfra, vidste hun ikke.

Den her omtalte etage var afdelt på en anden måde end stuen og første stokværk. En betydelig del af rummet blev optaget af et stort, kunstigt indrettet laboratorium. Dernæst fandtes der en lang, men ikke bred sal, fra hvilken der igen gik døre til fem kabinetter. Såvel i disse som i salen var væggene beklædt med

glasskabe, hvori en mængde stoffer, kemien enten benyttede eller havde frembragt, fandtes henstillet. Theobalds forventning om de mærkeligheder, han her skulle støde på, blev i de første dage snarere skuffet end tilfredsstillet. Men allerede efter et halvt års forløb måtte han erkende, at dette sted, navnlig laboratoriet med dets mangfoldige digler, retorter og deslige var husets underværk, at den menneskelige ånd her formåede at forfølge og opnå forbavsende resultater.

To år gik hen med den undervisning, han her modtog, og han drev sine nye studier med en iver og lyst, hvormed doktoren oftere ytrede sin tilfredshed. Om den kunst at gøre guld var der i dette tidsrum ikke tale, uagtet Theobald nok formodede, at doktoren selv var adept, enten han nu blot anstillede fornyede forsøg for at komme til målet eller allerede havde nået det. Han var regelmæssigt hver dag til en bestemt tid indesluttet i sit laboratorium, og var altid meget angrebet og mat, når han kom derfra. Endnu mindre hørte den sorte kunst, eller hvad man sædvanligt forstår ved disse ord, til de discipliner, Theobald gjorde bekendtskab med, uagtet vistnok mange af naturens hemmeligheder, der var ubekendte for andre, i hans læretid afsløredes for ham. Om doktoren selv besad overnaturlige evner og et herredømme over den usynlige verden, der for os andre er en lukket bog, vil man måske i forløbet af denne lille fortælling erholde oplysning om.

Efter bestemmelsen skulle Theobald, efter at de to år var endt, forblive ét år endnu i doktorens hus, dog således, at deri ville indbefattes en rejse, han efter slutningen af det andet år havde at tiltræde til den saksiske bjergstad Freiberg. Doktoren ønskede nemlig, at han skulle skaffe sig praktisk indsigt i

bjergværks-videnskaben, hvortil han allerede teoretisk havde nydt forberedelse ved sine kemiske og mineralogiske studier; og hertil var en rejse til et eller andet betydeligt bjergværk nødvendig. Denne rejse, som han til den bestemte tid tiltrådte, og der medtog omtrent et halvt år, skal vi ikke følge ham på. Den henhørte til hans læretid og kan ikke have stor interesse for læserne. Derimod vil vi samles med ham dagen efter hans hjemkomst, da en begivenhed ventede ham, der gjorde en uformodet forandring i hele hans fremtidige skæbne.

Vi finder ham en smuk, solklar formiddag i den ovenfor nævnte lange sal, omringet af en mængde kasser med stuffer eller ertsstykker, tørrede urter og deslige, som han efter ordre havde bragt med fra rejsen, og nu var i færd med at tage ud. Mens han var sysselsat hermed kom doktoren ind, leverede ham et stort skrin, som han bad ham ved samme lejlighed at åbne og udtage deraf nogle kostbare specerier, der samme dag skulle benyttes, og begav sig dernæst til laboratoriet, hvor han som sædvanligt på denne tid indelukkede sig. Det omtalte skrin var ikke til at åbne med en sædvanlig nøgle. Som flere af husets gemmer, der indeholdt værdifulde sager, gav dets lås kun efter for en ejendommelig nøgle eller dirk, i hvis ene ende var anbragt en magnetsten, der trak en indvendig, i skrinet anbragt stift eller tap frem, hvorved låget straks sprang op. Doktoren og Theobald var hver i besiddelse af en sådan dirk, eftersom der ofte var brug for samme. Efter at han nu havde åbnet skrinet, lagde han, mens han tog ud hvad der skulle bruges, den omhandlede dirk hen på et lille bord, der stod tæt op til væggen. Men da han kort efter ville tage den til sig igen, hang den fast ved panelet, som den var kommet til at ligge lige

op til. I den tanke, at magnetspidsen var blevet hængende ved et søm eller et lignende stykke metal i panelet, tog Theobald fat i dirken og ville vriste den fra. Men i det samme sprang en skjult dør, han aldrig før havde set spor af, op af sig selv og blev stående på vid gab. Han trådte forundret nærmere, og opdagede, at døren gik ind til et kabinet, der gik i flugt med de fem andre, men var mindre. Det var et ottekantet rum, beklædt på væggene med en udenlandsk, meget smuk træsort, i hvilken der var udskåret en frise i arabesker. Loftet var hvælvet, men løb spidst sammen. Hvad der straks var ham påfaldende var den fuldkomne mangel af vinduer i dette rum. Tre af dettes otte sider havde rigtignok i deres øverste halvdel et smukt forgyldt gitter, som om lyset og frisk luft skulle indlades derigennem. Men i det mindske for øjeblikket var der anbragt en trævæg bagved, så at gitteret tog sig ud at være anbragt blot som prydelse. Heller ikke ovenfra kom lyset, skønt der var et klart, endog stærkt dæmringsskær udbredt over hele kabinettet, så at alle genstande kunne skelnes tydeligt. Han trådte, men noget tøvende ind, og så sig om. Det første, der tiltrak sig hans opmærksomhed, var en omtrent to alen høj piedestal, der stod midt på gulvet, og på hvilken der var hensat en guldskål af meget kunstigt arbejde. At lyset i værelset kom fra denne, var utvivlsomt, og han gik da hen for at se, hvad der var i den, der lyste. Da så han til sin store forbavselse, at der i skålen, som var fyldt med en klar, rødlig væske, svømmede to lyseblå øjne af en underfuld skønhed og en sådan glans, at den lyste over hele det lille rum. De lå altid éns adskilte, i den frastand fra hinanden, der sædvanligt findes hos menneskelige øjne. Også forblev de altid på samme sted i den rødlige væske, men med en svag,

næsten umærkelig stigen og synken. Mens Theobald, stum af forundring over dette uforlignelige syn, betragtede dem, så de igen ufravendt på ham, og fulgte med øjestenene enhver af hans bevægelser, med et udtryk, der var på engang ungt og uskyldigt, og tillige forskende, næsten nysgerrigt.

Døren var imidlertid ved dens egen mekanisme igen gået i, mens Theobald fordybet og drømmende tabte sig i dette syn. Undertiden syntes det for hans uafladelige stirren, at et ansigt, der svarede til disse øjne, hævede sig af de rødlige vande, og at den gyldne skål i grunden kun var hovedets gyldne lokker; men det viste sig snart som blændelse, og alt blev, som det var. Endelig udbrød han:

"O, I skønne, himmelske øjne, hvor hører I hen? At I er pigeøjne, kan jeg tænke mig; ingen uden en ung, uskyldig pige kan se som I og med sådanne øjne. Men er I et mægtigt kunstværk af min faderlige ven, eller er I dele af et menneskeligt legeme?"

Efter disse ord begyndte vandet i skålen sagtelig at risle, og dette tog til i sine strømninger eller kredse, mens en klar, velklingende stemme, ikke ulig tonerne fra en harmonika, svarede fra skålen:

"Jeg er intet kunstværk af din faderlige ven. Hvad du ser for dig er en del af et menneskeligt legeme, men skilt derfra, langt langt derfra."

Theobald lyttede med stigende forbavselse og blev ved at lytte, længe efter at stemmen var hørt op.

"Hvo er du, der taler," sagde han på ny. "Jeg ser dig ikke. Hvis du kan, så vis dig for mig."

"Ak, det kan jeg ikke!" svarede stemmen, idet vandet i skålen igen kom i den sitrende bevægelse. "Kun disse øjne, du ser for dig, og min stemme, og med disse min sjæl – for min sjæl ligger i mine øjne og min stemme – kun dette er fængslet til det magiske vand i denne skål. Vil du se mig for dit åsyn, se mig vandre på jorden, så må du søge mig i et fjernt, meget fjernt land."

Theobald stod en stund bøjet forover og igen ligesom tabt i den fortryllende stemme, der kom fra det usynlige væsen. Endelig sagde han: "Det er underfulde ting, du siger mig. Hvis det er dig tilladt, så fortæl mig, hvad du ved om dig selv."

"Jeg ved ikke, om det er mig tilladt, men det er ikke forbudt mig."

"Hvad er dit navn, hvis du har et navn, som vi dødelige?"

"Mit navn er Kathinka."

"Og hvor er dit hjem eller det sted, du talte om, og der ligger så fjernt herfra?"

"Jeg er født i en af Georgiens skønneste dale, i et land, hvor sommeren er varm, meget varmere end her, men hvor også vinteren i visse egne kan være streng. Min fader er en anset og mægtig mand. Min moder har jeg ikke kendt; hun døde få måneder efter, at jeg var født. Jeg var det eneste barn og efter alles sigende det smukkeste nær og fjernt. Det var kilden til min ulykke."

Stemmen standsede her og øjnene dukkede noget dybere ned. "Jeg beder dig, ubekendte, underfulde væsen! Bliv ved! Fortæl, hvorledes du er blevet hensat til dette sted."

"Jeg skal føje dig," vedblev stemmen, mens øjnene igen dukkede op med et endnu klarere skær.

"Min historie er snart fortalt, så sorgfuld den er. Det er for lidt at sige, at min fader elskede sin datter; ak, han tilbad mig, han forgudede mig, han vidste ikke hvad han skulle gøre for at føje mine ønsker. Min skønhed var hans stolthed; alle hans tanker gik ud på at sætte den i det bedste lys. Jeg gik fra det jeg var ganske lille kostbart klædt, hver dag i en ny dragt eller dog med en ny pynt. Alle måtte blindt adlyde mig, ingen turde modsige mig. Daglig hørte jeg, at mine øjne ikke havde deres lige i glans og skønhed, at min stemme var som musik, at ingen havde en så lille fod, en så lille hånd som jeg. Tvivler du så på, at jeg til sidst, skønt jeg vist var et godt barn, blev stolt og indbildsk, at jeg troede alt, hvad man sagde til mig, og var af den faste mening, at ingen kunne sammenlignes med mig, at jeg var ophøjet over alle andre? Jeg var endnu ikke 9 år gammel, og havde allerede så store tanker om mig selv! Ak, det er ikke godt, at mennesket er indbildsk og gør sig til af fuldkommenheder, der er givet ham uden hans fortjeneste, og ved et vindpust igen kan berøves ham!"

Stemmen tav igen. I al den tid, den lød, bemærkede Theobald til sin forundring, at den rødlige væske i skålen fulgte stemmens toner som et klaviatur, ved snart at bevæge sig i svagere eller stærkere strømninger, snart i større eller mindre kredse. Mens han stod og lyttede til efterklangen af disse toner, der endnu frembragte en let rislen i sandet, hørte han trin i den lange sal og kunne kende, at det var doktoren, der gik igennem den. Han fo'r op af sine drømmerier og sagde: "Det er vist ikke rigtigt, at jeg er herinde. Jeg vil gå ... men døren er lukket. Hvorledes kommer jeg ud?"

Stemmen svarede: "Der er en lille skyder af bronze. Skyd den fra."

"Men slutningen af din historie, hvornår skal jeg høre den?"

"Når du kommer her næste gang."

"Tror du, at jeg igen tør gå herind."

"Jeg tænker det. Din faderlige ven vil ikke forbyde bet, da det nu engang er sket."

"Men han ved ikke af, at jeg et herinde, og jeg tør ikke skjule det for ham."

"Han erfarer det snart. Du gør bedst i at vente til han selv taler til dig om det."

En ny, men fjernere lyd bragte Theobald til med et hurtigt farvel at skyde slåen fra og gå ind i salen.

Doktoren, der noget tidligere end sædvanligt havde forladt sit laboratorium, trådte kort efter ind for at hente de af skrinet udtagne sager, og gik uden at gøre nogen videre bemærkning.

Theobald var endnu ganske opfyldt af det, han havde hørt og set. Tanken om disse underfulde, lysende øjne, om den melodiske stemme, fulgte ham resten af dagen og blandede sig om natten i hans drømme. Hvad kunne det være for et forunderligt væsen, halvt legemligt, halvt ulegemligt? Var hendes jordiske skikkelse svundet hen som nymfen Echos, der fortæredes af sorg og længsel, så at til sidst kun stemmen blev tilbage? Var denne mytologiske forestilling intet digt, men mulig og virkelig – kun at her også øjnene var fulgt med stemmen? Disse tanker, som han forgæves grublede over, vendte stadig tilbage.

Den følgende dag, efter at doktoren var gået ind i sit laboratorium, hvor han altid forblev et par timer, befandt vor unge ven sig igen i den lange sal, og stod tvivlrådig ved det sted, hvor døren måtte findes. Hans egen strenge tankemåde rådede ham til at åbenbare doktoren det tilfældige bekendtskab, han havde gjort med det skjulte kabinet; en uklar følelse og de ord, hin stemme i den anledning havde sagt ham, bragte ham fra det. Foreløbig ville han undersøge, om han igen kunne opdage det sted, den magnetiske dirk havde hæftet sig til. Det faldt ham ikke vanskeligt: under en roset, der som sirat var anbragt på flere steder i salen, viste sig en lille, temmelig dybtliggende ståltap. For at overbevise sig om, at det var det rette sted, satte han dirken til; den hæftede sig fast, næsten med et ryk, og da han, noget forvirret over dette, hurtigt ville trække den fra igen, sprang døren op ligesom den forrige gang.

Han gik ind med bankende hjerte, døren lukkedes igen, og han befandt sig atter alene i det hemmelighedsfulde rum og foran guldskålen med de lyseblå øjne. Idet han trådte hen til den, gik der en sagte strømning over det rødlige vand, og stemmen lød, inden han havde tiltalt den: "Jeg har længtes efter dig, Theobald; men jeg vidste, du kom."

"Du kender mit navn?" spurgte han forundret.

"Ja. Det bliver så tit nævnt derinde. Jeg har kendt dig fra den dag, du første gang kom herop fra værelserne underneden. Du var dengang ikke så høj; du er vokset vist et hoved. Jeg har set dig hver dag, og jeg blev altid glad, når jeg så dig."

Disse ord, udtalt af så blød en stemme, og mens to så sjælfulde øjne, så på ham, gav ham en varm, ubeskrivelig følelse. Men den omstændighed, at han intet legemligt væsen så

for sig, ingen med hvem hans egne følelser kunne korrespondere, forvirrede ham igen. Efter et ophold sagde han: "Du har set mig? Er da ikke døren altid lukket?"

"Jo. Men kan da ikke du *høre* gennem en lukket dør? Desuden, glem ikke, at mit syn er ikke som andres, hæmmet og standset af så mange legemlige betingelser."

"Er der da intet, der kan hindre dit syn?"

"Jeg kan kun se, hvad der foregår heroppe i salen og i det næste værelse. Denne begrænsning, tror jeg, skyldes doktorens kunst."

"Erindrer du, hvad du har lovet?" spurgte Theobald nu; "du ville fortælle mig resten af din historie."

"Det skal jeg gerne. Du har nu hørt, hvor vidt min dårlighed førte mig; hør nu, hvorledes jeg blev befriet for den. – På den tid, jeg talte om, kom doktoren her i huset oftere til den egn, hvor vi boede, og forblev gerne der et par uger ad gangen. Min fader agtede ham højt for hans kundskaber, men havde dog en slags sky for ham, næsten frygt. Han vidste af erfaring, at han, uagtet al sin magt og rigdom, intet formåede mod doktoren. Denne havde blandt andet engang forlangt adgang til nogle begyndte, men snart nedlagte bjergværker, der tilhørte min fader, men fik et bestemt afslag, enten af mistro til ham, eller fordi min fader ikke ville fravige sin mening om disse værkers ubrugbarhed. Der blev sat vagt udenfor og i den grube, man havde begyndt at åbne. Men doktoren brød sig kun lidt om dette. Han gik midt igennem vagten, og efter hvad denne siden berettede, gik han fra den åbne grube ind i det lukkede bjerg, hvor der ingen stoller eller miner var anlagt, uden at man forstod, hvorledes han formåede dette; men kort efter hørte

man hans hammer klinge fra stenen eller metallet derinde. Han blev der hele natten, og gik ud igen lige så uhindret som han var kommet. – For mig havde doktoren stor godhed; han kunne sidde hele timer og tale med mig og fortælle mig historier fra sine rejser. Jeg holdt også meget af ham, både fordi han fortalte så morsomt, og fordi han ofte bragte mig kunstige sager, dukker, der kunne danse, og andre sådanne herligheder. Som han siden har fortalt mig, var han meget bedrøvet over, at de gode evner, han fandt hos mig blev kvalt ved en uforstandig opdragelse, og at denne sandsynligvis ville tilintetgøre alt, hvad naturen havde gjort for mig. Han henvendte sig i den anledning ofte og med indtrængende ord til min fader, og viste ham ganske tydeligt, hvad følgerne ville blive af min voksende og fra alle sider nærede forfængelighed, af min store indbildning om min lille person. Om alt dette ville min fader ikke høre et ord; den blotte tanke, at noget skulle nægtes mig, var ham utålelig. "Jeg var bestemt til," sagde han, "engang at indtage en høj plads i samfundet. Med denne forvisning skulle jeg vokse op; små udskejelser kunne man ikke agte på." Da doktoren mærkede, at han med det gode ingen vegne kunne komme med min fader, besluttede han at handle på egen hånd."

Stemmen tav her en stund, mens vandet i skålen syntes at komme i stærkere bevægelse, derpå begyndte den igen:

"En dag – ak, jeg erindrer det godt! det var min fødselsdag, jeg fyldte mit 9. år. Der havde været en mængde fremmede hos os, alle for min skyld; jeg fik så mange foræringer, og havde den dag i ført mig tre forskellige, kostbare klædninger, hvoraf den ene var forskrevet lige fra Paris. Du forstår da, at jeg var ganske fortumlet af henrykkelse. Også doktoren indfandt sig. Han

bragte mig et lille, persisk hovedtøj, som han bad mig at ligge med om natten. Det var uforlignelig smukt og blev beundret af alle. – Den dag havde været overmåde tung og varm. Lige så trykkende og lummer var natten. Jeg kunne ikke holde det ud i mit værelse for hede, og fik et par af mit kvindelige tyende overtalt til at flytte min seng ind i en på den ene side åben kiosk, der stødte op til et af værelserne i stueetagen. De stakkels piger forestillede mig vel, at det ikke gik an, at jeg lå for langt fra de andre, at min fader ville blive meget vred, når han fik det at vide. Men jeg var alt for stridig og forvænt til at tåle modsigelser, og min seng blev flyttet ind i kiosken. Her lå jeg alene, og da stedet var køligere, faldt jeg snart i søvn. Men jeg blev midt om natten vækket af et forfærdeligt uvejr. Regnen strømmede ned, og det ene lyn fulgte på det andet. Jeg var meget bange for lynild; men at stå op vovede jeg ikke, og da jeg kaldte, hørte man mig ikke. I min angst trak jeg den hætte, doktoren havde givet mig, ned over øjnene og hyllede mig i tæppet, da et skrækkeligt tordenslag og et lyn, der syntes at trænge igennem tæppet – det havde slået ned kun få skridt fra mig – berøvede mig mine sanser. Hvor længe jeg lå således og hvad der fra dette øjeblik foregik med mig, ved jeg ikke. Men da mine tanker igen vågnede til bevidsthed – hvor lang tid efter skal jeg heller ikke kunne sige – fandt jeg mig skilt ad i min tilværelse; min sjæl, mit syn og min stemme her på dette sted, langt fra mit hjem, fra min fader, fra mine kære og mine vante omgivelser, fra al den herlighed, jeg endnu hang ved."

Theobald, der havde hørt denne meddelelse med den største interesse, spurgte nu: "Og du tror, at det er doktoren, der har bevirket alt dette?"

"Han har selv sagt mig det. Han benyttede det optrækkende uvejr til at sætte det i værk, han længe havde forberedt. Ved hvilken rædsom magt det var ham muligt, ved jeg ikke. Men min fader, har han fortalt mig, og alle andre derhjemme, der morgenen derpå fandt mit sjælløse legeme i kiosken, blindt og stumt, skønt endnu med et dyrisk liv, antog, at det stærke lyn, der slog ned så nær ved mig, havde lammet mig og berøvet mig synet og mælet. De ved ikke, at min stemme, mine øjnes lys og min evige sjæl er bundet til dette sted."

"Hvorledes skal jeg forstå, at en så god og kærligsindet mand kunne nænne at handle således med dig?"

"Ak, han har handlet rigtigt; jeg indser det nu. Jeg ved nu, hvortil jeg havde bragt det ved den uforstandige forguden i mit hjem. Ved ham har jeg lært at erkende, at der gives andre og bedre ting at eftertragte, end at pynte sig og blive beundret."

"Han kommer altså ofte herind?"

"Hver aften, en times tid eller længere, eftersom han har tid; og han meddeler mig da, hvad ham synes bedst af sin rige kundskab og erfaring."

Efter denne mærkværdige fortælling om den usynlige Kathinkas skæbne opholdt Theobald sig endnu en stund i kabinettet, men forlod det så betids, at han var tilbage i salen inden doktorens ankomst.

Disse besøg fortsatte han i de følgende fjorten dage, uden at doktoren lod sig mærke med noget; kun syntes han alvorligere og ordknappere end han plejede. For Theobald gik denne tid hen som en drøm. Var han inde hos Kathinka, da følte han ved synet af disse uforlignelige øjne, ved lyden af stemmens

sølvtoner og ved det lille rums ensomhed og dæmrings-belysning en forunderlig fred og hvile i sit bryst, som om han intet andet begærede end denne nydelse. Men den øvrige tid af dagen og størstedelen af nætterne led han af en sygelig længsel, der tog så meget mere på ham, som den ingen ret genstand havde. Han udmattede forgæves sin fantasi, for af det, han kendte til dette væsen, at danne sig et fuldstændigt billede; men alle hans forestillinger flød sammen uden at ville gestalte sig. En dag mod slutningen af disse to uger, da han var inde hos Kathinka, sagde hun til ham: "Du er så bleg. Er du syg?"

"Jeg er ikke syg, når jeg er her; men jeg lider, når jeg er fjernet fra dig. Først da kommer jeg til at tænke på, hvad jeg savner og længes efter."

"Hvad mener du, Theobald?"

"Ak, Kathinka, søde, melodiske stemme, der trænger mig til sjælen! og I, strålerige øjne, i hvis dyb jeg ofte synes at skue en hel verden, fuld af herlighed – hvor kan jeg andet end lide og længes? Jeg ser dig for mig, og dog er du ikke her. Jeg lytter til din stemme, og ved ikke, hvor den kommer fra. Jeg fortæres af kærlighed til dig, og kender ikke det væsen, jeg elsker."

Ved disse hans ord gik der en sagte bevægelse gennem vandet i skålen, der samtidig antog en dybere rødme.

"Hvad hjælp er der for mig? Svar mig, Kathinka!"

"Rådfør dig med doktoren."

"Og du tror, han kan hjælpe?"

"Jeg ved det ikke ... han har engang givet mig håb om det – når blot ikke – –"

Her tav stemmen og lod sig ikke mere høre, uagtet han tiltalte den. Vandet forblev stille, og de skønne øjne, det havde

mistet noget af deres glans, sank næsten ned i det. Theobald forføjede sig da bort endnu mere bedrøvet og nedslået end før.

Samme dags aften kaldte doktoren ham ind til sig i sit studereværelse i den underste etage, og lod ham tage sæde ved siden af sig. Efter et ophold sagde han: "Du har uden tvivl noget, du vil meddele mig."

Theobald brød ud i en tårestrøm. "Min fader! min ven! Du ved, hvad jeg vil meddele dig; kun derfor hat jeg tiet – jeg skjuler jo ellers intet for dig. Forbyd mig ikke det underfulde syn, tilfældet har skaffet mig! Forbyd mig ikke at lytte til denne fortryllende stemme! Jeg dør, hvis jeg må skilles derfra!"

Da doktoren tav, vedblev han: "Eksisterer dette væsen virkelig, hvoraf jeg har lært disse enkelte dele at kende? Er en genforening til det oprindelige skønne hele mulig? Tal, min fader!"

Doktoren så bekymret på ham og sagde: "Jeg skal ikke forbyde dig dette syn, da tilfældet ulykkeligvis har skaffet dig det, og meget mod min beregning. Men vel havde det været bedst for dig, om du aldrig havde betrådt hint hemmelige rum. Som det var at vente, har du bundet dit hjerte og dine tanker til Kathinkas øjne og stemme, og denne følelse vil først høre op med dit liv, enten du nu i den vil finde den største jordiske lyksalighed, eller fortæres i en længsel, der er uden genstand."

Han tav en stund, og vedblev dernæst: "Min søn, agt nu vel på, hvad jeg siger dig. Ved hvilke midler det er lykkedes mig, i et godt øjemed, at sætte det i værk, du har set for dine øjne, må jeg gå forbi. Jeg vil ikke lede dig ind på den vej, jeg selv har fulgt; jeg tror ikke, det er godt for noget menneske at betræde den. At her ikke kan være tale om en af de sædvanlige kemiske analyser, vi

tit nok foretager, følger af sig selv. Dog vil jeg minde dig om, at det er langt lettere for os at opløse stofferne i deres elementære bestanddele, end igen at sammenføje dem i deres oprindelige skikkelse. I det sidste viser sig grænserne for den menneskelige ånds skarpsindighed allertydeligst, allermest ydmygende; og vi må i almindelighed erkende, at det kun er naturen i dens hemmelige værksted, der ved en os skjult syntese formår det. Når det nu har været mig ved min kunst muligt, at fængsle Kathinkas øjne og stemme til den magiske væske i guldskålen, da må jeg desværre tilstå, at den genforening, du spurgte om, ikke på samme vis står i min magt. Men jeg vidste, at den ville indtræde af sig selv og uden min medvirkning, når syv år var forløbet, men kun, når i al denne tid intet andet menneskeligt øje end mit mødte hendes. Der var nu kun få måneder tilbage til dette tidspunkt, som jeg selv har imødeset med uro – og ved et tilfælde, der vel lige så lidt kan bebrejdes mig som dig, er nu dette resultat blevet mere end tvivlsomt."

Han standsede igen en stund, dybt grundende, og vedblev derpå: "Jeg vil ikke dølge for dig, at det lå i min plan, engang, når Kathinka ikke mere var undergivet den dæmoniske indflydelse, at forene dig med hende, og at jeg derfor ved en omhyggelig uddannelse har søgt at gøre dig værdig til denne lykke. Hun så dig hver dag i de sidste åringer, uden at du vidste af det; du er på en måde vokset op under hendes øjne. Hun var daglig vidne til din stille, dadelfrie vandel, og, hun har allerede længe været knyttet til dig med bånd, der ikke kan løses mere. Men om en forening mellem dig og hende nu er mulig, afhænger af en betingelse, som jeg frygter for hverken du eller nogen vil kunne opfylde."

"Min fader, sig mig, hvad det er for en betingelse."

"Du skal opsøge hendes hjem og indføres hos hendes fader; du skal se den, han kalder sin eneste datter, sin Kathinka, og der engang var et under af skønhed, men som nu går omkring med tomme øjenhuler, og er stum og berøvet forstanden; for øjnene, stemmen og hendes sjæl er her – kun det dyriske af hendes liv er som et *caput mortuum* tilbage. Formår du i din fantasi at danne dig et nyt billede af de enkelte dele, du kender herfra, og de sørgelige rester, du vil få at se derovre, altså på en måde forud og i tankeverdenen at konstruere den genforening, hvorpå det her kommer an; formår du, med et sådant billede i din sjæl, at fæste dit hjerte og alle dine tanker med samme styrke til den Kathinka, du vil træffe i Georgiens dale, da er hun frelst, da er hun din, og ingen magt kan adskille jer. Formå du det ikke, da vil hun efter føje tid gå over til atomerne, og den skønne part af hende, der fængsles her, dø hen med dens oprindelige jordiske bolig. Og dig selv venter intet bedre lod: et savn, det ikke kan tilfredsstilles, vil efter få års forløb slutte din bane."

Da doktoren hørte op at tale, udbrød Theobald: "O, min fader! Lad mig kun rejse! Skulle der ikke være så meget tilbage af hin engang fuldkomne skønhed, at det vil understøtte det billede, jeg allerede har søgt at danne mig? Hver lille rest, selv de forstyrrede dele, skulle være mig hellige og dyrebare. Erindringen om de øjne, jeg kender – og hvem kunne glemme dem, det engang har set dem? – skal kaste et skær af ynde over hendes åsyn; og en genlyd af den stemme, jeg her har hørt, skal ledsage hendes stumme læber. Lad mig kun rejse! Jeg har et godt håb."

Doktoren rystede på hovedet og sagde: "Ja, det er intet andet middel at vælge. Du må gøre et forsøg, hvordan det så falder ud. Jeg skal sørge for, at din rejse kan tilbagelægges bekvemt og så hurtigt som muligt; og et brev, jeg vil give dig med til Kathinkas fader, skal skaffe dig al den venlighed, du kan ønske, for at gøre dig fortrolig med det syn, der venter dig."

Afrejsen blev bestemt til to dage efter; thi det viste sig nu, at doktoren efter Theobalds første besøg i kabinettet havde været vidende om de følgende og straks havde truffet alle forberedelser til hans afrejse, som den eneste frelse, det måske endnu stod tilbage. Theobald, der selv længtes efter at fremskynde det, som han håbede, lykkelige resultat, fandt sig gerne i den hurtige afrejse, uagtet han som følge deraf nu kun turde aflægge ét besøg i det hemmelige værelse. Dette skete den følgende dag, men doktoren havde indskærpet ham, ikke at berøre, hvorhen og i hvilket øjemed han rejste, og kun at opholde sig kort tid derinde.

Med stor sindsbevægelse, men med gladere fornemmelser, betrådte Theobald kabinettet, og gik hen til den gyldne skål med de ord:

"Kathinka, jeg hilser dig!"

De skønne øjne vendte sig imod ham med et kærligt udtryk, og under vandets sagte svingning lød det:

"Jeg frygtede for, at du ikke kom i dag, du var i går så bedrøvet. Men i dag, kan jeg se, at du er mere munter, og du er ikke bleg."

"Men jeg kommer for at sige dig farvel. Jeg rejser i morgen herfra."

"Skal du igen rejse! Du er jo først nylig kommet hjem."

"Det er en for min fremtid vigtig rejse; mit livs lykke afhænger af den" – sagde han med bevæget stemme.

"Når kommer du igen?"

"Jeg ved ikke. Men jeg vil håbe, at vi snart vil ses igen. Jeg vil savne dig."

"Jeg vil også savne dig!"

Efter sit løfte blev han endnu kun et par minutter, og søgte at indprente sig synet af disse øjne og lyden af denne stemme som vejledere til den opgave, han havde at løse.

Doktoren udstyrede ham meget rigeligt, endogså kostbart til rejsen. Hans garderobe, der allerede var i den bedste stand, blev formeret med en mængde luksusgenstande. Han fik en meget smuk rejsevogn, og en tjener blev antaget, der skulle følge ham på rejsen og før havde været i den del af Rusland.

Theobald undrede sig derover og bemærkede, at han jo var rejst i al simpelhed til Freiberg.

"Ja, i Freiberg," svarede doktoren, "ville man have gjort store øjne, var du ankommet i det optog. Men hos grev Woronowitsch vil man gøre store øjne, når du ikke kommer således. Lad du mig kun råde; jeg kender mine folk."

Tidlig den næste morgen, da Theobald før afrejsen var inde hos doktoren, meddelte denne ham først, hvad han behøvede at vide angående sit ophold hos greven, og hvorledes han under dette havde at forholde sig, og vedblev dernæst:

"Når jeg har sagt dig, at du i tilfælde af et lykkeligt resultat kan være vis på en forening med grevens datter, da har jeg vel derfor haft mere end én grund; men denne må allerede være tilstrækkelig: For omtrent to år siden har greven tilskrevet mig, for at bevæge mig til, enten selv eller ved en anden at virke til hans datters helbredelse, og med det tilføjende, at han i guvernementets avis havde lovet den, der kunne gengive Kathinka syn og mæle, enten hendes hånd, eller, hvis dette ikke ønskedes, f. ex. når vedkommende allerede var gift, da et stort gods i Georgien, om hvilket jeg ved, at det ville gøre ham til en af de rigeste privatmænd. Det er det gods, hvis rige bjergværker jeg engang har undersøgt, og for hvilket jeg har tænkt mig, at også du skulle virke. – Se her," vedblev han, "er det brev, du skal overlevere greven, og der vil skaffe dig den bedste modtagelse. Rejs du nu, min søn, med alle mine gode ønsker, og vær forvisset om, at jeg tæller minutterne til hint øjeblik, der for os begge er af så stor betydning."

Doktoren, der var usædvanlig grebet, rakte ham hånden, og Theobald tog kort afsked med ham.

Snart sad han i en rejsevogn og rullede til toldboden, hvor han med et dampskib tog til Lübeck, og derfra videre over land.

Det var en lang, og da han kom ind i det sydlige Rusland, besværlig rejse, der medtog flere uger, så meget han også bestræbte sig for at fremskynde den. Men hans ungdoms håb ledsagede ham på hele rejsen, foregøglede ham en lys fremtid og forkortede ham tiden.

Omsider ankom han til grevens slot, der havde en udmærket smuk og pittoresk beliggenhed og var stort og pragtfuldt. Han lod sig så snart som muligt melde, idet han tillige afleverede

brevet med en hilsen fra doktoren. Greven, der i hast havde gennemløbet brevet, indfandt sig straks og modtog ham meget hjerteligt, allerede glad ved den tanke, at et lille håb for hans elskede datters helbredelse viste sig. Det var en høj mand, af et ædelt, imponerende udvortes.

"Lader doktoren endelig høre fra sig!" sagde han efter den første modtagelse. "Ja, jeg har stolet på det – det har været mit eneste håb. Hvis nogen skal kunne hjælpe, da er det ham. Nu, give Gud, at det var så vel! – Han sender mig Dem, og jeg vil have tillid til Dem. Hvad mener De om den vanskæbne, der har ramt mit barn? Ikke sandt, videnskaben må dog besidde midler til at råde bod på det. Man har jo hørt om kure, der var endnu mærkeligere. Hvor mange, der havde mistet deres forstand, er ikke blevet helbredte; hvor mange blinde har erholdt synet, hvor mange stumme mælet igen! Hvorfor skulle da denne kur være umulig og frugtesløs?"

Han standsede et øjeblik, fæstede et forskende blik på Theobald og vedblev:

"Tal! hvad er Deres mening?"

"Jeg må se hende, hr. greve! Forinden står det ikke i min magt at dømme."

"De har ret. De må se hende. Kom da, vi vil straks – nej, det er sandt. De tør kun se hende i den midterste dag i ugen; det står der i brevet, og det må vi nøje rette os efter – vi må intet have at bebrejde os selv. Der er altså endnu to dage dertil, i dag og i morgen, men i overmorgen kan jeg føre Dem ind til hende. Ak, De skulle have set hende for syv år siden! Hun var et vidunder af skønhed. Så let i sine bevægelser er ingen sylfide. Og hendes øjne, hendes stemme! hendes for den alder

mærkelige forstand! Hun blev beundret, ja tilbedt af alle, hun var min stolthed, mit livs lykke. Og alt dette, alt dette er tilintetgjort! Hint lyn, der slog ned og beredte hende disse herlige fortrin, det slog med det samme ned i min sjæl og tog alting fra mig!"

Han dækkede ansigtet med hænderne, men fattede sig snart.

"Tilgiv min sindsbevægelse!" sagde han; "jeg er ikke altid herre over den. Og tillad mig nu foreløbig at føre Dem ind til mine nærmeste. De vil hos dem være velkommen som hos mig. Alle vil vi i Dem se vort sidste håb."

I den kreds, Theobald denne og de følgende dage blev ført ind i, og som bestod dels af grevens slægtninge, dels af omegnens mest betydende personligbeder, behagede han alle og greven i særdeleshed ved sit smukke, beskedne væsen og ved den dannelse, der umiskendeligt viste sig i hans tale og adfærd.

Det føromtalte brev, doktoren havde medgivet ham, indeholdt adskilligt, der her kan anføres. Det lød således:

"Efter Eders ønske, hr. greve, at jeg skulle forsøge, om Kathinka ved menneskelig hjælp kunne helbredes, sender jeg Eder overbringeren heraf, en ung mand, der er min dueligste discipel, og til hvem I kan have samme tillid som til mig selv. Ham skal I lade tage ophold hos den gamle Jaroslav, det bor i nærheden af Eders slot, og hos hvem jeg selv altid plejede at bo. I syv uger skal han opholde sig der, og i denne tid må I én gang hver uge, nemlig ugens midterste dag, give ham fri og uhindret adgang til Eders datter. Efter at sandsynlighed vil han ved den første sammenkomst med hende erklære, at al hjælp er umulig; men I skal desuagtet ikke tillade, at han tager bort, men stå på,

at han i hver af de syv uger én gang ser til Eders datter. Formår han, efter forløbet af denne tid, ikke at bevirke hendes helbredelse, da kan I tro mig på mit ord, at heller ingen anden formår det."

Foruden dette indeholdt brevet endnu adskillige nærmere bestemmelser, hvoraf én ret straks skal omtales.

Theobald tog altså nu sit ophold hos gamle Jaroslav, hos hvem greven sørgede for, at han fik alle mulige bekvemmeligheder. Men han opholdt sig en stor del af dagen på slottet, dog uden at han fik Kathinka at se før på den bestemte dag i ugen. Dette, hvori hans utålmodighed måtte finde sig, skete endelig den tredje dag efter hans ankomst. Greven førte ham selv ind i de værelser, hvor hun jævnligt opholdt sig med dem, der hørte til hendes opvartning. Theobald, der gik ind med bankende hjerte og i den største spænding, så ved sin indtrædelse et ungt fruentimmer af mellemhøjde sidde på en ottoman, omgivet af forskellige ting, legetøj, æsker, en mængde blomster og deslige, hvilket alt sammen lå spredt rundt omkring hende på gulvet og på borde og stole. Hun rørte sig ikke, da man trådte ind, men rev just i det samme med en vred gebærde og en utydelig lyd en lille kasse fra en opvarterske, der sad hos på en taburet.

Denne unge piges øjenlåg var indfaldne, intet lys derfra oplivede ansigtets døde træk. Hentes stilling, mens hun sad, var sammenfaldet, alle hendes bevægelser kejtede. Mens der hos de fleste blinde, uagtet deres ubehjælpelighed, findes noget, der vækker deltagelse og medynk, mens talen giver dem en vis rørende ynde og i al fald et bindemiddel til den ydre verden, var der hos hende, ved hendes stumhed og den

fuldkomne mangel af intelligens, intet andet tilbage end et dyrisk vegeterende liv, der ingen sympati kunne vække. Da faderen med et par ord søgte at gøre hende opmærksom på den fremmede, gav hun en hæs lyd fra sig og ville ikke stå op; og da han blidt tog hende ved armen for at rejse hende, udstødte hun et skrig og rendte hen i en krog, hvor hun knugede sig sammen og slog til den opvarterske, der med mange gode ord ville føre hende frem.

Den stakkels Theobald stod bleg og som forstenet ved dette syn. Greven, der blev det va'r, trak ham ind med sig i et af de andre værelser og spurgte ham om hans mening.

"O, det er rædsomt! Det er forfærdeligt!" udbrød det unge menneske. "Hun er ikke til at frelse! Jeg kan intet virke for hende. Lad mig kun straks tage bort igen – jeg tåler ikke dette oprørende syn."

"Unge herre, hvor kan De allerede nu ytre Dem således?" faldt greven ham i talen. "De andre læger, vi har rådført os med, tog sig dog tid og opgav ikke straks alt håb. De bør dog gøre et forsøg."

"Forsøg? Ak, hr. greve, I ved ikke, hvorpå hendes helbredelse kommer an. Her er intet forsøg tænkeligt. Jeg kan lige så gerne rejse tilbage i dag som om syv uger."

Da greven efter gentagne forestillinger mærkede, at han ingen vej kunne komme med ham, lod han ham gå.

Theobald ilede nu tilbage til sin bopæl hos Jaroslav og indelukkede sig, et bytte for sin fortvivlelse og smerte. Ak, således havde han ikke tænkt sig Kathinka! Et så forstyrret billede, så forladt af enhver god ånd! For dette jammerfulde væsen skulle han føle kærlighed – hvor var det tænkeligt! I

denne hans lidende tilstand var det, som om også erindringen om hin Kathinka, han kendte fra hjemmet, hendes sjælfulde øjne, hendes underfulde stemme, døde hen for ham.

Greven lod ham to dage tid til at betænke sig, og traf imidlertid alle forholdsregler for at forhindre, at han tog bort. På den tredje dag aflagde han ham et besøg, fornyede sin anmodning og viste ham det sted i doktorens brev, der pålagde ham at modsætte sig hans afrejse. Den stakkels Theobald indså da, at han ikke, uden at handle mod sin velgørers vilje, kunne undslå sig, og indvilligede da i, på den bestemte dag igen at gå den tunge gang. Dog aftalte de, at han skulle aflægge besøget alene, og den dag kun være en tavs tilskuer.

Det gik ikke denne gang stort bedre, kun at han blev noget fortroligere med det sorgfulde syn, der viste sig for ham. Da hun var uvidende om hans nærværelse havde han god lejlighed til at iagttage hende, og eftertænke, om der var intet i dette ulykkelige væsen, der mindede om det billede, han havde søgt at danne sig. Ja, han måtte tilstå, at ansigtets træk var fine og ædle og munden, når hun tav, skønt formet, tænderne som perler; men, udtrykket i dette ansigt, især når noget satte hende i bevægelse, var aldeles dyrisk og afskrækkende. Også figuren tilligemed hænder og fødder var af fine forhold, men ligesom forstyrret af hendes altid vekslende og altid uskønne holdning. Og hvad der gjorde alt dette endnu mere stødende for øjet var den uheldige omstændighed, at hendes fader selv ikke nu kunne opgive at overlæsse hende med kostbar pynt, som hun rev og sled i, og hvoraf hun blev endnu mere vanskabt. Hvis nu dette ulykkelige væsen havde båret sin skæbne med en slags tålmod eller stille, selv om det var en sløv stilhed, da ville det

dog være tåleligt. Men det syntes næsten som om den uvorenhed, hvori hun fra barnsben var opvokset, og hvorfra doktoren ved sin kunst havde frelst hendes bedste del, var blevet tilbage og endnu hæftede ved den sørgelige rest, der her gik omkring.

De følgende gange tog Theobald mod til sig og tiltalte hende. Hun lyttede til hvad han sagde og blev siddende uden at springe op og løbe sin vej. Selv da han tog hendes hånd for at forklare hende noget, tålte hun det, skønt med en urolig bevægelse; og det var ved hans gentagne besøg tydeligt, at hun kendte hans gang, når han nærmede sig, og med en vis utålmodighed ventede hans ankomst. Dette, der var store ting – thi de forrige læger havde hun knap tilladt, at de nærmede sig hende – blev af hendes opvartersker meldt greven, som allerede begyndte at skimte et håb deri. Men for Theobald havde det ingen betydning. Han kunne tåle at se hende, det var alt. Men føle noget for hende, fatte kærlighed til dette blinde og stumme væsen, hvor intet spor af menneskelig tænkning var at opdage, det var ham umuligt. Ak, der var tomt og øde i hans hjerte!

Således gik ugerne hen. Efter en ovenfor berørt, nærmere bestemmelse i doktorens brev, skulle det stå ham frit for at se til hende de fastsatte dage, på hvilken tid han ville, fra kl. 12 formiddag til kl. 12 midnat. Dette havde doktoren lagt megen vægt på i sit brev. Greven vidste i begyndelsen ikke, om han skulle gøre indvendinger mod et så sildigt besøg af en ung mand, men han måtte tilstå sig selv, at hans datter i sin nuværende tilstand ikke skulle friste nogen til noget utilbørligt. Theobald gik i almindelighed ind til hende om eftermiddagen,

når han havde spist på slottet, og forføjede sig straks derfra hjem. Greven var vel ikke tilfreds dermed, i den formening, at han nok inden sin bortgang kunne aflægge en beretning. Men han indså, at han måtte finde sig deri og give tid til næste dag, hvis han ikke ville berøve ham al lyst til at vedblive sine besøg.

Den syvende uge nærmede sig. De dage, der var tilbage til det sidste håbløse besøg, som for bestandig skulle afgøre Theobalds og Kathinkas skæbne, vandrede det stakkels unge menneske uden ro og hvile omkring i omegnen og tilbragte nætterne søvnløst. Han indså, at alt håb var forbi, at ethvert forsøg på at indprente sig denne ulykkelige skabning under en skønnere eller en blot tåleligere form, var forgæves. Da endelig dagen kom, på hvilken han for sidste gang skulle se grevens datter, kunne han ikke bekvemme sig til at gå op på slottet. Hele eftermiddagen strejfede han om langt fra sin bopæl, med fortvivlelse i hjertet, og kom først sent på aftenen hjem. Der havde været flere bud fra greven, men han hørte det med ligegyldighed, fast bestemt på, den næste morgen at rejse hjem, og kun efterlade et brev.

Han sad en stund grundende over den nære opløsning, der truede hans eget og Kathinkas liv. I dag var det netop syv år siden, hun ved doktorens rædsomme kunst havde mistet syn og mæle; det var sket i midnatstimen under elementernes oprør. Syvende gang vendte denne stund tilbage uden at bringe trøst eller redning, og han selv havde været et ufrivilligt redskab til at tilintetgøre det håb, der knyttede sig til denne aften.

Udmattet af den lange vandring og af flere nætters mangel på hvile, kastede han sig påklædt på sit leje og faldt i søvn.

I denne tilstand forekom det ham i drømme, at han var i sit gamle hjem hos doktoren, og ligesom her lå sovende på sit leje. Og tillige syntes det ham, at døren gik op, at et dæmrende lys udbredte sig i værelset, og at Kathinka, hin Kathinka, der levede i hans fantasi, gik eller snarere svævede hen til ham. Det var hendes skønne, sjælfulde øjne, der udbredte lyset.

"Vågn op!" – lød den bekendte, melodiske stemme – "vågn op, Theobald! og gør endnu et forsøg! Men tøv ikke – midnatstimen er nær."

Med disse ord syntes hun at forflyde eller svinde hen. Han vågnede og sprang hurtigt op; der var intet at se. Men alle hine lykkelige timer, han havde tilbragt i det hemmelige værelse hjemme, alle hine dyrebare erindringer dukkede med ét i fornyet friskhed op i hans sjæl. Drevet af en uimodståelig uro brød han ud:

"Ja, endnu et forsøg – det sidste! Lad det så gå som det kan!"

Og han begav sig straks med hurtige skridt på vejen til slottet.

Omtrent på samme tid var grevens datter, der følte sig generet af sommernattens lumre varme, løbet fra sine opvartersker, mens de klædte hende af, og havde halvt afklædt lagt sig til hvile på løjbænken i den lille kiosk, der fandtes i slottets stueetage, og som vi før har omtalt. Her, hvor der var køligere, faldt hun snart i søvn, og hendes opvarterske indså, at det var bedst, hun blev der indtil hun vågnede, og man igen kunne tale hende tilrette. Hun tændte da blot den nedhængende natlampe og gik selv ind i et sideværelse.

Theobald var imidlertid ankommet til slottet og meldte sig hos portneren, der efter den ordre, han havde modtaget, lod ham uhindret gå ind. I de værelser, hvor den unge pige ellers opholdt sig, traf han ingen. I den store sal, han kom ind i, traf han et af de ældre fruentimmer sidde sovende på en stol. Derfra førte en dør til et værelse, han ikke kendte. Han gik derind, og fandt sig, til sin overraskelse, i et lille ottekantet rum, der i ét og alt var bygget som det hemmelige værelse hjemme hos doktoren. Væggene var beklædt med samme smukke træsort, i hvilken der var udskåret en frise i arabesker; den øverste halvdel af de tre vægge udgjorde, ligesom i værelset hjemme, et forgyldt gitter, men som her var åbnet, for at luften frit kunne strømme ind; loftet var hvælvet og løbende spidst sammen, men derfra hang der en lampe ned af matslebet glas og udbredte en svag dæmring, omtrent som den, der i hint kabinet udbredtes fra de underfulde øjne i guldskålen. Da han så sig om, opdagede han, at der på en løjbænk lå en kvindelig figur sovende i tynd natklædning. Det var grevens datter. Under søvnen var øjenhulerne lukkede eller syntes således. Munden havde et mildere, et tålmodigt udtryk. Ansigtets ædle træk og legemets fine og fuldkomne former viste sig i den hvilende stilling og under den tynde beklædning uforstyrrede, og de små, hvide hænder lå foldede over brystet. Natten og søvnen, der gyder fred over så meget, havde også over hende gydt sin velgørende fred.

Theobald stod forbavset og henrykt. Alt bidrog til at virke ind på hans sanser og sammensmelte det syn, han så for sig, med hans ældre, lykkelige erindringer: det drømmebillede, der endnu stod for ham, dette rum, der i ét og alt var som det

hemmelighedsfulde i hans hjem, og dets ejendommelige dæmring. – Han sank på knæ foran løjbænken og udbredte armene:

"Kathinka! ja, det er dig! Hvor har jeg haft mine sanser! Kathinka! min elskede! vågn op! vågn op til nyt liv!"

I det samme slog tårnuret tolv. Den unge pige bevægede læberne, løftede den ene hånd, og slog øjnene op – ja, det var de strålerige, de uforlignelige!

"Theobald!" udbrød hun sagte – det var hendes stemme, den skønne, melodiske stemme! Hvor kunne han længere tvivle? Han sank til hendes bryst, i en lyksalig, ordløs omfavnelse.

Straks efter så man en mængde lys, båret af tjenere, nærme sig fra de tilstødende værelser. Det var greven, hvis utålmodighed ingen ro havde ladet ham. Han trådte ind, så det forbavsende syn, og ville knap tro hvad han nu i så lang tid havde sat sit håb til og under den tungeste tilskikkelse ventet på. Men det var hans datter, hans egen Kathinka, således som hun for syv år tilbage tegnede til at blive, men i en skønnere og ædlere udvikling end man dengang turde vente.

Vi har endnu kun at tilføje, at greven holdt sit løfte. Kathinka og Theobald blev forenede, men af hensyn til begges ungdom blev formælingen udsat til om et par år. Imidlertid skulle Theobald overtage bestyrelsen af det føromtalte gods, der blev bestemt til Kathinkas medgift, og hvor han nu, efter overenskomst med greven, fik lejlighed til at anvende sine mineralogiske kundskaber ved undersøgelsen af de vigtige bjergværker, der på dette sted var anlagt, men siden igen opgivet.

Samme aften silde, da Theobald, for at gøre det sidste forsøg, begav sig til slottet og omsider kom ind i den lille kiosk, stod doktoren i det hemmelige værelse i sit hus, stirrende forventningsfuld på guldskålen. Den magiske væske var stille, øjnene halvt nedsænket deri, og belysningen derfra svag. Således stod han i flere lange, ængstelige minutter, som det syntes fattet, men blegere end sædvanligt. Endelig – det var dengang midnat – gik der en hurtig bevægelse over vandet; fra den usynlige stemme lød et højt "Theobald!" og øjnene sank helt ned i vandet, der lukkede sig over dem. Doktoren udstrakte hurtigt sine hænder over skålen og gjorde nogle bevægelser; ved disse forsvandt den rødlige farve fra vandet, og dette dunstede efter få sekunder aldeles bort. Af øjnene var intet spor at se.

"Himlen være lovet!" udbrød han; "hun er frelst!"

Nogen tid efter erholdt han et brev fra Theobald (med et indlagt til dennes forældre), der meldte ham det lykkelige resultat og indbød ham til at være vidne til hans og Kathinkas lykke. Men doktoren vides ikke at have efterkommet indbydelsen. Han forlod samme år København, efter at have solgt det hus, han beboede; og det et ikke bekendt, hvor han drog hen.

Svigersønnen

En novelle

Tidligt på eftermiddagen i foråret 1828 sad en ung mand af et smukt ydre og elegant toilette ved vinduet i et værtshus, der lå på vejen til Paris, kun en 4-5 mil derfra. Idet han så ud, bemærkede han en mængde folk, der efter deres påklædning og de sager, de bar på, tydeligt nok viste sig at være rejsende, og nu i hast og uorden kom oppe fra vejen og strømmede ind i huset. Hr. de Charolais – således hed den unge mand ved vinduet – rejste sig kort efter og gik ind i det almindelige samlingsværelse; thi derfra lød nu en højrøstet, skændende samtale, hvis grund han var nysgerrig efter at erfare. Han traf en halv snes mennesker, nogle heftigt gestikulerende, andre badende hoved eller hænder med koldt pand, og alle talende i munden på hinanden. Diligencen var, som han erfarede, væltet en halv fjerdingvej fra værtshuset, og kommet således til skade, at den ikke kunne fortsætte rejsen før om 4-5 timer. Et par af passagererne havde erholdt kontusioner, vel ikke betydelige, men altid ubehagelige nok.

Iblandt de ankomne rejsende bemærkede Charolais et ungt menneske, der kunne være højest nogle og tyve år og af et åbent, behageligt fysiognomi. Han havde fået fat på værten og spurgte denne meget indtrængende, om det slet ikke var muligt at erholde en anden befordring; det var ham yderst vigtigt, endnu inden aften at komme til Paris. Men værten forsikrede, at dette var aldeles umuligt. Vogne havde han nok af, men af

hestene kom ingen hjem før sent på aftenen. Over dette svar syntes det unge menneske meget nedslået og gik urolig op og ned. Charolais nærmede sig nu til ham og sagde efter en høflig hilsen:

"Så vidt jeg har kunnet mærke, er det Dem meget om at gøre, ret snart at fortsætte Deres rejse."

"Ja," svarede det unge menneske med stor livlighed; "jeg gav gerne det dobbelte eller tredobbelte, hvis jeg kunne få en anden befordring."

"Har De da ikke lyst til at tage med mig? Jeg kører om en lille halv time, jeg er alene i vognen, og hvis Deres bagage ikke er for stor, vil der nok også findes plads for denne."

Dette artige tilbud tog det unge menneske med stor glæde imod. Hans bagage bestod kun i en almindelig rejsekuffert og en natsæk.

"Jeg har intet overflødigt med," sagde han, "hverken hat eller hattefoderal, kun min rejsehue. Deslige ting har jeg just i sinde at anskaffe mig i Paris."

Man traf nu anstalter til, at hans sager blev bragt fra diligencen over i rejsevognen; og en lille halv time efter befandt sig de to unge mænd allerede på vejen til deres bestemmelsessted.

Charolais' rejsekammerat, hvis navn var Beaucaire, viste sig snart at være af meget meddelende natur, enten nu dette er en almindelig egenskab hos unge, livlige, men tillige endnu uerfarne mennesker, eller det hos ham måske havde en speciel grund. Den vigtige begivenhed, han gik i møde, opfyldte måske så meget alle hans tanker, at han følte trang til at meddele sig. Efter hvad han uopfordret fortalte var nemlig hensigten af hans

rejse, at gøre bekendtskab med en ung pige, der af hendes og hans egne forældre var bestemt til, engang at skulle være hans kone.

"Efter alles enstemmige erklæring," lagde han til, "skal hun være meget smuk og meget elskværdig og udmærke sig ved en fortræffelig opdragelse. Jeg ved nok, at man i romanerne ikke finder dette tilstrækkeligt, men forlanger, at valget må komme fra de elskende selv og ikke fra forældrene. Men jeg kan ikke nægte, at jeg alligevel er allerede nu halvvejs forelsket i min bestemte brud; og hvis hun svarer til min forestilling, tror jeg vist at jeg bliver helt og holdent forelsket i hende. Jeg indser heller ikke, hvad hindring der skulle ligge i, at andre har truffet denne bestemmelse på mine vegne. Behager hun mig ikke, så kan jeg godt trække mig tilbage."

Charolais, der heller ikke hørte til de særdeles romantiske naturer, billigede ganske denne fornuftige anskuelse.

"Det er altså i aften, De første gang skal mødes med Deres tilkommende? Ja, så kan jeg begribe Deres uro og hast for at komme afsted."

"Nej, mødet skal dog ikke være i aften," svarede Beaucaire lidt forlegen; "det er først i morgen eftermiddag. Men, ser De, jeg kommer lige fra en provinsby, og ønsker just ikke at vise mig fra en ufordelagtig side for den unge pige. Hvad vi hos os antager for meget smukt og moderne, det ved jeg nok er forældet og for længe siden ude af moden i Paris, og derfor ville jeg rigtignok gerne, inden jeg aflægger det første besøg, forsyne mig med et og andet, der hører til skik og brug; det første indtryk beror så meget på. Det er, oprigtig talt, den egentlige grund til at jeg

ønskede at komme så betids til dette store midtpunkt for luksus og mode; jeg ønskede tid til indkøb af det nødvendigste."

Charolais smilede lidt satirisk og mente i sit stille sind, at så hastede det just ikke så farligt med afrejsen samme aften; men han nøjedes med den bemærkning, at tiden i alle tilfælde ville være mere end tilstrækkelig.

"Når De i morgen formiddag vil begive Dem til boulevarderne eller til Palais Royal, kan De i løbet af et par timer udstaffere Dem så elegant og moderne, at ikke den mest renommerede pariserløve skal overgå Dem. – Jeg skulle gerne tilbyde Dem min assistance, men De behøver den ikke. Kræmmerne vil selv være Deres bedste ledestjerner."

Den unge Beaucaire, der på denne vis engang havde gjort sin medrejsende bekendt med et så vigtigt hjertensanliggende, blev nu ved at fortælle løst og fast, om sit hjem, sine forældre, det forhold, disse stod i til hans tilkommendes familie, kort sagt, om hele den lille verden, hvori han hidtil havde bevæget sig. Charolais, der, som man ser, var en tålmodig, men rigtignok undertiden i al hemmelighed lidt spottende tilhører, blev snart så bevandret i alle det unge menneskes familieanliggender, som om han i mange år havde levet i dennes hjem.

Vognen standsede, da noget var gået itu på den, og som det syntes vidste postillonen ikke at hjælpe sig. Begge steg ud for at se, om dette uheld havde noget at betyde.

"Det er ingen verdens ting," sagde postillonen; "det han være gjort på et øjeblik, når jeg blot – ja, er der ingen af de gode herrer, der har et par tretommersøm hos sig?"

"Nej," svarede Charolais tørt, "det var også en stor fejl, at ingen af os tænkte på tretommersøm, inden vi tog bort. Men

hvorfor har du ikke selv husket på dem?"

Karlen kløede sig bag øret og så sig omkring; men der var hverken hus eller folk at se i nærheden. Endelig udbrød han:

"Å, jeg skal nok hjælpe mig uden det. Når herrerne bare vil give lidt tid."

Og med disse ord gik han hen til nogle unge træer, der stod ved vejen, rev et par smidige kviste af, og bandt med dem det itubrukne sted sammen.

"Kan De se, det gik!" sagde han fornøjet. "Jeg er nok ikke så dum som jeg ser ud til."

"Du gør dit ansigt uret," svarede Charolais; "du ser slet ikke så dum ud som du er."

Postillonen tog disse ord for gode varer, steg op, og man kørte videre. De rejsende kom, efter dette lille intermezzo, snart ind igen i deres afbrudte samtale.

"Men jeg sidder her," tog Beaucaire omsider til orde, "og fortæller Dem så meget af mit ubetydelige liv. De har vist ganske anderledes interessante ting at meddele. De er måske allerede gift."

Charolais lo:

"Det kunne være et stort spørgsmål, om det virkelig er interessantere at være gift end at være forelsket."

"Men man hører jo ikke op at være forelsket, fordi man er gift – i det mindste ikke i de første år."

"Mener De? Da har jeg dog hørt, at man undertiden hører op at være gift, just fordi man er forelsket."

"Hvorledes ... nå, De mener forelsket i en tredje person."

"Netop. Men hvad mig selv angår, da er jeg hverken gift eller forelsket. Hvad jeg kan meddele Dem af mit private liv er den

meget prosaiske omstændighed, at jeg nu rejser til Paris for at træffe min onkel, der gennem en af sine formående venner har fået mig valgt til underpræfekt i et af vore departementer."

"Allerede underpræfekt! De er et lykkeligt menneske! Men De et vist også en del ældre end jeg."

"Jeg er ikke langt fra 30 år."

"Og jeg er kun 24. I Deres alder kan jeg måske også bringe det til at blive underpræfekt."

"Det kan De uden spørgsmål. De skal blot forsyne Dem med en onkel, der har indflydelse hos regeringen. Andet behøves der ikke. I det mindste har jeg ikke haft anden adkomst."

Disse ord må man dog ikke tage efter bogstavet. Charolais – vi vil her benytte lejligheden til at gøre læserne nærmere bekendt med ham – havde anvendt sin ungdom vel og hæderligt tilendebragt sine studeringer. Dengang han i en alder af tyve år befandt sig forældreløs og alene på en temmelig stor gård i Mellemfrankrig, var hans udsigter ikke de bedste. Gården var ham efterladt af hans fader og betynget med gæld, dog kun en følge af skødesløs bestyrelse. Den ovenomtalte onkel, general Z*, en mand af meget aktiv natur og indsat til hans formynder, ankom imidlertid til gården, slog sit sæde op der for længere tid og forstod snart at bringe orden i sagerne. Mindre godt forstod han at finde sig tilrette med husets gamle venner og bekendte fra nabolaget, der rigtignok var skikkelige folk, men stive og kedelige. Han var selv en munter og dannet mand, og foretrak omgangen med et par godsejere i omegnen og en del embedsmænd og militære fra den nærliggende by. Da han således en månedstid efter sin ankomst gjorde et middagsselskab på en snes personer, indbød han kun af de

sidstnævnte. Charolais vidste, det var til ingen nytte, om han bad sin onkel, også at invitere nogle af familiens ældre omgangskreds. Han traf derfor i al stilhed en aftale med kokken og tjenerne, at de skulle indrette bordet for 30 personer og sendte dernæst invitationskort til en halv snes personer, der plejede at komme til hans faders selskaber inden dennes død. Disse arriverede nu også i største stads og en god stund før de andre gæster.

"Men hvad skal det sige?" udbrød generalen, idet han tog sin nevø til side. "Ved hvilket uheld er disse mennesker ført os på halsen just i dag?"

"De er allesammen inviteret," svarede Charolais med største rolighed.

"Er *de*? Hvem pokkeren har inviteret dem?"

"Det har jeg, onkel."

"Men er du ikke ret klog! Invitere disse kedsommelige patroner!"

"Ja, de er måske kedsommelige, de er provinsielle i deres vaner og manerer; det ved jeg, det har jeg vidst siden mit ophold i Paris. Men vi kan dog ikke, uden at krænke dem alt for føleligt, på engang holde dem borte fra dette hus, hvor de i mange år har haft en lige så fast plads som de gamle møbler. I Paris, vil jeg tro, kan man invitere hvem man vil; ingen lider ved at forbigås. Men her i provinsen er det en livs- og æressag at blive indbudt. Bliv derfor ikke vred, onkel, at jeg har handlet på egen hånd."

"Hm! Du har måske ret – og i grunden har du jo nok tilladelse til at råde med her. Men skal de inviteres oftere, så vil

jeg dog helst vide det i forvejen, for at træffe mine mesürer derefter."

Dette lille træk har vi anført, fordi det giver eksempel på en sælsom egenskab hos denne unge mand, uden stor betænkning og med en besynderlig rolighed at udføre et øjeblikkeligt indfald, når han af en eller anden grund fandt det rigtigt eller bare havde lyst til det.

Efter at gårdens affærer var ordnet, tog han med onklen til Paris, hvor han opslog sin bopæl for sine studeringers skyld. Senere rejste han udenlands og opholdt sig mest i England og Italien. Således gik adskillige år, og det var nu på tide at tænke på en embedsstilling, der kunne understøtte den formue, han havde efter sin fader. Ved hjælp af onklen, der stod i venskabelig berøring med indenrigsministeten, fik han sikkert håb om en god ansættelse i en af søstæderne. Tilfældigvis ytrede en ven af ham, der gratulerede ham med det, at hans held var så meget større som han havde en farlig konkurrent, til hvis fordel flere omstændigheder talte. Charolais forhørte sig nøjere om denne person, og gik dagen derpå op til ministeren. Denne modtog ham med en velvillig mine:

"Ja, jeg kan gætte, hvorfor De kommer. Det er i anledning af den ansøgning, De har leveret mig. Endnu er sagen vel ikke afgjort, men jeg tror dog, at De har de bedste udsigter."

"Deres Excellence vil tilgive – jeg kommer rigtignok i den anledning. Men – for at tage min ansøgning tilbage."

Ministeren studsede.

"Af hvilken grund?"

"Jeg er ikke ene om at søge denne post. Der er en anden, det er ældre, er gift, har allerede en tid været i et underordnet

embede, og – jeg bør, som det synes mig, vige for ham."

Man forstår, at den sag havde ikke store vanskeligheder; hans konkurrent fik embedet. Generalen blev overmåde vred, da han erfarede sammenhængen.

"Det er en af dine sædvanlige genistreger – ikke andet, end hvad jeg kunne vente mig af dig. Men jeg vil sige dig, at fra dette øjeblik lader jeg dig skøtte dig selv."

Han lod ham ikke skøtte sig selv. Et halvt år efter, da det omtalte underpræfektur blev ledigt, udvirkede han, at Charolais blev designeret til denne post. Men han besluttede tillige, denne gang at være forsigtigere. Han ville ikke lade sin nevø af syne, før han sad fast i embedet. Ellers, mente han, var han anden gang, når han fik et af sine indfald, i stand til at trække sig tilbage eller erklære sig for uduelig til posten. Dette var da også hovedgrunden til, at han nu havde bestemt et møde med ham i Paris.

Men vi må vende tilbage til de to rejsende, der imidlertid havde fortsat kørslen. Klokken seks om eftermiddagen ankom de til Paris, og tog begge ind i *Hôtel de l'Europe*. Allerede, mens de gik op ad trapperne, så de af et aftenblad, en kolportør havde pånødt dem, at "Den stumme i Portici", der dengang endnu var i sin nyhed og i alles munde, samme aften skulle opføres i den store opera. Den unge Beaucaire fik stor lyst til at gå derhen, dels fordi han havde hørt, musikken skulle være så smuk, og dels, som han naivt nok tilstod, for straks at have stof til samtale med sin forlovede.

"Ja, så må jeg virkelig råde Dem til at gå derhen," ytrede Charolais med et lille smil. "For kærlighed, især for en så ung, er

der ingen større fare, end når stoffet slipper op; og i aften vinder De desuden, at De får en smuk opera i købet."

Beaucaire skyndte sig da hen til operahuset; hans rejsekammerat klædte sig imidlertid om og gik ud for at aflægge nogle besøg. Først silde kom han hjem. Men da hans så lys i sin unge vens værelse, gik han ind til ham, for at høre hvordan han havde moret sig. Han traf ham ikke henrykt, som han havde ventet, men ordknap og mærkelig adspredt. Allerede ville han gå igen og begive sig til ro, da Beaucaire, som det syntes først efter nogen tøven, standsede ham og sagde:

"Jeg må dog fortælle Dem en ubehagelig affære, jeg har haft i operahuset i aften. Den ærgrer mig; men jeg trøster mig med, at jeg var i min fuldkommen gode ret, og hverken kunne eller behøvede at handle anderledes. Klokken var allerede mange, da jeg kom derhen; jeg måtte tage en billet til den dyreste plads og fandt huset propfuldt, da jeg kom ind. Men til min lykke opdagede jeg noget fra enden af en bænk en ledig plads, som jeg skyndte mig at indtage. Et par minutter efter kom en høj, fintklædt herre hen til mig og bad mig om at rejse mig. "Pladsen var hans; han havde lagt sin handske på sædet og således forsikret sig den." Det, syntes jeg, behøvede jeg ikke at bryde mig om; nu at rejse mig og stå under hele stykket, havde jeg ingen lyst til. Jeg svarede da kort og godt: "Hvis De havde placeret Dem selv på dette sted, skulle jeg respektere det. Men Deres handske, som jeg ikke engang har set, kan jeg ikke respektere." Han gav mig et skarpt svar, det ene ord tog det andet, og man begyndte allerede at tysse på os, da tæppet gik op. Han trak sig nu tilbage. Men ved aktens slutning nærmede han sig igen til rækken og vinkede ad mig, og jeg fulgte da ud

med ham. Uden at sige mig et ord rakte han mig sit kort og udbad sig mit. Jeg nævnte ham mit navn og mit opholdssted."

"Må jeg se kortet," afbrød ham Charolais, og vedblev, da han havde læst navnet: "Ja, De ved vel, hvad dette kort betyder?"

"Å jo – og til overflod står der på den anden side, at jeg skal møde ham i morgen tidlig kl. 9 og tage våben og en sekundant med. Talen er om en duel. Den kommer mig meget ubelejligt. For det første er jeg just ingen mester i at omgås våben – jeg har nok engang imellem skudt derhjemme med pistoler, men det er også det hele. Dernæst er jeg vis på, at denne duel ikke vil sætte mig i god kredit hos min tilkommende svigerfader."

"Det er det mindste ved denne sag," svarede Charolais alvorligt; men da han mærkede, at disse ord gjorde hans unge ven urolig, bøjede han af og føjede til:

"Sætter en duel Dem i miskredit hos Deres svigerfader, så vil den igen hæve Deres kredit hos den unge dame."

"Det et sandt – damerne viser altid stor interesse for den, der har bestået en duel. Det er slet ikke faldet mig ind. Men – alligevel, jeg var helst fri for den historie."

"Hvad har De da nu besluttet?"

"Hm – ja, jeg kan vel ikke undgå at møde?"

"Så vidt jeg indser, kan De det ikke. Deres modstander er af god familie og nyder personligt en vis anseelse. Møde må De, og det vil da vise sig, om denne strid lader sig bilægge mindeligt. – Har De en bekendt eller god ven her i Paris, der kan ledsage Dem?"

"Ikke en eneste."

"Så tillad, at jeg assisterer Dem. Og forresten – begiv Dem nu til ro og tænk ikke mere end nødvendigt på denne fortrædelige

sag. De vil formodentlig tidligt op i morgen, da De uden tvivl har et og andet, De kunne ønske at bringe i orden, inden vi tager bort."

Charolais var, på sin unge vens vegne, ikke ganske vel til mode over denne affære. Efter hvad han kendte til den udfordrende herre, var der ikke stort at vente, hverken for et mindeligt forlig eller for et godt udfald af duellen, og så kort hans bekendtskab var til det unge menneske, følte han sig bog tiltrukket af den forfriskende, skønt rigtignok provinsielle naivitet i hans væsen, og nærede allerede en vis godhed for ham.

Næste morgen indfandt sig Beaucaire på hans værelse, og gjorde sig øjensynlig umage for at tage det, der forestod, på en let måde. Men det lykkedes ham ikke; hans betagne stemning røbede sig allerede i hans forandrede fysiognomi. Dog må det tilføjes, at han ikke så meget syntes ængstelig for udfaldet, som han snarere var i frygt for, at han ved sin ringe øvelse i at bruge våben skulle prostituere sig. Han lod sig også, men først efter nogen selvovervindelse, give nogen anvisning af Charolais, således om hvorledes man stillede sig op, holdt pistolen og deslige, og ønskede også at vide, om man ikke først gjorde en høflig hilsen.

Inden de begav sig bort, tog han en lille pakke frem.

"Jeg et meget skamfuld over al den ulejlighed, jeg gør Dem," sagde han. "Jeg er Dem allerede så meget forbunden, og frygter virkelig for at misbruge Deres godhed ..."

"De ønsker," afbrød Charolais ham, "at jeg i påkommende tilfælde skal aflevere denne pakke?"

"Ja, jeg har slet ingen anden at henvende mig til; og da man nu ikke kan vide, hvad der vil ske, eller om jeg just i dag vil være i stand til at overbringe denne pakke – ja, den er naturligvis til min tilkommende svigerfader; det er breve og nogle småting fra forskellige af min familie derhjemme; jeg har blot slået en konvolut om det."

"Vær De ubekymret. Hvis det behøves, som jeg dog ikke vil håbe, skal jeg selv aflevere den. Men der er ingen adresse på den."

"Den har jeg skrevet på et lille stykke papir. Men, som sagt, jeg ved i sandhed ikke, hvorledes jeg skal takke Dem ..."

"Tal ikke om det," svarede Charolais, idet han gemte pakken og lagde adressen i sin tegnebog. "Men lad os nu komme afsted; man bør ikke vente på os."

Ved ankomsten til det forud opgivne samlingssted traf de allerede modparten og en anden herre, der nylig var ankommet tilligemed en ung mand, som man erfarede var kirurg. Charolais, der fra selskaber og offentlige steder kendte noget til den udfordrende, gjorde nu et forsøg på at mægle forlig, men til ingen nytte. Da han henledte opmærksomheden på, at den unge Beaucaire var samme aften ankommet fra provinserne, og kun lidt bekendt med skik og brug i Paris' teatre, svarede den fornærmede herre:

"Man er altid bekendt med, hvad god tone kræver, forudsat, at man selv ønsker at regnes til det gode selskab. Han har brugt ærekrænkende udtryk imod mig og i manges påhør. Jeg må fordre satisfaktion."

Duellen gik altså for sig. Begge parter indtog deres plads og, efter et givet tegn, skød begge på én gang. Beaucaire blev truffet

lige i hjertet, vaklede og sank om, uden at give en lyd fra sig. Charolais ilede straks hen til ham og greb hans hånd, men han følte kun et svagt tryk. Det unge menneskes kortvarige løbebane var allerede endt. Kirurgen erklærede al hjælp for frugtesløs. Livets sidste gnist var udslukket.

Den fremmede herre nærmede sig kort efter til Charolais og gjorde, idet han tog afsked, nogle undskyldninger. "Han beklagede meget dette sørgelige resultat, og havde gerne søgt at forebygge det; men det var ikke stået i hans magt."

Charolais, skønt af temmelig stærke nerver, følte inderlig medynk med det stakkels unge menneske; der netop nu skulle gå en ny stilling i møde og allerede så en lys fremtid i perspektiv, men så pludselig var blevet bortkaldt. Det lå imidlertid ikke i hans natur at tabe sig i uvirksomme klager. Han traf de fornødne anstalter til at den afdøde blev transporteret tilbage til hotellet, og lod værten gøre anmeldelse om det forefaldne hos vedkommende øvrighed. Begravelsen blev bestemt til samme dag, om eftermiddagen klokken halv seks.

Men den ubehageligste kommission stod tilbage. Han skulle aflevere pakken med brevene til Beaucaires svigerfader, og underrette ham og hans datter om denne uventede og beklagelige begivenhed.

Denne pligt turde han, efter det løfte, han havde givet, ikke unddrage sig, uagtet han grumme gerne havde set sig befriet for det. Men han trøstede sig med, at disse mennesker dog ikke havde kendt Beaucaire personlig, og da vel ikke kunne tage sig hans endeligt så særdeles nær. Klokken hen imod to satte han

sig i en cabriolet og gav kusken, der spurgte, hvor han skulle føre ham hen, adressen, uden engang selv at se på den.

"Det er et godt stykke vej," bemærkede kusken; "på den anden side af Seinen – så må vi skynde os."

"Ja, det ser jeg helst," svarede Charolais. "Men lad mig dog først se rigtig på dig. Var det ikke dig, der kørte os til Paris i går eftermiddag?"

"Jo, gode herre, det var det rigtignok; og det fornøjer mig meget, at jeg just i dag skal køre for Dem igen."

"Men er du da ikke længere postillon?"

"Nej, det var min sidste tur i går. Jeg har giftet mig for en uges tid siden. Min svigerfader er en skikkelig mand, og han er velstående. Han har givet mig denne cabriolet i medgift. Det betaler sig bedre. Jeg har i dag allerede kørt en halv snes ture, for jeg skal sige Dem, cabrioleten er nylig opmalet og stikker folk i øjnene. Og nu har jeg desuden den fornøjelse at køre igen for Dem, lige den første dag jeg begynder på min bedrift. Det er et godt tegn."

Med disse ord satte han hesten i gang, og Charolais glemte snart, på den rigtignok lange vej, både Beaucaire og sin ubehagelige kommission, mens han lod sine tanker gå over til mere fornøjelige genstande. Hans onkel, general Z*, skulle samme aften indtræffe i Paris og stige af i det hotel, hvor han selv boede. Gennem ham skulle han erfare, når han kunne tiltræde sin nye post, og hvilke agréments der var forbundet med den; for han var endnu meget lidt bekendt med det nye embede, han skulle tiltræde. Efter at han havde kørt gennem en mængde gader og tværgader, blev kusken nødt til at standse i et smalt stræde, hvor en fragtvogn var væltet og spærrede

passagen. Her, hvor Charolais blev opholdt næsten et kvarter, vil vi lade ham holde, og imens forsøge på, inden hans ankomst, at gøre bekendtskab med den familie, hos hvilken han nu skulle aflægge visit.

Indtil for nogle år tilbage var Bernard & Comp. et handelshus, der gjorde betydelige forretninger på provinserne. Nu, da Bernard følte sig ældre, havde han opgivet en del af sine forbindelser og indskrænket sit kontorpersonale. Med den forrige fuldmægtig på kontoret, Grignan, som han nu tog til kompagnon, fortsatte han vel handelen, men gav sig kun af med enkelte grene af samme, der var lettere at bestride. Under sin forrige, mere udbredte virksomhed havde han siden mange år tilbage stået i mangfoldig berøring med købmand Beaucaire, ja kunne endogså takke denne for at han så hurtigt kom i skuddet. Ved et af de besøg, Beaucaire aflagde i Paris, var det for et par år siden foreløbig blevet aftalt imellem dem, at hans søn skulle giftes med Bernards datter Hortense, når begge var kommet til skels år og alder. Denne sag, der endnu ikke kunne anses for afgjort, da det altid måtte komme an på, om de unge mennesker passede og følte tilbøjelighed for hinanden, omtalte Bernard og hans kone ikke for nogen. Først for en måned siden, da bestemmelsen endelig blev, at den unge Beaucaire skulle indfinde sig i Paris og prøve sin lykke hos Hortense, blev hun af sine forældre underrettet om, hvad der forestod hende. Hortense var, således som Beaucaire havde ytret for Charolais, virkelig en elskværdig og velopdragen pige, af en smuk vækst, en fin figur og med et blidt udtryk i sine øjne og i sit smil. Hun stod i dannelse meget over sine nærmeste, en følge af et ophold på et par år hos en tante nogle mil fra Paris. Opdraget ømt og

kærligt hjemme og eneste barn, nærede hun for sine forældre en ubegrænset kærlighed, og intet ville smerte hende mere end at volde dem en sorg, en skuffelse i et kært ønske. Hun modsatte sig derfor heller ikke det valg, man på hendes vegne og uden hendes vidende havde truffet; hun vidste, det var sket i den bedste mening, og at man kun havde hendes lykke for øje. Heller ikke anså hun det for umuligt, at hun kunne fatte godhed for og blive lykkelig med den unge Beaucaire, uagtet hun først nu skulle til at gøre hans bekendtskab. Men hun følte sig beklemt; hun tænkte med uro, at det måske straks, når det unge menneske ankom, ville vise sig, at han og hun slet ikke hørte hen i den samme sfære, uden at dette så lige ville være indlysende for hendes forældre. Hvad skulle hun da i dette tilfælde vælge? Bedrøve forældrene eller ofre sig selv? Disse tanker blev naturligvis mere levende, jo nærmere det tidspunkt rykkede, da den unge Beaucaire kunne ventes, og indtrykket deraf på hende var kendeligt. Hun var blevet blegere og stillere.

Bernard og hans kone, begge to hjertensgode og grundskikkelige folk, var på deres side heller ikke ret vel til mode ved den hele historie og fortrød i grunden, at de havde indladt sig derpå. Uagtet de oplysninger, Bernard underhånden havde indhentet om den unge Beaucaire, alle talte til hans fordel, kunne man dog ikke vide, hvor megen partiskhed der blandede sig i disse anbefalinger. En sådan fyr kunne tage sig godt nok ud i en provinsby, men ville måske i Paris gøre en kluntet figur. En anden betænkelighed kom til: han var ikke bestemt til handelen, men skulle, understøttet af en formående ven af hans fader, ved sin ankomst til Paris søge om en ansættelse. En sådan ville han sagtens erholde, men med små

udsigter; og man måtte da i længere tid årligt spæde til, hvis det unge par skulle slå sig anstændigt igennem. Alt dette satte de gamle, skikkelige ægtefolk mange fluer i hovedet, dog mest tanken om deres datter. De gav ofte med urolige øjekast agt på hende og mærkede vel, at hun var blevet tankefuld og stille. Madame Bernard tog sig fornemmelig dette nær.

"Det siger jeg dig," sagde hun en aften til sin mand, "hvis han ikke behager os, og hvis Hortense ikke synes om ham, så lader vi ham straks rejse hjem igen."

"Nå nå!" svarede manden; "vi må dog vente til han kommer, inden vi kan sætte ham på døren. Men forresten – vi kan ikke sådan uden videre sende ham hjem igen og lægge os ud med hans fader, som du ved, jeg kan takke for min velfærd. Lad os nu give tid. Kanske denne historie falder bedre ud end vi nu sætter os i hovedet."

Det blev ovenfor omtalt, at Bernard havde en kompagnon ved navn Grignan. Denne var en ret dygtig forretningsmand, men af sær og halsstarrig natur. I al stilhed var også han allerede længe gået omkring med et giftermålsprojekt: hans søn Gustav, et smukt og meget lovende ungt menneske, skulle indgå en forbindelse med Hortense. Bernard kunne ikke have noget imod dette, mente han, og pigen, der havde kendt hans søn fra barnsben, endnu mindre. Om sønnens vilje var der ikke tale, for Grignan var vant til at kommandere i sit hus, og ventede lydighed. Dette vidste Gustav og vovede derfor heller ikke at gøre indvendinger. Men han følte sig meget ulykkelig over sin faders beslutning. For Hortense havde han hjertelig megen godhed, men ikke kærlighed. Allerede for længere tid siden havde han fæstet sit hjerte til den smukke Gabrielle, datter af

Bernards halvbroder, en ikke meget formuende mand. Men såvel han som Gabrielle, der delte hans følelser, var meget for frygtsomme og af for sagtmodig karakter, til at de turde sætte en fast vilje mod den gamle, stridige Grignan; ja, det var endog at befrygte, at Gabrielles fader af stolthed ville modsætte sig denne forbindelse, når han havde den ringeste formodning om, at den var Grignan imod. De elskende måtte under disse omstændigheder nøjes med i al hemmelighed at klage for hinanden over deres hårde skæbne.

Grignan gik nu en eftermiddag ind til sin kompagnon og forlangte at tale i enrum med ham. Efter nogle præliminarier, der havde hensyn til det økonomiske, rykkede han frem med den plan, han havde lagt.

"Din søn og min datter et par?" udbrød Bernard og rejste sig. "Det går ikke an."

"Hvorfor går det ikke an?"

"Det *går* ikke an! Hvorfor har du ikke talt om denne plan for længe siden?"

"Fordi jeg ville vente til han var 22 år gammel; i den alder blev jeg også gift. I går blev han 22 år, og derfor kommer jeg i dag. Hvad har du at indvende imod dette?"

"Ikke andet, end at min kone og jeg allerede for to måneder siden har lovet Hortenses hånd til en søn af min gamle ven Beaucaire. I morgen eftermiddag kommer han hertil, og i overmorgen skal Ja-ordet holdes."

"Og den sag er gået så stille hen, uden at I har ladet Jer mærke med et ord derom? Hvorfor, om jeg må spørge?"

"Det har nu haft sine grunde."

"Men hvilke grunde?"

"Hvad han det hjælpe, jeg nu vil opregne og specificere dem? Den sag kan ikke mere forandres. Det gør mig ondt; for under andre omstændigheder, det giver jeg dig min hånd på, skulle du ikke risikere et afslag. Gustav kan jeg godt lide, og et svogerskab med dig havde jeg intet imod. Men du må lade den fugl flyve."

Grignan blev vred, samlede hat og stok sammen og gik sin vej. Gustav, der vidste, i hvad ærinde han var gået ud, ventede hele aftenen med angst den befaling, at han den næste dag havde at indfinde sig hos Bernard og hilse på sin brud. Men den gamle tav og var i slet humør; hans søn begyndte at ane sammenhængen og vovede at spørge om udfaldet af hans besøg. Og han erfarede nu til sin store glæde, at den hele plan var gået overstyr. Endnu samme aften stjal han sig stille hen til sin elskede, og lagde i selskab med hende nye planer for fremtiden eller byggede nye luftkasteller.

Således stod sagerne, da Charolais' cabriolet, omsider befriet for fragtvognen, styrede hen mod familien Bernards hus. Han var efterhånden blevet enig med sig selv: den ubehagelige kommission ville han tage så let som muligt, meddele med få ord den stedfundne duel og dens ulykkelige udfald, aflevere pakken med brevene, og efter nogle almindelige trøstegrunde se til at slippe bort.

Hos Bernard var familien imidlertid samlet i dens pyntelige dagligstue, alle festligt påklædte for at modtage den ventede gæst. Bernard selv hørte til den gamle verden og bar allerede i sin klædedragt spor deraf. Han var, om just ikke pudret, så dog friseret, og om halsen bar han et af hine tykke og hvide tørklæder, der gik højt op og var forsynet med en stor sløjfe, således som man ser flere af heroerne i den store franske

revolution afbildede. Men af det bløde, snehvide lin stak hos ham et godmodigt, næsten altid muntert og fornøjet ansigt frem.

Den omtalte dag var dog det sædvanlige muntre udtryk i hans ansigt noget tilsløret. Såvel han som konen og Hortense befandt sig øjensynlig i en spænding, skønt de alle søgte at skjule det. Den ene så forskende på den anden, de gamle ægtefolk med betænkelige øjekast. Undertiden gjorde de sig et ærinde ud og som tilbage uden at de vidste, hvad de havde villet. Engang imellem gik faderen hen til Hortense, klappede hende på kinden, men uden at sige noget. Hun rakte ham da hånden, så mildt på ham og prøvede at smile, men det ville ikke ret lykkes. Imidlertid begyndte Bernard at blive urolig og så ofte og utålmodig ud af vinduet. Den gamle Beaucaire havde skrevet: "Præcis klokken to træder min søn ind i Eders stue." Og såvel efter hans akkuratesse og hans lystige indfald kunne man stole på, at dette nøjagtig ville ske. Men klokken var snart halv tre, og der var ingen svigersøn. Den gamle tjener, der var posteret i forværelset, og på egen hånd havde været ude og set ned ad den lange, lige gade, meldte, at der var ingen skygge af vogn at se. Endelig hører man en vogn rulle nede i gaden. Tjeneren render af sig selv ud; for hans deltagelse i denne vigtige familieaffære er måske lige så stor som de andres. Lidt efter kommer han hæsblæsende ind igen:

"Der er svigersønnen! den unge Beaucaire! Han holder allerede udenfor."

Bernard og hans kone stiller sig bag et jalousi og ser ud.

"Men det er jo en elegant ung mand!" udbryder Bernard med et strålende ansigt.

"Ja, og smuk og velvoksen!" lægger hans kone til.

"Vi må ud og tage imod ham!"

Og mens de skynder sig ud, står den stakkels Hortense forvirret og skælvende i et hjørne af værelset og holder sig ved et postament.

De gamle ægtefolk kom ud i forsalen ligesom Charolais trådte ind. Synet af den smukke, unge mand med det frie, utvungne væsen, og måske også hans moderne, smagfulde påklædning gjorde et så behageligt indtryk, at de begge brød ud i et glad og hjerteligt velkommen.

"Kære, unge ven!" tilføjede Bernard med et trofast håndtryk, "ja, De er velkommen i vort hus! De træffer i mig, min kone og vor datter som i vor hele kreds lutter venner, som med længsel har set Deres komme i møde. Men træd nu indenfor – Hortense er derinde."

Charolais fik ikke tid til at gøre nogen modbemærkning. Han blev trukket ind i stadsstuen, hvor papa, der ikke kunne undertrykke et triumferende smil, forestillede ham for datteren. Hendes rødmen, hendes undselighed, hendes forvirring, da hun på sin faders opfordring rakte den nye gæst hånden, alt dette og måske en hende kun halvt bevidst, behagelig overraskelse gjorde hende endnu smukkere, end hun allerede var. Charolais stod tavs og beundrende foran den yndige pige. Han glemte alt andet derover, han glemte, hvorfor han var kommet, han glemte, han havde et sørgeligt budskab at bringe. Han havde ventet at træffe en almindelig skønhed, som man ser dem i forstæderne, og studsede ved synet af denne indtagende skabning, de fine, regelmæssige træk, den milde blufærdighed, der var gydt over dem.

Madame Bernard, der mente, at nu skulle de alle tage plads og ordentlig snakke med hinanden og gøre hinandens bekendtskab, vækkede ham af den tavse beskuelse, og han tog mekanisk mod den plads; man anviste ham. Men han fandt sig i en kritisk situation. Disse menneskers glæde skulle han forstyrre, med ét slag meddele dem den unge Beaucaires pludselige død og bringe sorgen ind i deres fredelige hjem? Han kunne det ikke, han indså, han havde taget sig tingen for let. Og denne indtagende unge pige; han ikke kunne vende øjnene fra hende – det var ham slet ikke ukært, at man en stund antog ham for hendes ventede brudgom. Han kunne jo dagen derpå tilskrive dem, oplyse fejltagelsen og dens grund, og således meget nemmere gøre dem bekendt med den beklagelige tidende, han havde at bringe. En sådan udvej var jo meget at foretrække.

Dette ræsonnement var han sig just ikke straks tydeligt bevidst, ja, han fik ikke engang tid til overvejelse. Bernard og hans kone overvældede ham i deres glæde med så mange spørgsmål, og behandlede ham så aldeles som den unge Beaucaire, at han næsten uden at vide det måtte gå ind i dennes rolle. Efterhånden forekom situationen ham lystig; for uagtet Beaucaires mange meddelelser om sig selv og sin familie satte ham ganske godt i stand til at rede for sig, kom han dog flere gange i forlegenhed og rodede sig ind i latterlige fejltagelser, men han selv tog sig det ikke videre nær, og Bernard hviskede med et fornøjet ansigt til Hortense:

"Han svarer ganske forvirret, når han ser på dig. Vil vi have et fornuftigt svar af ham; må du gå ud af stuen."

"Han ligner sin fader," bemærkede nu madame Bernard.

"Å, hvor vil du hen!" faldt hendes mand ind; "han har ikke et træk af ham. Men han har lighed med sin moder, således som hun så ud for en tyve år siden, da jeg sidste gang så hende. Har jeg ikke ret, kære ven?"

"Jo," svarede Charolais, og denne gang talte han sandhed; "man har altid fundet, at jeg havde lighed med min afdøde moder."

"Afdøde?" udbrød Bernard. "Gud bevares, er Deres moder død? Hvornår? Men fortæl! Det har jeg ikke vidst et ord om."

Charolais mærkede, han havde forløbet sig, men han tabte ikke kontenancen.

"Har De ikke vidst det? Da er det over et år siden."

"Over et år siden! Ja, det ligner Deres fader; han har aldrig holdt af at tale om bedrøvelige ting. Stakkels mand! Mistet sin kone! – Men De ligner hende, det er ganske vist. Jeg har en silhuet af hende – og, mens jeg husker det, jeg har også Deres portræt."

"Mit?" spurgte Charolais forskrækket.

"Naturligvis. Jeg måtte dog vide, hvorledes den unge herre omtrent så ud, som vi havde bestemt til – nå, De ved nok, hvad jeg mener. Kort og godt, jeg fik i al hemmelighed, uden at en eneste derhjemme hos Dem fik det at vide, en ung maler, egentlig en dilettant, til at sende mig en tegning af Dem. Det er en blyantstegning; men den er godt gjort. Nu skal jeg hente den."

Charolais ønskede alle dilettanter pokker i vold; nu ville sandheden snart komme for en dag, og han så med et suk på Hortense, i hvis nærhed han måske i dag var sidste gang. Bernard kom straks efter ind med tegningen. Ved det første

øjekast opdagede Charolais, at den ikke havde den fjerneste lighed med den unge Beaucaire. Men hermed var han ikke stort hjulpen; med ham selv havde den naturligvis endnu mindre lighed.

Man så afvekslende på ham og på tegningen, man sammenlignede, man diskuterede.

"Det ligner ham, siger jeg!" udbrød madame Bernard; "det er hans næse, hans øjne, hans hele positur. Men De bar dengang Deres hår anderledes."

"Det er ganske rigtigt; jeg har nu adoniseret mig en smule."

"Men hvorfor," spurgte Bernard, "har han tegnet Dem i en så stiv, provinsiel kjole og med en vest som fra min egen ungdomstid!"

"Fordi jeg formodentlig dengang gik klædt således. Vi er først i det sidste par måneder blevet lyksaliggjorte med en skrædder fra Paris."

"Ah, så kan jeg forstå! – Min kone har ret; det ligner Dem så meget som man han forlange af en blyantsskitse. Finder du ikke det samme, Hortense?"

Hortense nikkede rødmende; men i hjertet mente hun, at der var ikke tanke om lighed, at han var en langt smukkere mand. Men derover var hun slet ikke vred.

"Jo, det ligner Dem," vedblev Bernard; "kun finder jeg, og det har jeg egentlig kunnet hele tiden, at De ser ældre ud. Man skulle ikke tro, at De kun var 24 år."

"Det et meget sandt," svarede Charolais alvorligt; "man holder mig ganske almindelig for henved 30 år."

Denne konversation blev afbrudt af Bernards spørgsmål:

"Men har De ikke et brev med til mig fra Deres fader?"

"Jeg har en hel pakke med breve, og desuden nogle andre sager," svarede Charolais og overrakte pakken, som også straks blev brudt. Der lå to breve deri og et fladt safiansfoderal, omhyggeligt svøbt ind i papir og forseglet.

"Hvad et der deri?" spurgte Bernard.

"Hvad der er deri? Hm – ja, hemmeligheder må man ikke røbe. Behag selv at se efter."

Papiret blev taget af, og etuiet befandtes at indeholde et par ørenringe og en brystnål, begge til Hortense og af betydelig værdi. De blev meget beundret, men Charolais ærgrede sig hemmeligt over at de var så smagløst forarbejdede.

"Og nu brevene!" sagde Bernard. "Lad se! – Det ene er fra Deres fader, det kunne jeg nok vide; og det andet er fra Deres onkel."

"Hvad hedder den onkel?" spurgte madame Bernard, henvendt til Charolais.

"Hvad han hedder? Hm – det et onkel Girodat."

"Onkel Girodat?" sagde Bernard forundret. "Ham kender jeg ikke. Har De en onkel, det hedder Girodat? Eller mener De Girard?"

"Jeg mener onkel Girard. Sagde jeg Girodat? Det var en distraktion."

"Nå, godt, jeg vil gå ind og læse mine breve; og du, lille kone, sørg for, at vi snart kan komme til bords – ja, vor spisetid er af den gamle verden, ligesom vi selv, klokken tre eller lidt derover. Plejer den unge herre at spise før eller senere?"

"Netop på samme tid," svarede Charolais, der aldrig spiste før klokken 6.

"Nå, så kom, kone! og gør dig færdig."

Med disse ord trak han sin kone med sig, åbenbart for at give de unge folk lejlighed til at være alene sammen.

Charolais benyttede disse få øjeblikke til at nærme sig den unge smukke pige lidt mere. Det lykkedes ham at befri hende for den undselighed, der hidtil havde lukket hendes læber. Om den projekterede forbindelse talte han ikke et ord – han vovede det ikke; men hun antog det for delikatesse og var ham taknemmelig for det. Derimod førte han talen på hendes huslige forhold, hendes omgivelser, sysler og adspredelser, og glædede sig meget over den naturlige forstand og selv de glimt af munterhed, der røbede sig gennem hendes svar. Da han så et fortepiano i stuen og formodede, at hun spillede og sang, bad han hende synge en lille romance, der lå opslået; han ville da akkompagnere hende. Hun opfyldte hans ønske, med en ingenlunde udmærket, men meget behagelig stemme. De gamle trådte i det samme ind og blev stående ved døren med glædestindrende øjne, indtil sangen var ude.

"Ja, som De ser," ytrede Bernard, "er Hortense lidt musikalsk. Vi har sørget for hendes opdragelse, så godt vi kunne og holdt de bedste lærere til hende. Og hos sin tante, hvor hun var et par år, har hun profiteret meget, det må jeg indrømme. – Men nu til bords!"

Ved bordet måtte Charolais sidde mellem fader og datter. Anretningen var god, vinene fortræffelige, Bernard en munter vært og Charolais en underholdende bordgæst. Man kom da snart i den bedste stemning.

Blandt andre genstande, til dels af lettere gehalt, der som på bane, berørte Bernard også det spørgsmål, om den unge mand eller hans nærmeste allerede havde gjort skridt for en mulig

befordring på embedsvejen. Charolais, der hidtil uden at genere sig meget, havde sammenblandet sin egen personlighed med den afdøde Beaucaires, svarede da, at den sag havde allerede den bedste fremgang. Ved sin families indflydelse var han nylig blevet udnævnt til underpræfekt i et arrondissement i et af departementerne.

"Hvad fortæller De!" udbrød Bernard med glad overraskelse. "Underpræfekt! Men det et jo en udmærket og anset post! Og den kan jo med tiden føre til, at De bliver præfekt, den første embedsmand i departementet. Hvem har udvirket en så stor gunst for Dem?"

"Min onkel."

"Deres onkel Girard?"

"Ganske rigtigt, min onkel Girard. Han har i sin ungdom gjort nogle felttog sammen med indenrigsministeren, der dengang var ved armeen, og havde lejlighed til at vise ham en del vigtige tjenester."

"Deres onkel Girard? Tapetmageren? Har han gjort felttog?"

"Jo," svarede Charolais uden at lade sig forbløffe, "under revolutionen og som simpel soldat."

"Derom har jeg aldrig vidst et ord. Men umuligt er det ikke. Dengang måtte alle holde her. – Ser man til den gamle onkel Girard, som man skulle tro om, at han ikke kunne tælle til fem! Han har en sådan indflydelse! Imellem os sagt har jeg altid holdt ham for en – men lad gå! Han har vist Dem en stor tjeneste, og vi bør holde ham i ære. – Ja, så ønsker vi Dem alle til lykke! De kunne ikke let have bragt os en mere glædelig tidende. Hr. underpræfekt! tillad, at jeg drikker et glas med Dem og bevidner Dem min største deltagelse. Og når De skriver til

Deres onkel, beder jeg Dem hilse ham, at jeg for fremtiden skal have en ganske anden respekt for ham."

Denne efterretning forhøjede endnu mere det lille selskabs munterhed. Bernard og hans kone så til hinanden med betydningsfulde øjefast, for det undgik dem ikke, at deres gæst viste Hortense den største opmærksomhed, og på hende var det godt at mærke, at hun ikke var ufølsom for de smukke ord, han henvendte til hende. Sundhedsrødmen var igen vendt tilbage til hendes kinder, og øjnene lyste med en mild glans. Man gik først silde fra bordet, og begav sig derfra ind i dagligstuen, hvor et kaffebord stod serveret.

Vi har allerede i det foregående gjort opmærksom på, at Charolais var meget tilbøjelig til at give efter for et pludseligt indfald. Strejfede et sådant nær ved det komiske eller lystige, da gjorde det så meget mere virkning, som han altid satte et meget alvorligt ansigt op derved og ikke forandrede en mine. Dog måtte en eller anden udvortes omstændighed give ham stødet til det, han i en sådan stemning kunne falde på; og den ganske ejendommelige situation, hvori han befandt sig i denne familiekreds, gav ham da vel en pludselig og uimodståelig lyst til at drive situationen til det yderste.

Efter at nemlig en lille halv time var gået siden man rejste sig fra bordet, faldt hans øjne tilfældigvis på stueuret. Han stod pludselig op og greb efter sin hat med den erklæring, at han nu måtte anbefale sig.

"Vil De gå nu?" spurgte Bernard forundret. "Men vi smigrede os med, at hr. underpræfekten ville tilbringe resten af denne dag hos os. Om lidt håber vi at se adskillige af vor familie og bekendte hos os."

"Det gør mig ondt, at jeg ikke kan profitere af dette bekendtskab. Men De vil selv indse, at det er mig umuligt. Klokken er allerede fem, og klokken halv seks ..."

"Nu, hvad er der så på færde?"

– "Har jeg en forretning, hvorved min nærværelse er aldeles nødvendig."

"Skal De, der først i dag er kommet til Paris, allerede have en forretning, der er så presserende?"

"Jeg forsikrer Dem – det er en forretning, man godt kan have straks efter sin ankomst til Paris, og som ingen kan undslå sig for."

"Men – hvis det ikke er for ubeskedent – hvad er det da for en forretning?"

"Klokken halv seks skal jeg begraves."

Bernard slog en høj latter op over det lystige indfald, og damerne stemte i med.

"De vil dog vel ikke begraves, før De er død," sagde Bernard endnu leende.

"Nej," vedblev Charolais med uforstyrret alvorlighed; "men denne nødvendige forberedelse har jeg også allerede underkastet mig. Jeg vil nu tilstå Dem, at jeg ankom allerede i går aftes og var i Operahuset. Der fik jeg en ulykkelig strid med en mig ubekendt herre. Han udfordrede mig, og i morges klokken ti blev jeg skudt i duellen. Man bragte mig tilbage til hotellet, hvor jeg bor. Derfra skal jeg begraves – kirkebetjentene er tilsagt, alt er anordnet, og min ære tillader ikke, at jeg udebliver."

"De er da en harcellist uden mage!"

"Jeg spøger ikke. Hvis De ønsker det, kan jeg gerne producere en doktorattest."

"Hahaha! Nej, når man har haft den fornøjelse at være sammen med Dem til middag ved et godt glas vin og min kones forsvarlige retter, så behøver man ingen attest for, at De lever og er i bedste velgående. – Nu, jeg mærker nok, at der må være en eller anden grund, hvorfor De vil absentere Dem, og vi skal ikke holde på Dem. Men senest klokken otte i aften må vi se Dem igen. Mine venner og bekendte, må De vide, er meget begærlige efter at gøre Deres bekendtskab, og nu især, antager jeg, når man erfarer, at De er blevet underpræfekt – det er min sandten ikke til at spøge med! En mand i Deres alder! – Kommer De ikke til den tid af Dem selv, så sender jeg straks en vogn efter Dem. Er det ikke *Hôtel de l'Europe*, hvor De bor? Jo, rigtigt. Det er ellers fornemt, men det har De gjort ret i. De har formue i vente, og den stilling, De nu snart skal træde ind i, kræver også, at man skal sætte sig i anseelse."

Charolais anbefalede sig da. Inden han forlod familien, gik han hen til Hortense og sagde, idet han ærbødigt kyssede hende på hånden: "At jeg har gjort Deres bekendtskab har i grunden været mig nok; det er den lykkeligste begivenhed i mit liv hidtil. Alt andet, hvad man kalder held og gunst af skæbnen, står i skygge mod dette. Tvivl derfor ikke på, at hvis det står til mig, vil jeg ikke tøve med at se Dem igen."

Som man kan begribe udgjorde Charolais efter sin bortgang den eneste genstand for familiens konversation.

"Nå, Hortense," sagde papa, idet han tog hende under hagen, "sig mig nu, min pige, hvad du synes om den unge herre. Har dine forældre sørget for dig eller ikke?"

Hun rødmede og svarede med nedslagne øjne:

"Jeg kender ham endnu så lidt."

"Men du kan dog sige, om han behager dig, om du synes om ham."

"Jo, kære fa'er – hvis ellers min mening om en mand, der vist i alle henseender står over mig, kan komme i betragtning – han behager mig, og han må vist behage alle."

"Nu, så vil vi håbe, at han også vil behage dig efter nærmere bekendtskab. Du behøver ikke at forhaste dig. I skal hverken i dag eller i morgen underskrive kontrakten. Lad ham nu komme dagligt hos os, så vil du lære ham at kende. Men jeg forstår mig på mine folk! Jeg så med et halvt øjekast, hvad der stikker i ham. Du vil komme til at synes om ham – pas på! Han er en sjælden ung mand! og underpræfekt er han allerede – du bliver en af de anseteste damer i hans departement."

Charolais havde imidlertid skyndt sig ned i gaden, hvor han længere hen traf sin cabriolet, som han havde ladet holde. Kusken var under hans lange, uformodede fraværelse faldet i søvn og sad på dørtrinnet lænet ind i vognen. Han fik ham vækket, pålagde ham at haste, da klokken var blevet mange og kørte nu tilbage til hotellet. Undervejs sad han fordybet i sine egne tanker, mens den lille kreds, han nylig havde forladt, passerede revy for ham. Det skønne billede af Hortense dukkede bestandig op for ham som i forklaret skikkelse, og han følte allerede nu, at det aldrig ville forlade ham.

I hotellet erfarede han, at Beaucaire omtrent for et kvarter siden var blevet afhentet af kirkebetjentene og ført ud til Père Lachaises begravelsesplads. Men selv om dette ikke var sket, havde han dog ikke, efter sit forsæt, kunnet vise den afdøde den

sidste vennetjeneste. Hans onkel, general Z*, var nemlig, som han straks erfarede af portneren, ankommet for en halv time siden og ventede meget utålmodigt på ham. Til denne ilede han da op og fandt ham ved middagsbordet.

"Nå, patron! du er en akkurat mand!"

"Kære onkel, jeg har været i Paris siden i går aftes. Men tillad, jeg gør Dem opmærksom på, at De efter Deres skrivelse først ville ankomme klokken syv."

"Det er sandt. Men jeg har fået et brev fra ministeren, der gør, at vi må haste. Den klodrian, der er blevet konstitueret dernede af præfekten, har begået så mange dumheder, at man i al hast måtte fjerne ham igen; og nu må du selv træde ind i din post og endnu i aften begive dig på rejsen. Jeg vil ledsage dig, dels for at lette dig de første vanskeligheder – du ved, at præfekten et en gammel ven af mig – men dels også, fordi jeg i lang tid ikke har været i den smukke egn dernede, uagtet jeg har mange bekendte der og behagelige ungdomserindringer derfra. – Du sætter et så underligt ansigt op. Er der noget i vejen fra din side?"

"Nej," svarede Charolais resigneret, "jeg er beredt til at følge Dem."

"Godt; så sæt dig først ned og hjælp mig med at få ende på alle disse retter og den sidste flaske champagne."

"Jeg har spist."

"Allerede?"

"Ja ~ jeg fandt det i dag bekvemmere at spise tidligt. Men hvor længe, tror De, vil min nærværelse være nødvendig i min nye post? – jeg mener, for det første; thi når jeg nu skal rejse

som jeg står og går, så må det dog senere tillades mig at vende tilbage til Paris, for at ordne mine affærer."

"Det vil nok blive dig tilladt; men hvornår, kan jeg ikke sige dig. Måske om en månedstid, når man snakker godt for præfekten. Men klokken syv må du være færdig til afrejsen. Vi vil overnatte undervejs. At køre den lange vej dertil i træk er for meget i min alder."

Den korte frist, der var forundt Charolais til afrejsen, gav ham meget at varetage. Blandt andet måtte han sørge for, at de ejendele, Beaucaire havde efterladt, blev gemt i dennes kuffert og nøglen overleveret til værten i hotellet, for at hans sager med tiden kunne tilstilles dem, der på øvrighedens eller familiens vegne legitimerede sig. Andre forretninger kom også til, så der var ikke at tænke på, at kunne tilskrive hr. Bernard og oplyse ham om det forefaldne samt den rolle, han til dels mod sin vilje havde spillet derved. Senere, da han ankom til sit bestemmelsessted, blev han vel med ét skudt ind i en mængde nye forhold, men havde dog nok kunnet få tid til den omtalte skrivelse, hvis han ikke uventet havde gjort den opdagelse, at han ikke vidste, hvem han skulle skrive til. Alt hvad han havde erfaret om den mand, hos hvem han tilbragte hin middag, var, at han hed Bernard, et i Paris meget almindeligt navn; men hvad denne hr. Bernard var, om købmand, mægler eller noget lignende, vidste han ikke. og hvad der var det værste, han kunne hverken angive gadens navn eller husnummeret, efter hvilket han skulle søge ham. Dengang Beaucaire gav ham adressen, stak han den straks i sin tegnebog og leverede den siden til kusken, uden at gøre sig nøjere bekendt med den. Herved var der da ikke andet at gøre, end at vente til han selv kunne

komme til Paris, hvor han da sandsynligvis ville kunne udfinde den vej, han havde taget med cabrioleten. Men desværre ophobede forretningerne sig mere og mere; og han måtte selv indrømme, at det ikke gik an, så snart at forlade den nylig tiltrådte post.

Men vi må vende tilbage til familien Bernard.

Allerede klokken halv otte stod den gamle papa ved vinduet og så ud, idet han mumlede ved sig selv:

"I grunden kunne han gerne være her alt nu. En forliebt ung mand kan godt komme lidt før den aftalte tid."

Da klokken blev otte så han hvert øjeblik hen til døren; og da den blev halv ni var han så utålmodig, at hans kone måtte tale ham til rette. Gerne havde han sendt bud efter sin tilkommende svigersøn; men i hotellet var han vist næppe på den tid, og hvor skulle han ellers søge ham?

"Det holder jeg ikke af," sagde han til sin kone; "den første dag kan man sagtens vise lidt opmærksomhed. Akkuratesse kunne han min sandten have lært af sin fader."

"Men hvem kan vide, hvad der er kommet i vejen?"

"Slet ingen ting! Letsindighed! Han er måske i Operahuset, ligesom i går aftes, eller i et vaudevilleteater. Nu er hele stuen fuld af folk derinde, og vi står som nogle narre. Og Hortense – jeg tror nok, hun fortjente, at man tog lidt mere hensyn til hende."

Alt dette var sandt, men svigersønnen kom alligevel ikke. Hele aftenen gik hen, gæsterne anbefalede sig, og man var alene tilbage, med den slappe følelse, en slukket forventning

efterlader. Hortense var noget bleg, men hun gav intet tegn på fortrydelighed, endsige på vrede.

"Ja, lad os nu slå os til ro," sagde Bernard. "I morgen tidlig vil jeg selv gå til hotellet, inden den unge herre er fløjet ud af reden; og så skal jeg min tro læse ham teksten."

Inden han gik den næste morgen sagde hans kone til ham:

"Der er i nat faldet mig noget ind. Kan du huske det lystige indfald af ham, at han skulle begraves, fordi han var blevet skudt i en duel? Han fortalte det så alvorligt, og jeg frygter nu for, at han på en forblommet måde ville underrette os om, at han virkelig var udfordret og ikke ventede at komme levende derfra."

"Det kan jeg aldrig tro. Det var et lystigt indfald, som du selv siger. Andet var det ikke."

"Måske. Men han satte sådan en underlig mine op derved. Han kom ikke med det, som man kommer med et lystigt indfald. Noget stikker der under, det vil jeg gøre min ed på."

Bernard rystede på høvedet og gik. Da han kom til hotellet, begav han sig ind til portneren og spurgte, om der ikke boede en mand, der hed Beaucaire.

"Han bor her ikke mere," var svaret; "han *har* boet her."

"Er han allerede taget herfra?"

"Ja, han lå her kun én nat."

"Hvor er han da flyttet hen?"

"Til Père Lachaises kirkegård."

"Hvad skal det sige?"

"Det skal sige, at han i går eftermiddags mellem klokken fem og seks blev begravet der."

"Begravet?" skreg Bernard forbavset og måtte holde sig ved et skab, han stod op til. "Er han da død? Hvornår? Det er jo umuligt!"

"Der er ingenting mere muligt end det, jeg siger Dem. Når man får en kugle midt i hjertet, så dør man gerne deraf."

"Men tal dog fornuftigt," vedblev Bernard og stod og rystede. "En kugle? Hvor skulle han komme dertil?"

"Ja, det ved jeg ikke. Men vist er det, at han har været ude at duellere, og at han i går morges mellem ti og elleve blev båret hjem til hotellet stendød."

"Å, De står jo og gør nar af mig! Han har været hos mig i går eftermiddag – han har spist til middag hos os – hvor kan han så være skudt ihjel om formiddagen? Jeg må tale med værten her i hotellet."

"Ja, vær så god. Han vil fortælle Dem ganske det samme som De allerede har hørt af mig."

Hotelejeren, hvem Bernard nu begav sig op ti, skønt hans ben var nær ved at nægte ham deres tjeneste, bestyrkede i ét og alt, hvad portneren havde sagt. Han viste ham det værelse, hvor den unge Beaucaire havde boet, og hvor endnu hans kuffert stod med det fulde navn på. I et hjørne af værelset lå et afrevet stykke af et brev; Bernard, der tog det op, kendte straks hånden, det var den gamle Beaucaires håndskrift! Hvor kunne han så tvivle? Den afdøde var hans bestemte svigersøn. Men dette var jo igen ikke tænkeligt! Den bestemte svigersøn havde lyslevende besøgt dem, bragt breve og foræringer fra hjemmet, man havde hans portræt, og det var ham ligt. Så *kunne* det jo ikke være den samme, der var skudt om morgenen! Og dog var det ham! Han havde jo selv fortalt dem om duellen og sin forestående

begravelse – man havde antaget det for et lystigt indfald, men det var alvor!

Den gamle mand blev så forvirret og forstyrret over de tanker, der stormede ind på ham, at han ikke formåede at gå hjem, men måtte lade en fiacre hente. Da han kom hjem, blev kone og datter forskrækkede over det forandrede udtryk i den ellers så muntre mands ansigtstræk; og det varede en tid, inden han kunne fortælle dem, hvad han havde bragt i erfaring.

Madame Bernard korsede sig: "Så er det jo et genfærd, der har været hos os, intet levende menneske af kød og blod! Det skal man tro på!"

"Ja, Vorherre må vide, hvad man skal tro," svarede Bernard. "Jeg et nær ved at gå fra mine koncepter over den historie. Hvad siger du dertil, mit stakkels barn?"

Han bemærkede først nu, at Hortense stod ubevægelig som en billedstøtte, og ikke kunne få et ord frem. Bekymret trak han hende hen til sig:

"Vær fornuftig, barn, og tag dig ikke den sag så nær. Lad ham være, hvad han vil! Har du ikke os, dine forældre, dine venner?"

"Tror du, han er død?" spurgte hun omsider.

"Vi er vel nødt til at tro det."

"Og at han ikke kommer igen?"

"Hm – når han på den måde har været her én gang, så var det jo ikke umuligt – skønt det ville jeg helst have mig frabedt. Er han virkelig død, så er fadderskabet ude, og han skal skøtte sig selv."

Hans datter satte sig ned i et hjørne af værelset, tilsyneladende rolig, og så lige hen for sig. Hun blev ikke forfærdet ved den tanke, at den brudgom, der havde besøgt

hende, hørte til den anden verden. Charolais havde gjort et stærkt indtryk på hende, et så meget stærkere, som hun fra begyndelsen havde betragtet sig som et frivilligt offer; hun ville være tilfreds, når den unge mand, det ankom, blot var at tåle og ikke besad egenskaber, der gjorde livet med ham umuligt. Mindst antog hun, at den, der ventedes, skulle besidde så mange anbefalende egenskaber, en så høj grad af dannelse, at hun måtte frygte for, ikke at være ham værdig. Var han nu virkelig efter døden kommet for at indfri sit løfte – og det må tilføjes, at hendes unge fantasi ikke fandt dette så utroligt –da så hun deri et tegn på, at hun ikke havde været ham så ganske uværdig, og at hun i erindringen turde holde fast ved denne tabte lykke.

Hele denne begivenhed, det ikke kunne holdes hemmelig for Bernards nærmeste og fra disse udbredte sig videre, gjorde naturligvis den største sensation, og blev snart udsmykket med mange, endnu mere utrolige omstændigheder, om hvis sandhed ingen tvivlede; for pariserne er et meget lettroende folkefærd. Hos Bernards varede det længe, inden man ret kunne fatte sig eller gøre sig fortrolig med det, man antog at have oplevet. Madam Bernard fandt sig først tilrette; for hun påstod, at hun allerede i forvejen havde haft en anelse om, at det ikke hang så rigtigt sammen. Hendes mand derimod havde mere ondt ved at berolige sig. I sin utålmodighed besluttede han at gøre endnu et skridt for at skaffe sig vished. Værten i hotellet havde sagt ham, at det var sket meldelse om duellen og dødsfaldet til øvrigheden, og at en retsbetjent i denne anledning havde indfundet sig. Han sendte nu en ven til det vedkommende politikontor, og de oplysninger, han fik derfra,

stemte ganske med dem, han allerede kendte. Fra sin gamle ven Beaucaire fik han nogen tid efter et brev, der indeholdt mange beklagelser over tabet af denne søn, af hvem han havde ventet sig så meget. Fra alle sider modtog han altså bestyrkelser om denne uforklarlige begivenhed.

En uges tid gik han og grublede og var ordknap, begge dele meget imod hans vane. Men han besad af naturen et for muntert, meddelende sind til at dette humør længe kunne stå på. Efter nok en uges forløb følte han sig kun lidt anfægtet af denne hændelse og kunne med rolighed tale om den. Og inden en måned var gået, formåede han at gøre sig en smule lystig over det, der var arriveret dem.

"Når alt kommer til alt," sagde han en aften til et par af sine venner, "så må vi være taknemmelige for, at det gik som det gik. Når et genfærd ellers aflægger en visit hos folk, så sker det midt om natten, ganske uventet, og mens man er mutters alene, og man ved aldrig, hvorledes det er kommet ind, og hvor det bliver af. Alt dette sætter skræk i blodet. Han derimod kom til os midt om dagen og oven i købet i cabriolet; det var jo en stor opmærksomhed, han viste os. Du, kone, har nu slet ingen grund til at beklage dig. Af et genfærd at være spiste han med god appetit af alle dine retter. – men eftersom han dog i ét og alt viste sig som et velopdraget og ærekært genfærd, så er der én ting, jeg ikke kan forstå. Han fortalte os, at han var blevet underpræfekt, at hans halvtossede onkel Girard havde udvirket det og vi troede ham, og han tog mod vore gratulationer. Men nu erfarer jeg, at det slet ikke er Beaucaires søn, der har fået denne post, men et vildfremmed menneske. Det var ikke smukt at binde os denne historie på ærmet. Men jeg tænker, et sådant

lille praleri kan man ikke tage så nøje hos en, der første gang går igen og naturligvis må være lidt forvirret i hovedet."

Det var en lykke for ham, at dette formentlige spøgeri indeholdt så mange modsigelser, at dets komiske sider meldte sig af sig selv.

Der var imidlertid én person i denne kreds, der lige fra begyndelsen var hjertelig fornøjet over alt det, der var hændt familien. Det var hr. Grignan, Gustavs fader; og hertil havde han, som man kan vide, sine gyldige grunde. En morgenstund, da han kom ind i kontoret noget tidligere end ellers – det kunne dengang være en 5-6 uger siden det ominøse besøg – udbad han sig en samtale med hr. Bernard.

"Jeg har givet Jer allesammen tid til at komme Jer," begyndte han, "eftersom jeg nok mærkede, at I var ikke så lidt forstyrrede i hovedet. Men nu spørger jeg dig om, hvad du har betænkt. Det løfte, du har givet Beaucaires søn, falder vel bort af sig selv – med mindre du antager, at han vil besøge Jer endnu engang og lade sig vie efter sin død. Altså venter jeg, at du nu står ved dit ord. Du har selv sagt, at du intet har imod et svogerskab med mig, og at du synes godt om Gustav. Jeg anholder da nu om din datters hånd til ham. Han er på vort kontor, og er flittig. Med tiden kan han gå ind i forretningerne og afløse os, når vi blive for gamle. En bedre svigersøn kan du ikke forlange. Har jeg ret eller uret?"

"Du hat ret. Fra min side et der intet i vejen. Men Hortense – for det første tør vi ikke tale med hende om den sag. Hun tænker endnu for meget på ham, der – nå, du ved jo. Men min kone og jeg har overlagt, at hun skal tilbringe en månedstid hos sin tante, hos hvem hun før har tilbragt flere år. Det er et

muntert hus, der er tre unge døtre, enhver af dem har igen sine veninder, man kører, rider på æsler, danser og musicerer. Det vil opmuntre hende. Når hun kommer tilbage derfra, vil der snarere være udsigt for din søn."

Grignan gav efter, skønt nødig, og Hortense tiltrådte den lille rejse. Det lod også til, at den havde god indflydelse på hende. Hjemme havde hun i den sidste tid gået stille omkring, indesluttet i sig selv. Da hun kom tilbage var hendes udseende sundere, en følge af den friske luft og det mere bevægede liv. Hun syntes også mere resigneret og tog igen på sin milde måde del i dagens små begivenheder.

Hun havde ikke været ret længe hjemme, før Grignan meldte sig på ny, og Bernard kunne nu ikke undgå at tale med hende om den nye frier. Af et og andet ord, hendes moder havde ladet falde, var hun allerede forberedt.

"Lad mig blive hos Eder, kære fa'er! det vil jeg helst. Herhjemme føler jeg mig tilfreds og tryg, og for Eder kan det også være godt, at I har Eders datter om Eder."

Bernard forestillede hende, at hun selv var mindst tjent med en sådan beslutning. De kunne falde fra, og så stod hun alene blandt slægtninge, der måske ikke ville skænke hende den rette deltagelse. Gustav var et bravt ungt menneske, til hvem man med rolighed kunne overgive omsorgen for hendes fremtid.

"Ja," svarede hun, "jeg kan intet indvende mod Gustav. Vi er vokset op sammen, og jeg kender hver fold hos ham. Men – ak, kære fa'er, det forekommer mig tit, at jeg ikke længere, har rådighed over min hånd, at den tilhører en anden. Hin dag, da vi havde det gådefulde besøg. da lovede jeg mig selv bort, og det synes mig, at jeg nu er bundet."

Bernard kaldte dette for griller og mente, når hun intet havde mod Gustav, skulle hun dog se til, at hun kunne føje ham i hans ønske. Men hun kunne jo overveje det nøjere. Et par uger før eller efter kom det jo ikke an på.

Men den utålmodige Grignan ville ikke finde sig i denne udsættelse. Han talte selv med Hortense og forstod at stille sine ord ret klogt.

"Et parti som dette," sagde han til hende, "var til fordel for alle parter. Intet kunne være mere ønskeligt for hendes fader end at erholde en svigersøn, der var således inde i kontorets forretninger som Gustav. Han kunne nok erholde en lige så flink medhjælper, men vanskeligt en lige så ærlig og pålidelig. Denne omstændighed havde måske hendes fader ikke omtalt for hende; men det var vist, at han tog meget hensyn hertil, og allerede af den grund så partiet gerne."

Disse og lignende forestillinger gjorde meget indtryk på hende. En bestandig vægring for at indgå en ny forbindelse ville, som hun vidste, meget bedrøve hendes forældre; og af Gustav kunne hun ikke vente andet end velvillige følelser. Hun gav da efter, og det blev bestemt, at ja-ordet skulle holdes efter forløbet af otte dage.

Mens dette foregik hos Bernard, var Charolais i sit nye embede fortvivlet over ikke at kunne slippe løs. Først efter fire måneders forløb, da man allerede nærmede sig efteråret, lykkedes det ham at udvirke sig en fraværelse på en 14 dage. Han ilede da til Paris og erfarede til sin glæde straks ved ankomsten, at hans onkel, generalen, opholdt sig der for tiden. Hans bistand trængte han stærkt til.

I al den tid han var så meget sysselsat og måtte kæmpe med meget i sin nye stilling, havde tanken om Hortense stadig ledsaget ham. Det var første gang, han følte sig grebet og tiltrukket af en kvindelig elskværdighed; og efter hans karakters beskaffenhed, ikke lettelig at hengive sig til stærke indtryk, men at bevare de modtagne så meget des trofastere, var det at forudse, at disse følelser ingensinde ville give plads for andre. Jo mere han nu tænkte over det sælsomme forhold, han i de få timer havde stået i til familien Bernard, des mere troede han at se en styrelse af Forsynet i det. Den unge Beaucaire, et så vakkert og ufordærvet menneske han også var, passede tydeligvis ikke for en pige som Hortense; han stod under hende, og hun havde næppe i længden følt sig lykkelig med ham. Når tilfældet nu, næsten mod hans vilje, havde sat ham selv i den ventede brudgoms sted, turde han da ikke betragte dette som et fingerpeg for hans fremtid? Men det var et stort spørgsmål om han nu, når han meldte sig, ville modtages så godt som den første gang. hos Bernards måtte man nu nødvendigvis være underrettet om den sande sammenhæng af sagen, og efter al sandsynlighed var man ikke velstemt mod den, der på en sådan måde havde benyttet sig af omstændighederne. Charolais mente da, at han kunne være vel tjent med at aflægge det første besøg hos Bernards i sin onkels selskab. Denne, der var en anset mand og af megen praktisk færdighed i at behandle vanskelige forhold, ville bedre end han selv formåede, hjælpe ham ud af den første forlegenhed og afbøde den værste vrede.

General Z*, som han altså nu måtte betro hele sit eventyr, fandt det kosteligt.

"Ja, det er et af dine gamle indfald! Men, sandt at sige, ville jeg i dit sted have handlet akkurat ligedan. Nu, den sag tænker jeg kan ikke være få svær at få bragt i orden. I morgen formiddag klokken elleve står jeg til din tjeneste. Vi lader spænde for og kører lige hen til hr. Bernard, og overlad så mig at sørge for resten. – Men forinden et ord: du siger, at du har godhed for hans datter, at hun har gjort et indtryk på dig, som ... nu, jeg tvivler ikke; af deslige pludselige og ubegribelige indtryk har jeg selv i mine yngre år haft adskillige og er endnu ikke ganske sikret imod dem. Men hr. Bernard selv, hvad er han for en mand? I hvad stilling befinder han sig?"

"Efter hvad den unge Beaucaire fortalte mig er han købmand og driver eller har drevet en betydelig handel; han er en formuende, ja endog en rig mand. Jeg selv så, han beboede et stort, smukt hus og var omgivet af bekvemmeligheder. Han og hans kone hører til hine fortræffelige slags mennesker fra den gamle tid, der nu mere og mere forsvinder. Datteren –"

"Stop! Hun er en engel – det følger af sig selv. Ja, så bliver det derved: vi sætter os i morgen formiddag i min vogn og kører derhen."

"Men husk, kære onkel, at jeg ikke så bestemt ved, hvor manden bor. Jeg har allerede gjort et par fortvivlede forsøg på at opspørge den kusk, der kørte for mig, men naturligvis forgæves. Vi må altså finde os i at køre så temmelig om på må og få i hint bebyggede kvarter."

"Det gør ingenting; vi skal nok finde ham."

Næste formiddag begav de sig da i generalens smukke ekvipage på opdagelsesrejse efter Bernards bopæl. Indtil de overskred Seinen havde turen ingen vanskeligheder. Charolais

erindrede bestemt, at han hin dag var kørt ned ad Rue des Saints-Pères, og havde styret til venstre ved den tredje eller fjerde tværgade. Man forsøgte først den tredje, men den viste sig at være urigtig, og man kunne nu regne på, at den fjerde var den rigtige, da Charolais vidste, at han ikke var kommen forbi Luxembourg, men derimod nok forbi kirken St. Sulpice. Men herfra kom de snart ind i en vrimmel af hinanden krydsende, mindre gader, i hvilke de en tid kørte, uden at Charolais med sikkerhed kunne sige, om vejen var den rette eller ikke. Et par spørgsmål de rettede til de nærboende, førte til intet; man nævnede syv-otte forskellige købmænd og kræmmere, der alle hed Bernard. Til sidst begyndte generalen at blive utålmodig.

"Det er også et Fandens kvarter af byen, du fører os ind i. Her kan han jo umuligt bo."

"Nej, onkel, men her kom vi igennem, enten det nu var nødvendigt eller kusken kun valgte denne vej for nemhedens skyld; det sidste er rimeligt, da vi sikkert kunne have kørt ned af St.–Jacques, som vi for nylig gennemskar. Disse slyngler kører én jo igennem de afskyeligste gader, når de blot kan spare syv skridt –."

Charolais blev her afbrudt, idet vognen standsede, og det opstod et skænderi mellem kusken på deres egen vogn og en, der kørte en cabriolet og fra en sidegade fo'r lige ind på hestene. Ved synet af det fremmede køretøj og dets kusk sprang Charolais ud af vognen. Cabrioletkusken, der troede, at det gjaldt et godt nakkedrag eller lignende traktement, rejste sig straks i sædet, surrede tømmerne fast og satte sig med et trodsigt ansigt i forsvarsstilling, mens han holdt den tykke ende

af piskeskaftet ud for sig. Charolais lo over disse forberedelser og sagde:

"Sæt dig kun ned igen; vi skal ikke slås. Jeg vil gøre dig et ganske fredeligt spørgsmål. Har du ikke kørt for mig et par gange før?"

"Kørt for herren? Jo, det et ganske rigtigt – men det er noget siden."

"Kan du da ikke huske, at du for en fire måneder tilbage kørte mig i den samme cabriolet til en mand ved navn Bernard, der boede i dette kvarter?"

"Bernard? Hvad skulle han være, denne hr. Bernard, generalforpagter eller i ministerierne ...?"

"Nej, han er købmand. Husk dig godt om. Du måtte vente over to timer på mig, mens jeg var hos ham –"

"Så så! Stop lidt! Nu husker jeg. Det var den første dag, jeg kørte for min egen regning; og jeg tjente godt ved den tur med Dem. Mens jeg sad og sov i vognen tjente jeg fem francs."

"Ved du da, hvor denne mand bor?"

"Så godt som hvor min egen svigerfader bor."

"Så sig vor kusk besked, men nøjagtigt – og se her, der har du endnu to francs for den tjeneste du beviser mig."

Generalens kusk fik den forlangte nøjagtige underretning, og vi tør nu med rolighed lade Charolais og onklen fortsætte det lille stykke, de endnu havde tilbage, og kan imidlertid se ind til Bernards, hvor man just på samme tid var meget højtideligt stemt.

Det var nemlig den dag, Hortenses og Gustavs ja-ord skulle finde sted. Klokken 12 skulle forældrene med det unge par og de

nærmeste af familien køre til mairen for at underskrive ægteskabskontrakten, og derfra til kirken.

Gustavs og Gabrielles hemmelige glæde over deres bedre udsigter havde altså kun været af kort varighed. Så snart man fik vished om, at Hortenses brudgom virkelig var død, indså Gustav, at hans fader ikke ville tøve med at optage sin gamle plan, og det varede heller ikke længe inden Grignan meddelte ham, at den nu omsider var sat igennem. De unge elskende havde i deres kærlighedssorg mange hemmelige møder og fattede de heltemodigste beslutninger for at undgå den truende skæbne.

De ville flygte, rejse langt, langt bort, lade sig vie af en gammel, værdig landsbypræst og leve ukendte og lykkelige af deres hænders arbejde. Men alle disse forsætter døde hen af sig selv; ingen af dem havde mod til at gøre alvor af det. Dagen, det var berammet til ja-ordet nærmede sig mere og mere, og Gabrielle som nærmeste slægtning blev endog bestemt til at være en af brudepigerne. Hun søgte rigtignok at anstille sig syg for at slippe fri for denne bedrøvelige æresbevisning, men hendes sunde udseende modsagde dette for meget; man ville hjemme ikke vide noget af hendes fraværelse fra højtideligheden, så meget mindre som hendes fader ved en upasselighed var forhindret fra at være til stede, og én skulle repræsentere hans hus. På den bestemte dag måtte hun altså indfinde sig i brudehuset og gå ind til Hortense, det netop var blevet færdig med sin påklædning.

Mens de ankomne unge piger var sysselsatte i det ene hjørne af værelset, sad Hortense tankefuld og lænede sig til et bord. Det var den sidste tids hændelser, hun lod drage forbi sig. Den

aften, hendes fader havde talt med hende om en forbindelse med Gustav, men givet hende betænkningstid, havde hun sent på aftenen siddet på sit kammer, uvis med sig selv, hvad hun skulle bestemme sig til. Gerne ville hun føje sin fader, der ønskede hende i tide forsørget, men hun frygtede for at forsynde sig, eftersom hun, i det mindste stiltiende, havde selv lovet sig bort til den afdøde Beaucaire. I denne stemning gjorde hun et løfte.

"Hvis hendes første brudgom, efter at være slettet ud af de levendes tal, virkelig havde formået at indfinde sig hos dem, da måtte det også nu stå i hans magt at give hende et vink, hvis den nye forbindelse var ham imod. Gjorde han dette, da ville hun bøje sig derunder, selv om hun stod for alteret."

Idet hun nu genkaldte sig hin aftenstund og antog, at Gustavs og hendes formæling ikke kunne være Beaucaire imod, siden han intet havde ladet høre fra sig, faldt hendes øjne hen på de unge piger og blandt disse på Gabrielle. Denne stod just med brudefloret i hånden og betragtede det med et ansigt, skyer trak op på. En af pigerne sagde:

"Prøv det engang! Det vil bestemt klæde dig lige så godt som Hortense, og måske bedre."

Ved denne tilfældige hentydning brast Gabrielle i gråd og trykkede i sin smerte sløret til øjnene. Hortense rejste sig forskrækket og gik hurtigt hen til hende.

"Hvad fejler dig? hvorfor græder du?" spurgte hun; men den stakkels pige hverken kunne eller ville svare, ligesom opløst i tårer.

"Ja, enten er du syg, eller der er noget der ellers trykker dig. Kom ind med i det andet værelse og fortæl mig, hvad der er i

vejen."

Hortense havde set den femtenårige Gabrielle opvokse, og da hun selv var mellem tre og fire år ældre, haft en slags tilsyn med det moderløse barn, og vel også, da Gabrielles fader ikke stod sig med det bedste, ved småforæringer bidraget til at gjort hende livet behageligere. Hun nærede derfor en mere end søsterlig kærlighed til hende, og hvilede heller ikke nu, før hun ved mange spørgsmål på kryds og tværs fik sandheden ud.

"Og om alt dette har du og Gustav ikke med et ord ladet Eder mærke for mig?"

"O, hvor turde vi det! Og hvad kunne det hjælpe! Gustavs fader bryder sig ikke om, enten vi bliver ulykkelige eller ej; og af min egen fa'er kunne vi heller ikke vente bistand, det ved du nok."

"Nej, men derimod kunne I nok vide, at *jeg* aldrig ville – hør, sig mig, er Gustav nede i stuen hos de andre?"

"Ja, han kom for lidt siden med sin fader."

"Kan du ikke hemmeligt bede ham komme herop til mig?"

"Gud, det tør han ikke! Brud og brudgom må jo ikke mødes, før –"

"Det ved jeg. Men det gælder kun i andres nærværelse. Du skal se til at få ham herop uden at noget menneske mærker det. Og det kan godt ske, når han går ad bagtrappen og gennem de to små gæstekamre. Men skynd dig. Megen tid har vi ikke at give bort."

Gabrielle gik, forundret over hvad meningen var af alt dette, og Hortense blev en stund alene.

"Er da ikke dette et vink, der er givet mig, og således som jeg ønskede mig det?" sagde hun til sig selv. "Jeg tilhører en anden,

og han har nu på denne måde givet mig en påmindelse. Jeg kan ikke række Gustav min hånd. Når vi kommer ned, vil jeg uforbeholdent sige det til mine forældre og til hr. Grignan, og ingen skal forandre min beslutning."

Kort efter kom Gabrielle tilbage, og med hende Gustav, hvem hun i hast havde underrettet om, hvad der var passeret og som nu stod som en arm synder for sin smykkede brud.

"Det var ikke ret af dig," sagde Hortense mildt bebrejdende; "du kunne vel vide, at din og Gabrielles lykke lå mig på hjerte; at det ville bedrøve mig meget, hvis jeg længere hen, når det var for sildigt, havde erfaret, hvem dine tanker stod til. Men jeg takker Gud for, at det endnu ikke er for sildigt og at det står i min magt at virke for Eder."

"Hvad er din hensigt?" spurgte Gustav ængsteligt.

"Det skal du få at se, når vi kommer ned. Så længe talen kun var om mig selv, kunne jeg sige: Mine forældre ønsker det; jeg ved, jeg skaffer dem en glæde derved, og derfor vil jeg føje mig. Men nu er talen også om andre, om Eder, der begge er mig kære."

"O, du er godheden selv!" afbrød Gustav hende, og greb taknemmeligt hendes hånd. "Men ... men betænk dog, hvad følgerne ville blive. Min fader giver ikke lettelig efter – og hvad ville dine forældre sige, når du nu, i det sidste øjeblik i alles nærværelse – så ubeskrivelig glad dit tilbud gør mig, så må jeg dog for din egen skyld råde dig til at overveje ..."

"Du har ret," faldt Hortense ind. "I alles nærværelse – nej, det ville ikke være smukt. Men fader kommer jo herop og henter mig for at ledsage mig ned. Ham vil jeg betro mig til, han skal

tale med din fader – ja, således skal det være! Gå nu, Gustav, at man ikke skal savne dig, og stol på hvad jeg har lovet Jer."

Efter at Gustav havde bortfjernet sig, måtte Gabrielle gå ind til de andre unge piger, og skulle nu, når Hortenses fader kom, vise ham til hende, for at hun i enrum kunne tale med ham.

Men det gik ikke som Hortense havde ventet. Bernard kom ikke alene. I den lystige stemning, hvori selskabet nede i stuen befandt sig, blev han ledsaget af sin kone og en halv snes af de indbudte, der alle ville følge bruden ned i et højtideligt optog. De ankommende var så muntre, så højrøstede og så fulde af beundring over hendes brudepynt, at hun følte sig forvirret og krydset i sin plan. Til at tale med faderen deroppe var der ingen udsigt, og hun lod sig da ledsage ned til stueetagen, i det håb, at hun dér kunne få lejlighed til at tage ham afsides.

Dernede var det arrangeret således, at i samme øjeblik hun med faderen og de nærmeste trådte ind fra den ene dør, skulle Gustav med sin fader og deres nærpårørende komme ind fra den modsatte dør, og man skulle da, uden at opholde sig, stige i vognene og køre bort. Ligesom Bernard kom ind med datteren under armen, råbte han derfor:

"Er vognen kørt frem?"

Man hørte et piskeknald og en vogn, der kom rullende, holdt for døren.

"Mine I herrer og damer!" sagde nu Bernard, "hvis De er beredte, kører vi nu til mairen og så til kirken."

Hortense greb ham ængstelig i armen og ville holde ham tilbage, idet hun hviskede:

"Vent, fader, jeg må tale med dig ..."

"Tale med mig?" spurgte han og så forundret på hende, da i det samme udgangsdøren blev revet op og den gamle tjener styrtede bleg og forstyrret ind og skreg:

"Der et han igen! Genfærdet! Han, De ved nok ...!"

Og inden man endnu kunne få en forklaring, trådte general Z* i sin glimrende uniform tillige med Charolais ind i stuen. Bernard veg blegnende tilbage, hans kone slog hænderne sammen med et udråb, og Hortense skælvede således, at hun måtte holde sig ved sin fader. Hun så stift og stirrende på Charolais. Hun antog intet vissere end at han kom, for personlig at bringe hende sin påmindelse. De andre tilstedeværende, der ikke tilforn havde set ham og ikke forstod hvad der foregik, men dog anede sammenhængen, trak sig sky og forventningsfulde tilbage. Adskillige af dem, det kendte general Z* af anseelse og renommé, nærmede sig dog snart igen.

"Det ærede selskab vil tilgive," sagde generalen nu med en høflig bøjning og med lydelig stemme – "vi forstyrrer måske en højtidelig handling. Men det skal dog være mig kært, om vi endnu kommer tidsnok for at hindre den."

Dersom nu skrækken for genfærdet allerede i den sidste tid meget havde mistet sin magt over den gamle Bernard, så kunne han nu mindst tro, at et sådant ville vise sig i selskab med en mand i fransk generalsuniform og i så manges nærværelse. Han formåede altså, skønt med usikker stemme, at spørge:

"Min herre, med hvem har jeg den ære at tale?"

"Mit savn er general Z*; og denne unge mand, som De nok kender, men under et andet navn, er min nevø, Edmond de Charolais, underpræfekt i –"

"Deres nevø? Charolais? Det er jo en søn af købmand Beaucaire ..."

"Nej," afbrød generalen ham leende; "det er han ikke. Men jeg ved nok, at han her i familien går under dette navn. Dels med dels mod sin vilje har han en kort tid figureret hos Dem under dette falske firma."

Det kom nu til en forklaring, men rigtignok først efter mange spørgsmål og mange udråb, og skrækken gav snart plads for en munter stemning; for alle, såvel Bernard som hans kone og datter, følte sig glade ved at befris for deres forrige uhyggelige forestilling om hin dags begivenheder, og de gik mer end gerne ind på de undskyldninger, Charolais anførte.

"Det var altså intet genfærd, der havde været hos dem, det var et levende væsen, og oven i købet en så smuk og behagelig ung mand! O, hvor kunne de også være så dårlige at tro, det var en afdød! Om også alle omstændigheder talte nok så stærkt derfor, hvem kunne holde denne på engang så muntre og sindige mand for en urolig ånd fra den anden verden! Nej, de kunne da slet ikke tilgive dem selv deres tåbelighed!"

Disse og lignende tanker kom dels til udbrud, dels rørte de sig tavse hos familiens medlemmer.

Charolais nærmede sig Hortense. "Erindrer De," sagde han, "mine ord, da vi hin dag skiltes? Hvis det stod til mig, ville jeg ikke tøve med at se Dem igen. Desværre stod det ikke til mig; endnu samme aften måtte jeg i min onkels selskab begive mig til mit nye embede. Men mine tanter var i al den tid hos Dem og den kreds, jeg havde forladt, og det var mit håb, at jeg heller ikke var ganske glemt af Dem og Deres."

General Z*, der var en kender eller troede at være en kender af det smukke køn, syntes, overordentlig godt om Hortense, så snart derfor den første overraskelse havde sat sig noget, sagde han til hr. Bernard:

"Nu vil vi to ældre og fornuftige folk tale sammen. De har gjort bekendtskab med min nevø. Så vidt jeg han mærke har han behaget Dem alle sammen –"

Ved disse ord så han skælmsk på Hortense, der rødmede og slog øjnene ned; hvorefter han vedblev:

"De betragtede ham alle som denne unge, elskværdige piges bestemte brudgom. På ham har hun gjort et uudsletteligt indtryk – det siger han i det mindste, og man kan i alle tilfælde lige så gerne tro ham som enhver anden ung mand, der er forelsket og ytrer sig således. Han har en uafhængig formue, og er allerede i et anset embede. At tale godt om ham, om hans karakter og kundskaber passer sig ikke for mig, da jeg er hans onkel, skønt jeg med føje kunne gøre det. Altså, min kære hr. Bernard! var det så ikke bedst for alle parter, om det blev ved den første bestemmelse, og vi gjorde et par af ham og Deres smukke datter?"

Bernard vidste i sin forlegenhed ikke, hvad han skulle svare. Han var virkelig af den mening, at det foreslåede parti var ønskeligt. Charolais havde han fra første øjeblik fundet behag i og at han var underpræfekt gjorde et gevaldigt indtryk på ham. Men han var en honnet mand. Nu, da hans datter lige stod i begreb med at indgå en forbindelse med en anden, kunne han mindst gå ind på generalens forslag. Han blev imidlertid forhindret i at svare, da en tredje person blandede sig i samtalen.

Denne tredje person var hr. Grignan, der med en slet dulgt vrede, for ikke at sige arrighed, trådte frem og sagde:

"Hr. generalen, der uden omstændigheder disponerer over mademoiselle Bernards hånd, er som det lader ikke underrettet om, at vi alle her er samlet for at overvære underskriften af en ægteskabskontrakt mellem hende og min søn."

"Jo, jeg har i det mindste formodet noget sådant. Men jeg antog, at en forening, der kom så hurtigt oven på den oprindelige, ikke kunne være så vel overvejet og måske heller ikke så meget at ønske."

Generalen så sig om og henvendte sig instinktivt til madame Bernard:

"Hvad er *Deres* mening? Svar *De* os som pigens moder?"

"Jeg er af samme mening," svarede hun og så utilfreds på sin ægtehalvdel. "Denne forlovelse er kommet for hurtigt oven på den anden. Vi kunne nok have taget den bedre i overvejelse."

Bernard rystede på hovedet.

"Derom vil jeg ikke stride," sagde han. "Men det kan nu ikke gøres om."

"Så vil jeg da henvende mig til Dem," vedblev generalen og rettede sin tale til Hortense. "Når alt kommer til alt, er De dog den vigtigste person i denne sag. Hvem af de tvende herrer giver Deres hjerte fortrinnet?"

Hortense hørte på denne opfordring uden at ytre forlegenhed eller forvirring, gik hen til sin fader og sagde med fast stemme:

"Kære fa'er, hvad Gustav angår, da kunne jeg, uden hensyn til noget andet, aldrig have givet ham min hånd. Det var dette jeg nylig ville have sagt dig, da jeg søgte at holde dig tilbage."

"Men, barn, hvad skulle da dér være i vejen?"

"Gustav har alt i længere tid haft tanker til en anden. Det har han selv tilstået mig, men først i dag for knap en time siden."

"Gustav haft tanker til en anden?" udbrød hr. Grignan og så afvekslende på sin søn og på Hortense. "Hvad er det for historier! Og til hvem da? til hvem?"

"Til min faders broderdatter, til Gabrielle," gav Hortense til svar.

"Der bliver der intet af, siger jeg dig!" råbte Grignan forbitret til sønnen. "Jeg ved ret godt, at du har rendt efter hende – men mit samtykke får du aldrig!"

"Og hvorfor ikke?" spurgte Bernard, der nu også begyndte at blive varm. "Er hun ikke en fortræffelig, en velopdragen pige? Er familien måske ikke god nok for dig?"

"Jo, det har jeg intet imod. Men" – vedblev han halvhøjt – "det går alligevel ikke an; hun har ingenting."

"Jo, hun har. Da jeg stod fadder til hende, satte jeg 10.000 francs fast, der skulle være hendes medgift. Denne sum vil jeg fordoble, og desuden – vi havde jo aftalt, at Gustav om et par år skulle optages som kompagnon i handelen. Giver du nu dit samtykke til dette ægteskab, så optager jeg ham straks i kompagniskabet, efter betingelser, vi nærmere kan aftale."

Denne proposition syntes Grignan godt om, eller han indså måske, at han alligevel ikke satte sin vilje igennem.

"Lad gå!" sagde han. "Din datter får Gustav så ikke; det har han ved sin egen dumhed forspildt. Jeg giver mit samtykke; jeg har nu engang sat mig i hovedet, at han ligesom jeg skulle giftes, når han var 22 år gammel."

Gustav, det hidtil havde stået aldeles fortabt, og Gabrielle, der i sin forskrækkelse stod skjult dag de andre unge piger, blev nu glade, kan man tro. Begge ilede hen til Grignan og Bernard og takkede dem, ude af sig selv af henrykkelse. Der blev straks sendt et bud ind til Gabrielles fader, der også, uagtet sin upasselighed, kort efter indfandt sig og uden vægring gav sit samtykke til sin datters og Gustavs forlovelse.

Det oprør, denne nye vending frembragte i forsamlingen, blev afbrudt af den gamle tjener, der kom ind og meldte, at der var et bud ankommet fra mairen. Denne lod vide, at hvis selskabet ikke snart indfandt sig, kunne han i dag ikke være til tjeneste.

"Hils mairen," sagde generalen hurtigt, "at selskabet på øjeblikket skal indfinde sig. Ikke sandt, hr. Bernard!" vedblev han, henvendt til denne, "kunne vi gøre noget bedre, end når vi straks opfylder de tvende unge pars ønsker? Min nevø har kun to ugers permission. Lad os derfor nu gøre alvor af sagen. Så har vi tvende ja-ord at højtideligholde på én dag."

Bernard gjorde indvendinger, men de mødte modstand fra alle sider. Selv hans kone slog sig til generalens og de unge menneskers parti.

"Nu godt," sagde han; "men i grunden har dog Hortense endnu ikke erklæret sig –"

Charolais trådte hurtigt hen til hende. "Har jeg bedraget mig? Har jeg virkelig ikke en plads i Deres hjerte?"

Hun rakte ham hånden.

"Det har De haft fra det første øjeblik jeg så Dem."

"Ja, så til vogns!" udbrød Bernard, der ikke længere kunne skjule sin glæde over det lykkelige udfald af alle disse forvirrede

begivenheder. De tilstedeværende fik nu travlt med at komme afsted. Hortense gav Gabrielle sit slør.

"Du har vædet og indviet det med dine kærligheds-tårer; derfor skal du også selv bære det i dag. Jeg har et andet, jeg han tage på."

Fjorten dage efter det her fortalte førte Charolais sin unge kone til sit hjem. Her viste det sig daglig mere, at begge, uagtet tilsyneladende kun et tilfælde havde bragt dem sammen, af et mildt Forsyn var bestemt til at lette hinanden vejen gennem livet.

Om novellen "Svigersønnen"

Det er kommet til udgiverens kundskab, at adskillige har fundet lighed mellem ovennævnte novelle og én, der under navnet *Fleuranges* findes i *Illustriertes Magazin* og 1849 er oversat i *Borgervennen*. At der eksisterede en sådan har indtil nu været mig ubekendt; men det var ikke usandsynligt, at den kunne eksistere. Handlingens midtpunkt i *Svigersønnen* grunder sig nemlig på en historisk anekdote, en virkelig begivenhed eller en, der udgives for at være det. Den er meddelt i baron de Besenvals memoirer, der 1821 blev udgivet i Paris af Berville og Barrière; og den kunne altså godt være benyttet af andre til digterisk behandling. Efter memoirerne er det en hr. St. André, der ligesom i min novelle på en rejse støder sammen med et ungt menneske og af ham erholder en omstændelig underretning om hans private forhold og iblandt andet erfarer, at han i Paris skal gøre bekendtskab og forloves med en ung, elskværdig pige. Det unge menneske dør straks efter ankomsten til Paris, og St. André, der overleverer hans breve til svigerforældrene, antages for den ventede forlovede, går ind på det, og ender med den erklæring, at han må anbefale sig, da han skal hjem til hotellet og begraves. Man antager det for et lystigt indfald, men da han virkelig bliver borte, forhører man sig om ham i hotellet, naturligvis under den ventede brudgoms navn, og får at vide, at han er – død og begravet. "Historien" – således ender hr. Besenval – "ender på dette sted, og jeg har ikke erfaret, hvad dens endelige resultat blev, hvilket jo også kan være ligegyldigt." Men efter min mening standsede historien just på det sted, hvor man måtte være mest spændt på

dens udfald, og jeg fik nu lyst til at digte den videre, skildre det indtryk, et få sælsomt påfund måtte gøre på de heri interesserede personer og tillige skildre disses karakterer i overensstemmelse hermed. Novellen *Fleuranges* (der i *Illustriertes Magazin* uden tvivl er oversat efter en fransk forfatter) har haft noget lignende for øje, men tager sig tingen lettere. Den har henlagt scenen til tiden kort før revolutionen og – hvad jeg ikke kan anse for heldigt – lader den unge pige og hendes nærmeste høre til de fornemme hofcirkler; disse påvirkes ikke med den rette naivitet af overtroen, dens indtryk forsvinder snart under et adspredende liv. Det er desforuden et temmelig tørt og åndløst produkt, så jeg kan ikke engang glædes ved, om man skulle befinde, at det står under min lille novelle.

Ernestine Beaucaire

En kriminalhistorie.

En formiddag i begyndelsen af sommeren 1837 sad den unge advokat Dormeuil sammen med en af sine kolleger på et kaffehus i Paris, og passiarede i god ro om forskellige, til dels ligegyldige genstande, da Dormeuil med ét ligesom besindede sig og sagde:

"Det er sandt, kære ven! da jeg i går kom hjem fra min lille udflugt – som De ved, har jeg været to-tre måneder fraværende og gjort en visit i Britanniens hovedstad – så jeg en sag opslået. i hvilken De er defensor. Den angik et ungt fruentimmer, hvis navn er mig bekendt. Hvorom drejer sagen sig?"

"Hun er anklaget for at have myrdet en fru Brémont, hos hvem hun var i huset, og der endog var hendes velgørerinde."

"Nej, så kan det ikke være hende, jeg mener. Hvordan lyder hendes fulde navn?"

"Ernestine Gabrielle Beaucaire."

"Hm! – ja, navnet et det samme. Men hun er nok her fra Paris?"

"Hun er fra Lyon."

"Fra Lyon?" udbrød Dormeuil som lynslået. "Og hvad er hendes fader?"

"En gammel militær, der i en af vore seneste opstande kompromitterede sig og kom galt fra det. Han er død for tre år siden."

"Ja, det har sin rigtighed – det har jeg en gang ved en lejlighed hørt. Men det er jo utrolige ting. Denne Ernestine skulle have begået en så afskyelig forbrydelse. Det kan ikke være hende!"

"Det et det enstemmige udråb fra alle, der tidligere har kendt hende. Og ser man hende, taler man med hende, da vil man sætte sin salighed i pant på, at hun er fri for den skrækkelige forbrydelse, der imputeres hende, så meget fromt og uskyldigt ligger der i de skønne træk i hendes ansigt, så naturlig og simpel er hun i sin tale og adfærd. Men desuagtet må jeg, skønt jeg er hendes defensor, tilstå, at hun umuligt kan undgå at erklæres skyldig. Har hun ikke selv begået forbrydelsen, så har hun dog, efter alle kendetegn at slutte, været medviderske deri, og en så virksom medviderske, at retten vil anse det for ensbetydende med deltagerske. Jeg et derfor slet ikke vel til mode ved at skulle føre hendes sag. Der er få lidt faktisk at støtte sig på til hendes forsvar, at man ikke skal indlægge sig stor ære ved defensionen."

Efter nogen betænkning sagde Dormeuil:

"Vil De gøre mig en tjeneste? For et par timers tid eller for en aftenstund skaf mig vidneforhørene og de øvrige akter i denne sag til gennemlæsning?"

"Med fornøjelse. Vil De følge med mig nu, kan De straks få dem og beholde dem til i morgen."

Ved disse ord rejste sig begge og gik.

For at forstå den pludselige sindsbevægelse, Dormeuil blev sat i, da han måtte erkende identiteten af den anklagede med den unge dame, han kendte, vil det være tilstrækkeligt at vide, at han selv var født i Lyon og for fire-fem år siden som ganske

ungt menneske havde gjort den omtalte Ernestine Beaucaires bekendtskab på baller, i selskaber og på lignende steder. Hun var dengang kun lidt over fjorten år, men vakte allerede da opmærksomhed ved sin skønhed og sit yndige, fordringsløse væsen. Dormeuil, der som mange andre unge mennesker sværmede for denne pige, og utvivlsomt gerne blev set af hende igen, måtte et år derefter tage til Paris for sine studiers skyld. Herved kom han ind i en ny verden, og ville sandsynligvis snart ganske have glemt denne inklination, hvis Ernestine ikke nu på engang og under så uventede, utrolige omstændigheder var blevet levende genkaldt i hans erindring.

Han gjorde sig nu med største iver bekendt med akterne i sagen, især vidneforhørene. Meget i dette var dunkelt. Meget overraskede ham ved den næsten utvivlsomme mistanke, det måtte lede hen til den unge pige, meget igen talte afgjort til hendes fordel. Men hvad der mest forvirrede ham var den slemme omstændighed, af der intet var forekommet, der kastede mistanken på nogen som helst anden. Den unge pige stod virkelig som den eneste, der enten måtte havde udført forbrydelsen eller været et virksomt redskab til dens udførelse. En kort fremstilling af faktum vil gøre læserne bekendt med denne gådefulde begivenhed, så vidt den hidtil var oplyst.

Tidligt om morgenen den 15. april 1837 skete der melding til øvrigheden, at besidderinden af et hus i Rue de Provence, en fru Brémont, var fundet død i sin seng, kvalt med et silkebånd. Rettens betjente indfandt sig straks og efter den forklaring, disse og en tilkaldt læge afgav, oplystes følgende:

Fru Brémont, siden et par år anden gang gift, nemlig med en embedsmand under Justitsministeriet, en blandt sine

omgivelser meget agtet mand, beboede et smukt hus i den omtalte gade, der hører til Chaussé d'Antin, som bekendt et af de fornemme kvarterer i Paris. Hun var omtrent 28 år gammel, endnu meget smuk og af levende temperament, af ædel og højmodig karakter og i en vid kreds bekendt for sine velgerninger. Hendes mand, hr. Brémont, var tre uger i forvejen rejst til udlandet; hans rejses mål var St. Petersborg og måske Moskva. Såvel mens han var til stede som især efter hans afrejse levede hun meget indgetogent, gik kun sjældent i selskab og så heller ikke ofte nogen hos sig. Hendes kæreste omgang var en ung pige, hun havde taget til sig i huset, Ernestine Beaucaire, en datter af en oberst, hvis bekendtskab hun havde gjort i Lyon under et par års ophold dér med sin første ægtefælle. Den aften, der gik forud for mordet, havde hun været i den store opera, et sted, hun gerne søgte til. Ernestine havde efter sædvane ikke ledsaget hende. Hun var kommet sent hjem og havde lukket sig selv ind. Det var nemlig skik i dette hus, der kun beboedes af denne ene familie, at man, på grund af portnerens alder og skrøbelighed, ikke nænnede at vække ham sent på aftenen. Der fandtes derfor til familiens disposition flere portnøgler; den, hun havde haft med, hang altid i hendes værelse, men den kunne ikke opdages ved den foreløbig anstillede undersøgelse. At nogen var kommet ind i værelset ved anvendt vold, var der ikke spor af. Hr. og fru Brémonts sovekammer var i stueetagen, Ernestines sammesteds, men tre-fire værelser derfra, ved den modsatte ende af en korridor. Første sal blev kun lidt afbenyttet, undtagen forsåvidt at tyendet havde dér nogle værelser til gården.

Fru Brémont plejede altid, når hun vågnede om morgenen, at ringe for at hjælpes ved påklædningen. Klokken gik ind til Ernestines værelse; hun indfandt sig også i almindelighed først og lod dernæst en af pigerne komme. Den morgen, der fulgte efter mordet, undrede tyendet sig over, at der ikke blev ringet, hvilket gerne skete tidligt, En af pigerne gik da til Ernestines værelse, men fandt det tomt. I den tanke, at hun var hos fruen, trådte hun ind i dennes sovekammer. Her var skodderne endnu for vinduerne, natlampen brændte svagt og på et bord stod et tændt lys, der næsten var brændt ned i stagen. Ved at træde hen til fruens seng fandt hun Ernestine liggende på gulvet foran denne i dyb afmagt. Anende en ulykke fo'r hun skrigende ud og kaldte de andre til. Man åbnede skodderne og blev nu hele det skrækkelige syn va'r. Ved tyendets anskrig som flere af naboerne til og noget efter rettens betjente samt en tilkaldt læge. Men al hjælp kom for sildig. Fruen fandtes kvalt med et blåt silkebånd, der på en retsbetjents spørgsmål erklæredes at være et bånd, Ernestine bandt håret op med om natten. Til liv var der intet tegn. Den arme var allerede kold. Ernestine, der først havde betrådt værelset og antoges måske at kunne give nogle oplysninger, kom ikke uden efter megen anvendt møje til sin bevidsthed. De spørgsmål, der rettedes til hende, besvarede hun næsten åndsfraværende, og navnlig udbrød hun på det spørgsmål, om hun vidste eller havde formodning om hvem der var gerningsmanden, med skræk og ængstelse og mærkelig undvigende: "Jeg ved ikke, hvem der er den skyldige – spørg mig ikke derom – jeg kan intet oplyse." Først senere, da hun var kommet noget mere til sig selv, forklarede hun, at også hun, ligesom tyendet, forundret over, at der ikke blev ringet, var

trådt ind til fru Brémont, og ved det syn, der viste sig for hende, var faldet i afmagt, uden at hun vidste, hvor længe hun havde ligget således. Portneren, der blev afhørt, om han i nattens løb havde mærket, at nogen var gået med husdøren, benægtede dette; og af de portnøgler, der skulle findes, fandt man, efter megen søgen, kun den, der hørte til fruens værelse, og som nu lå under noget broderi og sytøj, alt sammen henkastet under et lille sybord. Den nøgle derimod, der altid hang inde hos Ernestine, for at hun i påkommende tilfælde kunne levere den til en af pigerne, fandtes ikke. Herom forklarede hun, at fru Brémont, inden hun tog til operaen, havde affordret hende den, da hun havde forlagt sin egen eller måske mistet den, sidst hun havde den med.

Man skred nu til en undersøgelse af sovekammeret og de tilstødende værelser, og opdagede snart at et fru Brémont tilhørende chatol stod åbent. Nøglen dertil lå sædvanligt i en noget skjult skuffe i en piedestal, der også fandtes trukket ud. Gerningsmanden måtte altså være nøje kendt med lejligheden. I chatollet var flere skuffer taget frem, papirer, breve og deslige kastet mellem hverandre og, som man senere kom efter, nogle pakker med obligationer, til beløb af 60.000 fr., taget bort; desforuden savnedes en del værdifulde pretiosa og nogle hundrede fr. i guld. På grund af denne opdagelse anså rettens middel det for nødvendigt, endogså til betryggelse for husets beboere, straks at anstille en undersøgelse i disses gemmer. Tyendet var straks villigt dertil, og undersøgelsen førte heller ikke til noget. Da man dernæst beredte sig til at gå ind i Ernestines værelse, søgte denne med umiskendelig angst og endog med bønner og tårer at forhindre det, men naturligvis

uden at man kunne indlade sig herpå. Desværre fandt man også i en hende tilhørende chiffonniere 2000 fr. i rede penge, meget omhyggeligt lagt til side i baggrunden af en skuffe, en sum, fru Brémont, som man senere erfarede, havde hævet i rentepenge for omtrent en månedstid siden; desforuden fandtes et fuldstændigt garniture diamantsmykker af meget betydelig værdi og tilhørende fru Brémont. Endelig opdagede man et juridisk dokument, fuldkommen lovformelig affattet for kun fjorten dage siden af en af de offentlige notarer, og forsynet med fru Brémonts underskrift. Efter dette dokument var en kapital sat fast, af hvilken Ernestine Beaucaire straks skulle nyde renterne, omtrent 800 fr. årligt, og efter fruens død erholde hele kapitalen til sin disposition. Ernestine, der under eftersøgningen stod hos i ængstelig forventning, svarede på det spørgsmål, hvorledes alt dette var kommet i hendes gemmer, "at fru Brémont havde givet hende det i forvaring, af hvad grund dette var sket, kunne hun ikke angive." Også denne forklaring, som alle hendes andre, var usikker og ængstelig.

Forsåvidt de pengesummer, der ovenfor er nævnt, bestandig angives at have tilhørt fru Brémont personlig, kan det her allerede bemærkes, at hun og hendes mand, ved ægteskabets stiftelse, var kommet overens om, at halvparten af den efter hendes første ægtefælle hende tilfaldne, betydelige formue skulle unddrages fællesskabet og overlades til hendes frie disposition.

Uagtet den første skygge af mistanke, der efter det ovenanførte faldt på Ernestine, vovede retten dog ikke straks at forsikre sig hendes person og anlægge sag, dels af hensyn til hendes ungdom, der så stærkt syntes at modsige delagtighed i

en så oprørende forbrydelse, dels i betragtning af det forhold, hvori hun havde stået til den myrdede, og de vidnesbyrd om en ulastelig vandel, der fra alle sider blev givet hende. Først efter at de nøjagtigere vidneforhør var blevet optaget, troede man sig berettiget til sags anlæggelse. Ved disse forhør, der optoges over husets samtlige tyende, blev det nemlig oplyst, at det gode forhold, der ellers altid havde været mellem fru Brémont og Ernestine, i de sidste par måneder havde lidt en forandring, og at det måtte være indtrådt en misstemning imellem dem. Et af vidnerne, fru Brémonts husholderske, udsagde, at Ernestine, det ellers plejede at være munter eller dog af jævnt godt humør, i de sidste par måneder meget ofte så forgrædt ud og øjensynlig havde skæmmet sig. Når vidnet kom ind til fruen og traf denne i samtale med Ernestine, kunne det mærkes, at de begge var lidenskabelige. Fruen var da gerne hed i hovedet og den anden bleg og forgrædt. Engang, da vidnet var i et sideværelse, hørte hun fruen sige til Ernestine: "Du må bort herfra ... jeg skal sørge for dig ... men du kan ikke blive her." – hvortil Ernestine grædende havde svaret: "Hvad skal der blive af mig ulykkelige væsen!" En af pigernes vidnesbyrd stemte i det væsentlige overens med dette; og alle blandt tyendet udhævede, at de ofte havde indbyrdes talt om, hvad grunden kunne være til at Ernestine var så nedslået, talte så lidt og næsten ikke så op fra sin tallerken, når de sad til bords. Forhen havde fruen og hun i deres nærværelse altid været meget snaksomme og spøget sammen; i den sidste tid var bordet stille, og heller ikke til andre tider så man dem synderlig veksle ord sammen.

Retten antog nu, at disse vidnesbyrd i forbindelse med de indicier, der straks havde rettet mistanken mod den unge pige,

måtte afgive tilstrækkelig grund til at forsikre sig hendes person og ved forhør prøve på at bevæge hende til at tilstå. Men den ulykkelige, ved denne mistanke, som det syntes ganske sønderknuste pige veg ikke fra sit første udsagn. Det spørgsmål, om der i den sidste tid havde været et mindre godt forhold mellem hende og fru Brémont, besvarede hun kun med tavshed og tårer. Heller ikke da hun adspurgtes, hvorfor hun havde været så ængstelig for at hendes gemmer skulle undersøges, gav hun et tilfredsstillende svar. Hvorledes det blå bånd, hun plejede at bruge om natten til hovedbånd, kunne findes i fru Brémonts sovekammer og være der anvendt til et så skrækkeligt brug, formåede hun ikke at oplyse. Hun erindrede ikke engang, at hun, da hun begav sig til ro aftenen tilforn, havde savnet det.

Vi vil nu, da sagen skulle endeligt afgøres ved domstolen, vende tilbage til advokat Dormeuil. Denne måtte indrømme sig selv, at den unge, uskyldige pige, han for en fire år siden havde lært at kende i sin fødeby, lettelig kunne være udartet i en så fordærvet by som Paris og iblandt andet kun alt for let være blevet et bytte for et eller andet *mauvais sujet*, der havde benyttet sig af hendes ungdom og uerfarenhed og sandsynligvis hendes kærlighed til ham, og måske tiltrodset sig hendes delagtighed. Men det højeste, man i så fald kunne få ud, var dog kun, at hun havde været et evne- og viljeløst vidne ved denne afskyelige forbrydelse. På anden måde kunne man ikke forklare sig hendes afmagt og hendes fortvivlelse over fru Brémonts voldsomme endeligt. Men selv denne mening forkastede han, i fast tillid til, at hun ikke således kunne være vanslægtet; og hans

beslutning blev nu, at han ville gøre, hvad der stod i hans magt for at frelse hende.

I dette øjemed henvendte han sig til hendes defensor og spurgte denne, om han kunne være villig til at overlade ham Ernestines forsvar for retten. Han havde allerede nu sat sig så godt ind i sagen, at han håbede, den tid, der var tilbage, skulle skaffe ham tilstrækkelig forberedelse. Defensoren indvilligede mere end gerne heri og heller ikke rettens præsident, til hvem man straks henvendte sig, havde noget derimod; en sådan overdragelse indtraf ikke så sjældent. Derimod ville præsidenten ikke tillade, at Dormeuil på ny undersøgte stedet, hvor mordet var forøvet, da dette allerede var sket tilstrækkeligt af rettens betjente og den første defensor.

Endnu samme dag skaffede Dormeuil sig adgang til fængslet, hvor Ernestine sad, i et efter omstændighederne godt og luftigt værelse. Han var meget spændt på denne første konference og ikke så ganske vel til mode; thi det ville måske nu vise sig, at han lidt uoverlagt havde fæstet så stor lid til hende.

Da han trådte ind, fandt han hende siddende ved det simple træbord med hovedet støttet til hånden, uden at hun så op ved hans indtrædelse – formodentlig i den tanke, at det var slutteren. Ak, hun var bleg og indfalden, og meget forandret siden han sidst så hende. Dog var hendes træk endnu skønne og indtagende, ja, måske endnu skønnere end forhen; de var mere udviklede, og smerten og lidelsen havde givet dem et ædlere udtryk. Han tiltalte hende og hun så hurtigt i vejret.

"Hr. Dormeuil! De kommer her! Er jeg da ikke forladt af alle? Er der endnu én, der tænker på mig stakkel?"

Disse ord, det blev udtalt med en rørende simpelhed, bevægede ham dybt. Han tog hendes hånd og sagde: "Vær overbevist om, at der et mange, det tager del i Deres skæbne og gerne lindrede den. Det kan da ikke forundre Dem, at jeg, der har kendt Dem i en lykkeligere tid, er en af disse."

Han forklarede hende nu, at han, hvis hun intet havde derimod, i den første defensors sted ville være hendes talsmand for retten; og herover var hun, som man fatter, overmåde glad. Dernæst vedblev han: "Det er naturligvis mit håb, at den faste overbevisning, jeg har om Deres uskyldighed, skal give mit foredrag en styrke og en varme, der kan meddele Deres dommere min egen overbevisning. Men mine ord må støtte sig på mere end på min blot private mening; jeg må anføre mere til Deres forsvar, end hvad der hidtil er kommet frem ved forhørene. Og heri er det nu især Dem, der må stå mig bi."

Hun så spørgende på ham.

"Ja, jeg tør ikke skjule for Dem, at det ulykkelige sammenstød af flere omstændigheder, hvorved mistanken er ledet hen på Dem, sandsynligvis vil skade Dem meget. Men det forekommer mig, at det han ikke falde Dem så vanskeligt at svække virkningen af det, det taler imod Dem, og at De må kunne give andre og bedre oplysninger."

"Ak Gud, hr. Dormeuil, jeg har allerede meddelt retten alt, hvad jeg ved om denne skrækkelige begivenhed. Jeg ved, hvad De sigter til; men hvad skulle jeg kunne oplyse? Jeg kan ikke anføre andet end jeg allerede har anført angående portnøglen, der var forsvundet fra mit værelse. Og hvorledes det hovedbånd, jeg brugte om natten, er kommet ind i fru Brémonts sovekammer, ved jeg ikke. Jeg var sent på aftenen

derinde, i den tanke, at hun var kommet hjem. Mit sind var så uroligt, og jeg ønskede endnu at tale med hende; men da hun blev så længe ude, gik jeg ind igen til mit. Jeg har nu formodentlig haft båndet med mig og ladet det ligge derinde."

"Men, bedste Ernestine, kan De da heller ikke oplyse, hvorfor det var Dem så magtpåliggende, at Deres gemmer ikke blev efterset?"

"Det var sandelig ikke fordi jeg opbevarede nogle af fru Brémonts penge og smykker. Havde man spurgt mig eller var det i min forvirring faldet mig selv ind, da skulle jeg straks og uopfordret have oplyst rettens folk om, at alt dette fandtes hos mig."

"Og den sande grund til Deres ængstelse, da man undersøgte gemmerne, kan De ikke meddele?"

"Det er ikke min hemmelighed ... den vedkommer ikke denne sag ... den vil ikke i mindste måde gavne mig, selv om jeg omtalte den."

"Ja, *jeg* tvivler intet øjeblik på sandheden af Deres udsagn; gid blot retten og de edsvorne heller ikke vil tvivle derpå! – Imidlertid, det kunne nok være muligt, at Deres sag, selv med disse forklaringer, kunne stille sig gunstigere, når der blot kom noget mere lys i ét punkt, et væsentligt. Jeg sigter til det forhold, hvori De stod til fru Brémont i de sidste måneder. Vidnernes udsagn angående dette har ikke gjort noget godt indtryk på retten – så meget mere som De har besvaret ethvert spørgsmål desangående med tavshed."

Ernestine dækkede ansigtet med sine hænder og græd.

"Jeg besværger Dem, tal!" vedblev Dormeuil. "De kan tro mig på mit ord, at enhver oplysning, De giver mig angående dette

punkt, vil være til Deres fordel. Er det virkelig sandhed, hvad et par af vidnerne har sagt, at De skulle forlade fru Brémonts hus?"

"Ja, det er sandhed."

"Var da det gode forhold mellem Dem blevet forstyrret ved noget?"

Ernestine tav en stund, ligesom uvis, hvad hun skulle svare. Endelig sagde hun: "Hendes godhed for mig var lige til det sidste øjeblik uforandret, og jeg selv har aldrig ophørt at elske hende som en søster – o, som meget mere! som en moder, en velgørerinde!"

"Og desuagtet kunne De ikke blive i hendes hus?"

"Nej, det kunne jeg rigtignok ikke – jeg var selv ganske af samme mening … jeg måtte give fru Brémont ret."

Disse ord, der blev udtalt med synlig forlegenhed, forstemte Dormeuil og han tog snart afsked, ikke ret tilfreds med resultatet af denne konference. Et besøg, han to dage efter aflagde, var ikke trøsteligere. Da han, med indtrængende ord, spurgte hende, om hun slet ingen, nok så svag mistanke havde, hvem der kunne være gerningsmanden, gav hun ham, ligesom tidligere under forhørene, et ængsteligt, åbenbart undvigende svar. Han kunne da ikke håbe at virke under proceduren ved nye oplysninger eller nye fakta, men måtte indskrænke sig til at vise utilstrækkeligheden af aktors eller den offentlige anklagers bevisgrunde. Om hendes uskyldighed nærede han ikke den mindste tvivl; ved sine besøg hos hende havde han, uagtet et og andet stod uklart for ham, overbevist sig om, at hun endnu var ufordærvet, endnu uberørt af den slethed, opholdet i Paris og forandrede livsforhold kunne have medført.

På den til dommens afsigelse bestemte dag var dørene knap åbnet til retssalen, før denne opfyldtes af en mængde tilskuere, som rygtet om forbrydelsen og om inkvisitens ungdom og skønhed havde hidlokket. Efter at rettens medlemmer tillige med de edsvorne og advokaterne havde indfundet sig, førtes den anklagede og vidnerne ind, og proceduren begyndte. Aktors (anklagerens) foredrag var meget udførligt, efter en omhyggelig fremstilling og undersøgelse af faktum, indrømmede han, at der hvilede over den forøvede forbrydelse et slør, som retten, under den anklagedes hårdnakkede tavshed, ikke havde formået ganske at løfte; men alle spor viste hen til den anklagede, og disse spor var så tydelige og talende, at der menneskeligvis ikke kunne være tvivl om, at hun havde, om just ikke personligt udført den forbryderiske handling, dog på en sådan måde og med en sådan virksomhed rakt hånden dertil, at den uden hende ikke havde kunnet forøves. Han imødegik dernæst de indvendinger, der kunne hentes fra den anklagedes tidligere liv, den gode opdragelse, hun havde nydt, ja det høje dannelsestrin, hvorpå hun stod.

"Jeg ved ikke," sagde han, "om de lavere stænder i ældre tider har haft et *privilegium exclusivam* på laster og forbrydelser. Nu for tiden er det vist, at de højere stænder og de kredse, hvor en forfinet kultur forefindes, gør dem rangen stridig. Ja, det synes, som om kultur og dannelse og megen og mangehånde læsning, ved at bemægtige sig kundskaber, man ikke ganske forstår at magte, kun alt for let geråder på sørgelige afveje. For nogle decennier siden var virkningerne deraf religiøse, og dets frugter enten mystisk grublen eller fritænkeri. I den nyeste tid synes virkningerne deraf at være mere almindeligt sociale, og

dets frugter en ringeagt for de bånd, der knytter stats- og familielivet og det ene menneske til det andet. Heri synes kilden at måtte søges til flere af den nyere tids forbrydelser, over hvilke man har studset, ikke fordi man jo forhen har hørt tale om lignende og større, men fordi forbrydernes stilling i samfundet og deres åndelige betydning syntes at gøre forbrydelsen umulig. Men de menneskelige lidenskaber, had, hævn, kærlighed og jalousi, alle hine drivfjedre for egoismen, egennytten med dens talrige ledsagere, alt dette vil ikke fornægte sig i den menneskelige natur, om også denne har vidst at smykke sig med kunsternes og videnskabelighedens prydelser. Hvilke drivfjedre der nu i det nærværende tilfælde have været virksomme, er det umuligt at sige, da den anklagede har nægtet enhver oplysning. Men man fejler næppe, når man antages at egennytten har spillet en hovedrolle, og at ønsket, så snart som muligt at komme i besiddelse af den hele kapital, fru Brémont har testamenteret den anklagede, foruden hvad man ellers kunne bemægtige sig, har været en af forbrydelsens hovedmotiver. En sådan tanke er måske ikke undfanget hos den anklagede; den er måske indgivet hende af en anden, af den skjulte deltager i forbrydelsen; men hun har *delt* den med ham, hun har rakt hånden dertil. – Ja, det er sandt, man har fundet hende i afmagt foran den myrdedes seng; hun har ikke unddraget sig det første, farlige syn af de ankommende, hun var endog opløst i smerte. Men hvad beviser dette andet, end hvad man kender af utallige lignende tilfælde: at forbrydelsen, da den vel var fuldbyrdet, har forfærdet hende selv, og at hun ikke har haft styrke til at bære et resultat, hun selv havde hidført."

Den stakkels Ernestine, der fra de anklagedes bænk måtte høre på alt dette, gennemgik øjensynlig en stor sjælelig kamp for blot at holde sig oprejst. Hun tørrede under sløret hyppigt sine øjne, gjorde ofte en smertelig, benægtende bevægelse, og da aktor omsider sluttede, løftede hun sit hoved med et bedende blik og foldede hænder til Dormeuil.

Denne bemærkede og forstod dette blik, men følte sig tillige så grebet og betaget deraf, at hans foredrag i begyndelsen var svagt og usikkert. Men han fattede sig snart, og det lykkedes ham nu, med altid stigende harme at tale sin ulykkelige ungdomsvenindes sag. Hvad han i særdeleshed lagde vægt på, var, at de indicier, hvorpå aktor havde støttet sig, vel frapperede ved deres sammenstød, men enkeltvis intet bevis afgav; ja, om de betydeligste af dem turde man sige, at de allersnarest talte for den anklagedes uskyldighed.

"Hvis man kunne forestille sig," ytrede han, "at en, der havde forøvet et mord, opbrudt gemmer og sat sig i besiddelse af penge og værdifulde smykker, selv ønskede mistanken henvendt imod sig, da kunne han ikke have valgt virksommere midler dertil end de, der nu anføres som indicier mod min klient. Man tænke sig blot: En sum penge og en mængde kostbarheder, der med største lethed kunne være bragt til side, findes i den anklagedes gemmer; det bånd, der er anvendt til forbrydelsen, er hendes eget, er et, hun jævnligt havde i brug; og da man indfinder sig, finder man hende hos den myrdede, foran hendes seng! Bærer forbrydelsen sig således ad? Måtte ikke den mest uerfarne indse det farlige i alt dette? og da man bestandig råber på en mere dreven og kløgtig deltager, måtte da ikke denne, der ved et ord af hende kunne forrådes, vide at

forebygge denne mislighed? I sandhed, disse indicier er lige så mange kendsgerninger, der taler højt for min klients uskyldighed; for så tryg, så uvidende om den mistanke, der kan vækkes, er kun uskyldigheden, kun den, der ingen brøde er sig bevidst. – Man anfører, at hun var ængstelig under eftersøgelsen i hendes gemmer. Hvem er ikke dette mere eller mindre under en sådan ransagning af fremmede hænder? Og hvor mange grunde kan man ikke, især hos et ungt fruentimmer, tænke sig dertil? – Man forudsætter fremdeles, som alt anført, at der har været en skjult deltager i forbrydelsen. Hvem er da denne formentlige deltager? Har man opdaget det fjerneste spor til en sådan? Har ikke vidnerne enstemmigt erklæret, at min klient har ført et indgetogent, ulasteligt liv, uden at man vidste, at hun stod i skjult forbindelse med nogen i eller uden for huset?"

Vi skal ikke trætte læserne med detaljerne enten af aktors eller defensors deduktion, men endnu blot anføre slutningen af Dormeuils forsvarstale, der var stilet mod aktors formening, at denne forbrydelse var en frugt af vor tids forfinede kultur.

"Der er ingen grund til at anvende dette på min klient," ytrede han. "Hendes ånd er visselig af en ikke almindelig uddannelse; men det er ikke oplyst ved noget, at den ved slet lekture eller forfejlede studier er gerådet på afveje. Hun er opdraget i gudsfrygt. Såvel fra sit ophold hos fru Brémont som fra sit tidligere i Lyon bærer hun vidnesbyrd om en jævn, sund tænkning, en klar forstand, der kender sin begrænsning, en blid, sagtmodig karakter. Ingen skygge af noget, der kunne formørke hendes dadelfrie vandel, har hidtil fulgt hende. Hun var i højeste grad elsket af fru Brémont; det legat, man har

fundet, og der blev udstedt kun fjorten dage før hendes endeligt, er et bevis derpå. Hun har igen på sin side vist sin velgørerinde den mest uskrømtede kærlighed, og under dennes sygdom i fjor en uafbrudt omhyggelighed nat og dag. Alt dette er godtgjort ved vidner. Og nu, med ét, fra en klar himmel slår det forfærdende lyn ned, træffes hun af en beskyldning, som kun lasten, den forhærdede last, burde rammes af! Altså et helt, pletfrit liv, en ren og uskyldig vandel under de forskelligste kår har ikke hjulpet hende, har ikke beskyttet hende mod denne anklage! Ak, hendes uskyldighed, hendes ubekendtskab med lasten vil måske fælde hende! En forbryderske havde forstået at nægte, at sno sig fra de hende forelagte spørgsmål, at opdigte fakta. *Hun* har ikke haft andet end tavshed og tårer at fatte mod en så oprørende beskyldning."

Dormeuils forsvarstale havde åbenbart gjort et godt indtryk på de edsvorne og på tilhørerne. Der stod nu kun tilbage, at rettens præsident skulle i en kort tiltale henvende de edsvornes opmærksomhed på sagens hovedpunkter eller til det, der ville komme under deres kendelse. Han var en samvittighedsfuld, men tillige streng mand, der, som han oftere havde ytret, personlig var overbevist om Ernestines strafskyld. Han anså det da for sin pligt, at svække det indtryk Dormeuil havde frembragt, og føre spørgsmålet tilbage til sin nærmeste og naturligste opfatning. Han endte med at sige, at også hans bryst var grebet af medynk med den anklagedes ungdom. Men rettens medlemmer turde ikke lade sig bestemme af deslige følelser; de sad her for at skille mellem ret og uret.

De edsvorne forlod nu salen, og brugte omtrent en halv time til deres overvejelser. Da de vendte tilbage og udtalte: *Skyldig!*

frembragte dette en stor bevægelse blandt tilskuerne. Ernestine faldt i afmagt, og måtte bringes bort.

Dormeuil havde vel, i den sidste tid, ikke gjort sig særdeles håb om at kunne frelse Ernestine. Den tid, der var indrømmet ham til defensionen, havde været for knap, og enhver mulighed for at skaffe sig yderligere oplysninger og anstille nøjagtigere efterforskninger om den sande skyldige havde været ham afskåret. Aktiv og utrættelig som han var, opgav han imidlertid endnu ikke håbet. Ad benådningens vej tvivlede han på, at der kunne udrettes noget, den ville næppe skænke hende andet end et livsvarigt eller årelangt fængsel, og kunne i alle tilfælde ikke være hende nok; hun måtte retfærdiggøres. Eksekutionen skulle være om en fem-seks dage; kunne man få den udsat og vinde tid, da ville allerede meget være vundet; og hertil havde han nu udtænkt et middel, som han ville meddele Ernestine, men da det var af delikat natur, ville han gøre det skriftligt. Her er det brev, han gennem slutteren lod hende tilstille:

"Det er desværre ikke lykkedes mig at retfærdiggøre den tillid, De har haft til mig. Men det er min trøst, at en anden defensor næppe havde været heldigere. Hvis der endnu skal være håb om at frelse Dem, da er der kun ét middel tilbage og det kommer an på, om De vil give Deres minde til at det benyttes. Når et fruentimmer er dømt til døden, behøves der kun en svag formodning om at hun er frugtsommelig, for at få eksekutionen udsat. Et sådant foregivende af Dem håber jeg at kunne få understøttet af de personer, der da kom til at undersøge Deres tilstand. Finder man senere, at dette foregivende har været ugrundet, da er der for Dem intet tabt derved. Men hvis vi derved kunne opnå blot én måneds

udsættelse, da ville jeg i denne tid kunne virke meget til denne mørke sags nærmere oplysning – især, hvis De nu kunne bekvemme Dem til at lede mig noget på spor. – Svar mig endnu i dag, og se i dette forslag kun min uafladelige omhu for Deres bedste."

Dormeuil indså meget vel, at et sådant foregivende ville bestyrke rettens formening om en hemmelig deltager i mordet; men da dommen allerede var faldet, kunne en sådan bestyrkelse ikke længere skade hende. Nu kom det kun an på at vinde tid; ethvert andet hensyn måtte vige for dette. Han afsendte da brevet og erholdt endnu samme dag et par linjer fra Ernestine, i hvilke hun, næst efter at bevidne ham sin store taknemmelighed for, hvad han hidtil havde gjort for hende, gav sit minde til det, han havde udtænkt til hendes frelse. Glad over at hun uden indvending gik ind på hans forslag, begav han sig straks til rettens præsident, hos hvem han af den anførte grund søgte om eksekutionens udsættelse. Præsidenten rystede mistroisk på hovedet, men gjorde ingen videre bemærkning.

"Vil De begive Dem hen til vor konsulent, dr. Véron, og anmode ham om at tage madame Honoré med; hun har engang før assisteret ved et lignende tilfælde. Vi får da at se, hvorledes det forholder sig med dette foregivende."

Dormeuil som på vejen til doktoren forbi jordemoderen, mad. Honoré, og besluttede først at forsøge sin lykke hos hende. Denne dame gik, efter at han havde trykket hende et par femfranc-stykker i hånden, med største lethed ind på sagen.

"Hvor længe har hun siddet arresteret?" spurgte hun.

Omtrent to måneder.

"Godt; så siger vi, at hun befinder sig i begyndelsen af den tredje måned. Det er justement et tidspunkt, da man kan tage fejl; så vi kan altid siden hitte på en undskyldning."

Men hos doktoren havde Dormeuils besøg ikke så godt udfald. Da man ikke kunne tænke på at bestikke ham, havde Dormeuil håbet at kunne betro sig til ham og ligefrem tilstå, at dette foregivende måske ikke var begrundet, men dernæst søge at vække hans deltagelse for den domfældte. Doktoren lod ham tale ud, men svarede derpå kort og tørt:

"Er hun i den tilstand, hun angiver, da skal jeg attestere det. I modsat fald vil jeg hverken for Deres eller hendes skyld handle imod pligt og samvittighed."

Alt hvad advokaten anførte for at bevæge ham og vise det uskadelige i et sådant vidnesbyrd, selv om det senere befandtes ubegrundet, hjalp til intet. Doktoren var ubevægelig, og Dormeuil måtte til sidst gå, meget ærgerlig over at hans plan skulle kæntre ved denne mands stivsindethed, som han kaldte det. Der var imidlertid intet at gøre derved, og han var endogså nødt til næste dag at indfinde sig i retten, for at erfare resultatet af den undersøgelse, han havde rekvireret, men som han nu desværre kendte forud. Ja, han måtte endog befrygte, at han, ved at henvende sig til doktoren, havde foranlediget en strengere undersøgelse end denne måske ellers ville finde nødvendig.

Præsidenten var den næste formiddag allerede til stede, da Dormeuil indfandt sig og utilfreds og mismodig stillede sig hen i et af vinduerne. Kort derpå ankom dr. Véron og gik hen til præsidenten.

"Nu," spurgte denne med et ironisk smil, "hvor langt er hun henne?"

"Hun er allerede noget inde i den femte måned," svarede doktoren.

"Hvordan?" udbrød på engang både præsidenten og Dormeuil.

"Ja, det er ganske vist, og det undrer mig kun, at ingen har kunnet se det på hende; der behøvedes i grunden slet ingen undersøgelse."

"Men er dette virkelig at stole på?" spurgte præsidenten; og advokatens forbavsede miner gjorde det samme spørgsmål.

"Det tåler aldeles ingen tvivl. Men det er nu vor skyldighed, så snart som muligt at forflytte hende fra fængslet til et andet opholdssted, hvor hun kan nyde bedre pleje. Sorg og den lange indespærrelse har ikke haft god indflydelse på hende, og man må nu selv til at bøde derpå ved en bedre behandling. – Men hvad er det for et ungt fruentimmer, De der har dømt til døden? Er *hun* skyldig i mordet på fru Brémont? Det er jo en umulighed. Kan forbrydelsen give sig en sådan mine af fromhed og resignation?"

Præsidenten trak på skulderen og begav sig ind i sit kontor, for at give nogle ordrer angående Ernestines forflytning. Dormeuil gik hen til lægen, greb hans hånd, så stift på ham og sagde:

"Er det virkelig, som De siger? Eller har De ladet Dem bevæge af mine bønner? Ikke sandt, det er kun en formodning, en svag formodning ...?"

"På ingen måde – hvor kan det falde Dem ind?" svarede lægen næsten fornærmet. "Hun er den fjerde måned forbi. Her

behøver man ikke at være i uvished. Jeg har ikke ladet mig bevæge af andet end af sandheden – således som min skyldighed var."

Præsidenten kom atter ind, og lægen anbefalede sig.

"Jeg han se på Dem," sagde præsidenten til Dormeuil, idet han trak ham hen i en vinduesfordybning, "at De er lige så overrasket som jeg, at også De har antaget det for et løst foregivende, opfundet for endnu en kort tid at friste livet. Men giver De os nu ret? Vil De endnu benægte, at denne unge pige, der ser ud som uskyldigheden selv, at hun har haft en eller anden utilladelig forbindelse? Og når nu dette er uimodsigeligt, ligger det da ikke nær, at slutte derfra til en deltagelse i forbrydelsen? For mig har sammenhængen fra første færd været ganske tydelig. Hun har stået i et ulovligt forhold til en eller anden person af slette sæder. Hun har lidt under dette forholds tvang, og har med eller mod sit bedre vidende måttet give efter derfor. Men angeren er fulgt umiddelbart efter forbrydelsen, og heraf er såvel hendes sorg og smerte som hendes hårdnakkede tavshed at forklare. Hvad legatet angår, der er udstedt så kort før mordet, men i sig selv jo ikke er så betydeligt, da kan det ganske simpelt forklares derved, at fru Brémont har opdaget den utilladelige forbindelse, har måske truffet personen ved nattetid i hendes værelse, og nu ikke villet beholde hende i huset, men dog heller ikke lade hende være aldeles hjælpeløs."

Dormeuil havde ikke et ord at sige herimod. Han måtte i sit stille sind indrømme, at en sådan forklaring var kun alt for sandsynlig. Men denne tanke bragte ham en bitter skuffelse. Han følte mere og dybere for denne unge pige end han hidtil ville tilstå sig selv. Ved det fornyede bekendtskab under så

overordentlige omstændigheder, ved hendes ulykke, ved den smukke resignation, hvormed hun syntes at bære den, var hans ungdoms-følelser for hende brudt frem med fornyet styrke. Og nu – ak, fortryllelsen var veget fra hende! Hun var sunket ned til et almindeligt, svagt fruentimmer, det var blevet et bytte for en elendig forfører og trukket ind med i hans forvorpenhed. Hvad hjalp det nu, at man havde tiden for sig? Skulle han lade sig bruge til at anstille efterforskninger, der måske ville lede til de sørgeligste opdagelser?

I denne stemning var det ham ikke muligt, at begive sig hen til Ernestine i hendes nye opholdssted og træffe en aftale om de forholdsregler, man nu kunne gribe til. Han opsatte besøget fra dag til dag, og således gik noget over en uge hen. Da fandt han en aften, ved sin hjemkomst fra en lille udflugt, en til ham stilet brevpakke, hvis udskrift, kunne han se, var skrevet med Ernestines hånd. Han brød den hurtigt og læste med stigende interesse og spænding de ham her meddelte, ganske nye oplysninger.

Ernestines bekendelser.

Hr. Dormeuil!
I den smertelige nødvendighed, jeg nys har befundet mig i, at måtte meddele retten og verden min dybe ydmygelse, tør jeg ikke længere lade Dem, min beskytter og ven! i uvidenhed om mit korte livs historie, med det håb, at De vil beklage, men ikke foragte mig. For at kunne give Dem den fornødne oplysning, må jeg imidlertid gå noget tilbage i tiden.

Indtil jeg havde fyldt mit sekstende år gik mit liv sorgfrit hen. Min fader var, som De ved, oberst i armeen og en anset mand i sin kreds; hans indtægter fuldkommen tilstrækkelige til vor subsistens. Min moder elskede mig ømt og sørgede med største omhu for min uddannelse. Uheldigvis kunne min fader efter juli-revolutionen ikke forsone sig med det nye dynasti; hans hjerte hang ved den ældre bourbonske linje. Allerede ved den opstand, der i slutningen af 1831 rejstes i Lyon og omegn, var han stærkt kompromitteret, men af hensyn til hans tidligere fortjenester slap han med en advarsel. Tre år efter kom de vidtforgrenede republikanske bevægelser til udbrud i Lyon. Min fader håbede, gennem dem at kunne styrte Louis Philippe, og ved hans fald bane vejen for de ældre Bourbonner. Men opstanden blev som den forrige aldeles undertrykt, og min fader stod nu ikke til at frelse. Han mistede sin post, sine indtægter og sin frihed. Det var mere end han kunne overleve; allerede et halvt år efter bukkede han under. Min moder, der med nød og næppe havde slået sig igennem med levningerne af vor formue, men så den visse elendighed for sig, døde et år efter; og således stod jeg, kun lidt over sytten år gammel, ensom og forladt i verden – thi formuende slægtninge ejede vi ikke, og vore venner frygtede måske for at sætte sig i miskredit på højere steder, når de tog sig for varmt af min faders efterladte. Min eneste udsigt var da, at tage ud blandt fremmede og ernære mig ved mine hænders arbejde, ved de færdigheder, jeg havde erhvervet mig.

På den tid levede fru Brémont i vor by. Hun var et halvt år i forvejen blevet enke efter sin første mand, en rig købmand, der efterlod hende en meget betydelig formue. Jeg kendte kun lidt til denne dame. Et par gange havde jeg truffet hende i selskaber, og hun var da kommet mig i møde med megen venlighed; det var det hele. Men hun havde hos fremmede hørt tale om min fortabte tilstand, og mere behøvede hendes fortræffelige hjerte ikke for at være rede med hjælp og bistand. Ganske uventet aflagde hun mig en dag et besøg, bad mig med venlige ord undskylde, at hun benyttede vort flygtige bekendtskab til at se ind til mig, og indledede efterhånden en samtale om min stilling og mine udsigter for fremtiden. Jeg gjorde ingen hemmelighed af, hvor ilde jeg var stedt, og hun spurgte mig nu, om jeg ikke havde lyst til at tage i huset hos hende.

"Om en fjorten dage rejser jeg til Paris og vil tage mit ophold dér for fremtiden. Jeg kan da være vel tjent med at have en ung, dannet pige af god familie hos mig som selskaberinde. Har De lyst dertil, så sig ikke nej, og bestem selv vilkårene."

Som De begriber tog jeg med glæde imod et så ædelmodigt forslag. Mine anliggender var snart bragt i orden, og et par uger efter forlod jeg i hendes selskab Lyon.

Fra den tid har jeg tilbragt tre år i hendes hus, ikke behandlet som en fremmed, men som en slægtning, en yngre søster. Først hos hende, ved omgangen med en så rigtbegavet ånd og ved at nyde godt af hendes kundskaber og færdigheder i så mangen retning kan jeg sige, at min

opdragelse fuldendtes. Og dog blev jeg endnu fastere bundet til hende ved hendes velvilje for mig, ved det venskab, hvorpå hun uafbrudt gav mig så mange beviser.

Fru Brémont var, dengang jeg som i huset hos hende, i en alder af fem eller seksogtyve år og af et indtagende udvortes. Allerede under slutningen af sit ophold i Lyon havde hun på en herregård i nærheden gjort bekendtskab med hr. Brémont. Det var en smuk, ung mand af et meget indsmigrende væsen og lutter opmærksomhed mod damer. Om han allerede dengang gjorde kur til hende, ved jeg ikke; vi så ham først igen et år senere, da han kom til Paris og blev ansat i Justitsministeriet. Han blev snart en jævnlig gæst i vort hus, og man så ham gerne. Da han omsider tog mod til sig og friede, fik han uden vanskelighed et ja, og det nye ægtepar levede næsten et år, som det syntes, i den bedste forståelse. De første måneder var hr. Brémont omhyggeligheden selv og rede til ethvert offer af sin bekvemmelighed, når det gjaldt et ønske af hans kone. Længere hen var han ofte ude, og til sidst aldrig nogen aften hjemme. Hertil var der en meget beklagelig grund.

Allerede som ungt menneske, og under en uafladelig bestræbelse for at danne sig en fremtid og sikre denne ved en tilstrækkelig formue, var hr. Brémont faldet på at søge sin lykke ved farao-bordet. Men da dette ikke ret ville gå, tænkte han på et fordelagtigt giftermål, og var heri, som De har set, heldigere. Men det gamle hang, der nu var blevet ham til vane, at tilbringe aftenen ved hasardspillet, indfandt sig snart igen, og med så meget større styrke som

han i den formue, han ved ægteskabet havde erhvervet, besad midler til at vove og altså tillige vinde mere. Herved må jeg dog bemærke, at en onkel til fru Brémont, en gammel erfaren mand, der just ikke meget yndede dette parti, ved mange forestillinger havde fået hende overtalt til at sætte halvdelen af sin formue således fast, at kun hun havde rådighed over samme, en bestemmelse, som hr. Brémont med største beredvillighed fandt sig i. Den halvdel, han kom til at skalte med, var i virkeligheden også betydelig nok.

Fru Brémont var ikke uvidende om sin mands farlige lidenskab; men da den ikke var så ualmindelig blandt yngre mand i hendes omgangskreds, og da hun antog, at han ikke drev den videre end tilladeligt, så fandt hun sig deri. Først ved et tilfælde kom hun efter, hvor samvittighedsløst og uforsvarligt han havde handlet med den store medgift, der var kommet under hans rådighed. Så utænkeligt det er, så var det dog desværre vist, at han i løbet af knap to år havde forsødet hele den formue, han var sat til at bestyre. Nu, i hans dagligt voksende forlegenhed, ville han oven i købet optage penge på det hus, vi beboede, og på et landsted i St. Germain, hvor vi opholdt os om sommeren. Men dette fik den ovenomtalte onkel nys om og forpurrede det. Ved denne lejlighed skete det, at hele den sørgelige sandhed kom for en dag. Af medgiften var der ikke en hvid tilbage. En del af den var straks gået med til at betale ældre gæld, men den betydeligste del var sat til ved spillebordet.

Fra det øjeblik, man gjorde denne ulykkelige opdagelse, var det, som De vel begriber, forbi med den gode forståelse mellem de to ægtefolk. Fru Brémont har aldrig, det jeg ved, med et ord bebrejdet sin mand hans uforsvarlige handlinger. Hun var af en for ædel tænkemåde til at spilde mange ord på et pengetab, selv et så betydeligt. Hvad hun tog sig nær var hans letsindighed, hans åbenbare ligegyldighed for hendes vel, med ét ord, hans mangel af et kærligt hensyn til hende. Hun fandt sig da med resignation i, hvad der ikke kunne være anderledes, og bestred fra nu af i stilhed alle husets udgifter af sin egen formue. Efter hvad hun selv har fortalt mig, forsøgte hun kun én gang, med de sagtmodigste forestillinger, at bevæge ham til for fremtiden at føre et andet liv, men uden at han engang værdigede hende et svar. Denne mand, der, når han ville, kunne tilegne sig den bedste tone, var i sit inderste rå og usleben. Da han vel vidste, at han ikke kunne forsvare sig, fandt han det bekvemmest at sætte brutalitet mod den stille bebrejdelse, han troede at læse i hendes tavshed.

Der indtrådte nu i det følgende halvår en bedrøvelig tid. Hr. Brémont så vi næsten aldrig uden ved middagsbordet. Aftenerne tilbragte han som forhen ude, men med den forskel, at han nu sjældent kom hjem før klokken to, og da lukkede sig selv ind med den portnøgle, han havde til sin disposition. Middagsbordet, der forhen altid havde været oplivet af muntre eller alvorligere samtaler, var nu så ubehageligt, at jeg ofte ønskede mig ind igen i mit værelse. Var det ringeste ham i vejen, så brød han ud i skældsord og

kastede med knive og tallerkener; og det gik da ud over tyendet, der var i angst og bæven. Aldrig havde jeg tænkt mig det muligt, at en mand af dannelse og af de bedre klasser kunne tillade sig deslige udbrud af den råeste brutalitet. Engang kastede han en sølvskål, der var givet ham i stedet for noget andet bordtøj, efter tjeneren, men traf en meget smuk vase fra Sèvres, der faldt ned og gik itu. Fru Brémont bevarede under slige scener den fuldkomneste tavshed, som om hun slet ikke lagde mærke til dem; i almindelighed rettede hun da et par ligegyldige ord til mig. Hun var uden tvivl meget indigneret over hans adfærd, men for stolt til at lade sig mærke dermed. Da vasen gik itu, sagde hun blot til tjeneren: "Tag den ud og kast den bort!" – Hvad mig selv angik, da havde jeg ingen grund til at beklage mig over husets herre. Han behandlede mig med en vis kold høflighed, men der rigtignok tog sig ud, som om han aldeles overså mig.

Det værste ved den hele historie var for hr. Brémont, at han nu havde den største vanskelighed med at fortsætte sit forrige liv ved spillebordene. Hvilke ressourcer han egentlig tyede til, ved jeg ikke. Da han i sin forlegenhed var dristig nok, ja man kan vel sige, uforskammet nok til at henvende sig til sin kone om lån, mødte han det bestemteste afslag. Om hun også havde været mere ligegyldig for sin formue end hun måske var, nærede hun dog nu en alt for stor foragt for ham, til at hun skulle komme et ønske af den art i møde. Hendes afslag gav ham da naturligvis anledning til de styggeste scener af brutalitet, som jeg søgte at unddrage mig, så snart jeg blot

kunne. Men disse temmelig hyppige anmodninger og de trusler, han udstødte, indjog dog fru Brémont frygt for, at han i hendes fraværelse kunne falde på at gå over hendes gemmer. Når hun derfor fik betydeligere summer hjem, lod hun gerne mig opbevare dem i min chiffonniere. Det samme var tilfældet med adskillige kostbare smykker, hun endnu ejede fra sin første mands levetid.

Den stakkels fru Brémont, der havde et varmt, følende hjerte, trængte til kærlighed. Hos sin mand fandt hun den ikke og har vel i grunden aldrig fundet den, ikke engang som en illusion, man har tilladelse til at trøste sig med. Jeg vil ikke forsvare hende, men jeg vovede heller ikke dengang at bryde staven over hende, da min bange anelse omsider blev til vished, da hun selv, formodentlig tilskyndet af nødvendigheden, betroede mig, at hun hos en anden havde søgt de følelser, hendes mand ikke kunne dele med hende. Hvem denne person var, hvad han hed eller hvad stilling i samfundet han indtog, har hun aldrig meddelt mig; og jeg selv var alt for sky eller ængstelig for dette forhold til enten at spørge hende eller søge at komme derefter. Heller ikke er det mig bekendt, under hvilke omstændigheder eller på hvad tid hun havde indgået denne forbindelse. Deres mødesteder var uden for huset, og i almindelighed når hun tog hen i den store opera eller foregav dette. I vort hus har han vist kun sjældent været, og da formodentlig meget sildigt, når portneren var gået til ro og hun, ledsaget af ham, lukkede sig selv ind. Derimod sendte han hende hyppigt breve, der gik gennem portneren og til sidst, da jeg var indviet i hemmeligheden,

af denne blev leveret til mig, når hun selv ikke var til stede. For sin mand behøvede hun ikke at frygte; han gik sine egne veje og lod hende gå sine.

Denne inklination har desværre i enhver henseende været en ulykkelig. Efter mange vink, hun lod falde, og efter enkelte bestemtere ytringer tør jeg vel slutte, at den var hende aldeles uværdig; at hin person blandt andet misbrugte hendes svaghed for at tilvende sig betydelige summer. Det sidste tør jeg endog sige med vished. Flere gange, når hun tog bort til et aftalt møde, lod hun mig udlevere sig pengesummer, jeg havde i forvaring for hende, engang to ruller, hver på 50 louisd'orer. Ved en sådan lejlighed udbrød hun engang: "Ak, Ernestine, et forhold som dette hævner sig selv. Lykkelig den, der aldrig indlader sig derpå!" Under slutningen af denne forbindelse, en fire, fem uger før den ulykkelige udgang af hendes liv, var der påkommet hende en vis ængstelighed, jeg ved ikke, af hvilken grund. I denne stemning bad hun mig en dag gemme en forseglet pakke med breve fra hin person; hun kunne ikke, som hun ytrede, bekvemme sig til at brænde dem, men frygtede dog for, at de kunne falde i andres hænder.

Men jeg tør ikke længere opsætte at berøre den del af min beretning, som jeg helst gik forbi, som har voldet mig uendelig smerte, og hvis erindring endnu bringer mine kinder til at brænde. Men det er desværre nødvendigt, at jeg omtaler den.

En af de sidste karnevalsdage i dette år betroede fru Brémont mig, at hun i selskab med hin person ville besøge en stor, offentlig maskerade, og der blev nu i al hemmelighed gjort de nødvendige forberedelser dertil, således at tyendet ikke kunne få nys om, hvor hun skulle hen. Efter bestemmelsen ville hun være hjemme igen mellem klokken elleve og tolv. Men op på dagen fik hun et brev, og med dette i hånden kom hun ind til mig.

"Ernestine! Jeg har en stor tjeneste at bede dig om, men du siger ikke nej – gør du vel?"

Efter disse, med kærtegn ledsagede ord gav jeg mit tilsagn, men spurgte dog om, hvori tjenesten bestod.

"Jeg kan ikke komme hjem i aften før klokken ét, men til den tid er jeg her bestemt. Nu ved du vel, at Brémont aldrig vender tilbage fra sit spille-kompagni før klokken to; men jeg et dog i angst for at han netop i aften af et tilfælde kunne komme hjem før. Traf han da min seng, der står ved siden af hans, tom, da ville han naturligvis straks fatte mistanke, og uvejret brød løs. Jeg kan nu just ikke sige, at jeg bryder mig stort om hans vrede, og om han kom efter sandheden. Men jeg vil for enhver pris undgå en skandale, som jeg var sikker på, hvis mit rygte var i hans hænder; og så har jeg kun ét middel at gribe til. Du, kære, søde Ernestine, må hjælpe mig, du må indtage min plads ..."

"Jeg?" udbrød jeg forskrækket. "Men, min Gud, hvor går det an ..."

"Det går an, det er intet lettere – hør kun! For det første er der ingen tvivl om, at jeg er hjemme en god time før

han, så at vor forsigtighed vil vise sig overflødig. Men skulle det værste hænde, skulle han virkelig komme hjem før min beregning, da kan du med største rolighed blive liggende, indhyllet i tæppet, med ryggen imod ham, og lade som du sover. Vort sovekammer har, som du ved, kun en matbrændende lampe; lys tænder han aldrig. Han er i den sidste tid så sløv og opfyldt af spillets lidenskab, når han kommer hjem, at han straks kaster klæderne af sig og går til sengs, uden at mæle et ord til mig og uden at jeg plejer at tiltale ham; og kort efter sover han som en sten."

"Men det er jo alt for voveligt ... betænk, hvad jeg kan være udsat for!"

Hun forsikrede mig på ny, at der var intet at vove, at jeg kunne være ganske beroliget; hun anførte flere grunde, og – ak! jeg kendte hende for godt! Hun tålte ikke ret vel modsigelse, hun blev forstemt, når noget stillede sig mod hendes ønsker og jeg skyldte hende for meget til at ville forhindre hende i en glæde, hun tydeligt nok satte megen pris på. Enden blev, at jeg gav mit samtykke, i det håb, at hun kom hjem før hr. Brémont, og med den indstændige bøn, ikke at blive længere ude end aftalt.

Hun tog bort klokken otte. Jeg tilbragte en urolig, ængstelig aften, og opsatte så længe som muligt at indtage et leje, der ikke tilkom mig. Klokken blev halv ét, jeg rejste mig lyttende i sengen og talte minutterne. Den blev ét, den slog et kvarter over ... den slog halv – og endnu kom hun ikke! Da hørte jeg noget efter, at porten gik, men det var ikke hendes trin, der lød op ad trapperne; hun havde gået sagte og forsigtigt. Jeg hyllede mig tæt ind i tæppet og lå

stille, med bankende hjerte. Døren blev revet op, og – tænk Dem min skræk! – det var hr. Brémont, der kom ind, trallende på en opera-melodi.

"Adèle!" udbrød han, idet han trådte ind, "jeg er i godt humør i aften, jeg har haft lykken med mig – nå, hun sover!"

Han klædte sig derpå af, slukkede lampen, og lagde sig. Kort efter spurgte han igen, om jeg sov, og da jeg igen ikke svarede – ak, hr. Dormeuil, skån mig for at gå videre! Min rædsel var ubeskrivelig – jeg ville rejse mig og flygte, men følte mig som lammet. Tanken om hans raseri, hvis han opdagede sandheden, og hvilke mishandlinger, jeg kunne være udsat for, tanken om fru Brémont, der var fortabt, hvis jeg røbede mig – alt dette krydsede sig for mig i min dødelige angst og gjorde mig til et viljeløst, ja jeg tør vel sige, bevidstløst offer; for mine sanser forlod mig, og jeg kom kun til mig selv, for at overbevises om min skændsel, eller, hvis De indrømmer mig et mildere ord, min grænseløse ulykke! – Han faldt kort efter i søvn; jeg rejste mig skælvende, men med yderste forsigtighed og gik ud i forværelset. Her traf jeg fru Brémont, der var kommet hjem noget i forvejen, og nu hurtigt og uden at veksle et ord med mig gik ind. Det lykkedes hende således virkelig at skjule sin fraværelse for ham.

Først den næste dag kunne jeg meddele hende, hvad der var sket. Hun blev bleg som et marmor og stirrede en stund på mig, indtil hun med en strøm af tårer og med det udråb: "Ak, stakkels Ernestine!" trykkede mig til sig. Hun gjorde sig selv de bitreste bebrejdelser og anråbte mig om

tilgivelse. Men hun søgte også at trøste mig, hun forsikrede, at jeg efter al rimelighed ingen følger havde at befrygte – ak, udfaldet viste, at hun tog fejl! Og min ulykke lå heller ikke blot i dens følger; den lå i min dybe fornedrelse. Flere dage derefter havde jeg en dødende fornemmelse, det var mig som om jeg var sønderslået i mit inderste væsen; og det varede længe, inden jeg igen blev nogenlunde herre over mine følelser.

Det gode humør, hr. Brémont havde rost sig af, stod ikke længe på. Formodentlig har han senere igen haft uheld i spil, og igen forgæves søgt hjælp hos sin kone; han var i al fald nu næsten brutalere end før, og som det syntes, især opbragt over hendes ligegyldighed for hans vrede. Men med ét tog dette en anden vending. En dag, han kom hjem, fortalte han, at en meget rig slægtning af ham i St. Petersborg efter lang svagelighed endelig var død. Til denne onkel, om hvem der oftere havde været tale, anså han sig at være en af de nærmeste arvinger, og, som han engang ytrede, ville det ved hans død være ham en let sag at erstatte de summer, man gjorde så meget væsen af. Han ville nu søge permission i ministeriet og selv rejse til St. Petersborg og måske til Moskva, i hvilken by flere af hans medarvinger boede, og hvor onklen havde haft et stort etablissement, en fabrik eller noget lignende. Denne rejse, som vi i begyndelsen ikke ville tro på, blev til alvor, og fru Brémont har nok, da hun fik vished om at rejsen skulle gå for sig, givet ham et betydeligt tilskud til at bestride omkostningerne. Han rejste i begyndelsen af april og antog, at han blev et halvt år fraværende. I huset hos os var

ingen bedrøvet ved afskeden, men alle følte sig mere eller mindre lettere ved at blive den daglige plageånd kvit.

Hin nats ulykkelige begivenhed havde ikke blot tilintetgjort min egen rolighed; også hos fru Brémont havde den efterladt et dybt indtryk. Hvis dette fra begyndelsen antog karakter af sorg og medfølelse på mine vegne, så gik det senere over til en irriteret stemning, som vel især hendes mand fik at mærke, men som heller ikke jeg ganske undgik. Thi der blandede sig, forunderligt nok, en slags jalousi ind i hendes følelser. Vist er det, at det ældre, smukke forhold mellem os kunne ikke træde ind igen, og allermindst, da vi ikke længere kunne være i tvivl om, at de følger, jeg befrygtede for mig, ikke ville udeblive. På den anden side følte hun levende, at jeg havde en uret at bebrejde hende, som det ikke stod i hendes magt at gøre god igen, men at hun dog burde gøre, hvad hun formanede. Hendes mand var derfor næppe rejst bort, før hun, hurtig som hun var i alle sine foretagender, lod en notar opsætte det dokument, man har fundet og hvorved hun så ædelmodigt har søgt at sikre min fremtid. Men på samme tid var hun af den mening, at jeg, inden det var for silde, inden min tilstand kunne mærkes, burde forlade hendes hus, i hvilket tilfælde hun samvittighedsfuldt ville sørge for mig, forsåvidt det ikke allerede var sket ved legatet.

Som det forekom mig følte fru Brémont sig efter sin mands afrejse mere end ellers lidende ved den forbindelse, hun havde indladt sig i med hin mig ubekendte person. Denne, har jeg tænkt mig, er måske ved mandens

fraværelse blevet dristigere i sine fordringer, og hun har haft ondt ved at tilfredsstille dem. Den betydelige sum af 100 louisd'orer, hun affordrede mig til ham, og det endnu beroede hos mig fra den tid, hr. Brémont var hjemme, falder i denne periode. Jeg må lægge vægt på dette, da jeg, som De snart vil selv, alene heri kan finde en mulighed for at forklare hendes livs sørgelige udgang.

Der var gået tre uger hen efter hr. Brémonts afrejse, da hun en eftermiddag, inden hun kørte bort til operaen, sagde til mig, at jeg ikke skulle bryde mig om, hvis hun først kom silde hjem, men begive mig til ro. Jeg blev dog oppe, dels for hendes skyld, af en uklar uro, der altid overkom mig, når jeg vidste, at hun var taget bort til et af hine utilladelige stævnemøder, dels af beklemthed over min egen forfatning. Hen imod klokken tolv, da jeg allerede havde begyndt at tænke på at afklæde mig, gik jeg endnu engang ind i hendes sovekammer, for at oppebie hende der. Ved den lejlighed har jeg formodentlig haft det bånd med mig, jeg om natten brugte til at binde om hovedet. Efter et kort ophold hørte jeg, at en vogn holdt udenfor; det var stygt vejr og for mørkt til at jeg kunne skimte, hvem der steg ud. Men da det ikke kunne være nogen anden end hende, begav jeg mig ud i korridoren med et lys for at gå hende i møde. Her hørte jeg ganske tydeligt trin af to personer. I min skræk slukkede jeg lyset og skyndte mig ind i et værelse, der lå lige op til hendes sovekammer. Fra dette sted hørte jeg endnu tydeligere, at der var to, og at de talte med dæmpet stemme, men heftigt med hinanden. Så snart de var gået ind, begav jeg mig

med sagte trin til mit værelse, såvel af en uhyggelig følelse, som fordi jeg ingen ret havde til at lytte til deres samtale. Gud må vide, om jeg handlede rigtigt heri, og om jeg, hvis jeg var blevet hvor jeg var, havde kunnet afværge hvad der ventede hende.

Hvor længe sammenkomsten varede, ved jeg ikke. Mit eget værelse lå ved den yderste ende af korridoren, og det var ikke muligt, derfra at bemærke, om nogen gik eller kom. Jeg faldt først sent i søvn, og vågnede også sildigt. Der blev ikke som sædvanligt ringet på mig, uagtet det allerede var ud på morgenstunden; og jeg vidste ikke ret, om jeg turde gå ind af mig selv, halvt bange for, at man måske ikke ønskede min nærværelse. Omsider besluttede jeg mig dog dertil, men kaldte først på fru Brémont ved døren. Da jeg intet svar fik, lukkede jeg den op på klem, og spurgte, om hun havde ringet. Igen intet svar! Jeg blev ængstelig og gik ind i kammeret. Her fandt jeg natlampen næsten slukket, og til min forundring et nedbrændt lys på et bord. Jeg gik hurtigt hen til sengen, rev gardinet til side, kaldte på hende – hun kunne ikke svare mig! Jeg greb hendes hånd – den var kold og faldt tung ned – hun var død, hun var kvalt! Mine sanser forlod mig og – ja resten af min bedrøvelige historie kender De.

Hr. Dormeuil! Af hvad jeg her har berettet vil De se, at der kun er én, som mistanken kan falde på, og det er den person, der hin aften fulgte hjem med hende. Men hvem det var og hvor man skal søge ham, ved jeg ikke. Det eneste, der kunne lede på spor, de breve fra ham, fru Brémont havde givet mig at gemme, har man ikke fundet;

jeg må antage, at hun, engang da hun var inde hos mig, har taget dem ud igen og tilintetgjort dem. Men, når retten har spurgt mig, hvorfor jeg søgte at forhindre mine gemmers undersøgelse, da var det ene og alene af frygt for, at disse breve skulle findes og skade min velgørerindes rygte. Så snart talen var om, at undersøge også mit værelse, var brevene min første og eneste tanke. De penge og smykker, man opdagede, tænkte jeg ikke på. Det faldt mig sandelig ikke ind, at nogen mistanke kunne rettes mod mig.

Her har De alt, hvad jeg i overensstemmelse med den strengeste sandhed kan meddele Dem om fru Brémonts endeligt og mit forhold til hende og hendes hus. De kan spørge mig, hvorfor jeg ikke har meddelt retten alt dette. Ak, jeg formåede det ikke! Min velgørerinde, der havde bevist mig så uendelig meget godt, draget mig ud af den hjælpeløseste tilstand og skænket mig det dyrebareste af alt, sit venskab, sin kærlighed, hendes minde skulle jeg plette! og det ved en beretning, der åbenbarede min egen skændsel, mit eget ydmygende fald! Hvis man nu havde anset hele denne historie for en opdigtelse, sat sammen for at fri mig for anklagen? Hvilke beviser kunne jeg anføre? At legatet, som man har lagt så megen vægt på, var udstedt af den anførte grund, var kun hun og jeg vidende om. Hendes elsker havde jeg aldrig set, vidste ikke hans navn; og turde jeg, på en blot formodning, vove, offentligt at anklage ham? Hvis han nu blev udfundet og var uskyldig, skulle jeg da udsætte ham for den samme

skrækkelige mistanke, der havde trukket mig? Ak, jeg havde ingen anden udvej end at tåle og lide!

Men for Dem, min ædelmodige ven! ønsker jeg at stå ren og retfærdiggjort. For Dem, men også kun for Dem bestemtes disse blade af Deres ulykkelige

Ernestine Beaucaire.

Da Dormeuil havde endt læsningen af dette brev, bad han i stilhed Ernestine om tilgivelse for sin uretfærdige mistanke. Allerede næste morgen skaffede han sig adgang til hende, men havde nu en vanskelighed at overvinde. Hvis han ikke turde vise hendes brev i det mindste til rettens præsident, var der lidet vundet. Thi alt kom nu an på at udfinde den person, der hin aften havde fulgt ind med fru Brémont. Da denne ikke kunne være nogen anden end den hemmelige elsker, var det ikke umuligt, at man nu, da opmærksomheden var blevet henvendt på ham, ved en fornyet undersøgelse af hendes efterladenskaber kunne udfinde noget, der ledede på hans spor. En sådan undersøgelse var, som alt bemærket, hidtil nægtet Dormeuil; men blev man bekendt med de af hende meddelte oplysninger, da turde han håbe at erholde tilladelse dertil. Ernestine ømmede sig meget ved at give sit samtykke til at brevet meddeltes nogen anden. Først efter at Dormeuil havde forestillet hende, at hun havde pligter mod det væsen, hun ventede at blive moder til. og at hun for dettes skyld burde søge at bevare sit liv, gav hun, skønt tøvende, sit samtykke. Han sendte da, så snart han kom hjem, hendes brev til præsidenten, med tilføjende, at denne meddelelse foreløbig kun turde betragtes som en privat.

To dage efter blev han bestilt op til præsidenten.

"Jeg vil ikke mistrøste Dem," sagde denne til ham; "heller ikke vil jeg påstå, at alle enkeltheder i disse bekendelser er opdigtede, skønt nogle af dem uden tvivl er lidt forskønnede. Men jeg tvivler på, at dette brev, selv om det i rette tid var blevet fremlagt, ville have gavnet meget. De vigtigste omstændigheder, der har ledet mistanken til hende, er nu lige så uklare som før. Jeg vil ikke tale om det silkebånd, hvormed mordet er udført, og om hvilket hun så godt som ikke har tilføjet et eneste oplysende ord. Men nu grunden til hendes ængstelighed, da hendes gemmer blev efterset! Hun frygtede, siger hun, at man skulle finde en pakke breve, der kunne kompromittere fru Brémont. Og just denne brevpakke er aldeles forsvundet! Havde fru Brémont taget den ud, nu da hendes mand var rejst bort, så måtte man efter al sandsynlighed have fundet den i hendes egne gemmer. Nu var der jo mindre grund til at tilintetgøre den."

"Men måske," indvendte Dormeuil, "ville disse breve eller nogle af dem ved en ny, omhyggeligere undersøgelse kunne opdages. Måske man kan gøre andre, i sig selv lidet betydende opdagelser, som ved den nye retning for mistanken kunne erholde betydning."

"Måske. I alt fald er også jeg af den mening, at vi ikke tør undlade at anstille en fornyet undersøgelse, og De kan endnu i dag foretage denne med en af rettens betjente. Jeg skal fremdeles gøre alt, hvad der efter vore love er tilladt, for at berede hende i det nye opholdssted, hun nu skal flyttes hen til, en så god stilling som hendes forfatning gør ønskelig."

Tidligt på eftermiddagen begav Dormeuil sig med betjenten til Brémonts hus. Han fandt her alting omtrent i samme stand som da beboerne havde forladt det. Da han kom ind i sovekammeret, følte han sig beklemt ved synet af de genstande, der mindede om den forbrydelse, som her var forøvet. Han skyndte sig ind i fru Brémonts eget værelse, et smukt og smagfuldt møbleret kabinet, udstyret med moden luksus. Her vidnede et sybord med et begyndt håndarbejde, et staffeli med malerredskaber og et næsten fuldendt oliemaleri, samt et eksemplar af Lamartines *Méditations poétiques*, der lå opslået, at hun var bortkaldt midt under sine sædvanlige sysler, fra et liv, der i al sin skrøbelighed havde omgivet sig med kunstens og skønhedens attributter. Også i Ernestines værelse var han; det var simplere, men udmærket ved stor orden og sirlighed og forsynet med en udvalgt lille bogsamling i en hængereol.

Han skred nu til en undersøgelse af fru Brémonts chatol og af de andre gemmer, hvor han kunne håbe at opdage noget. Men uagtet han eftersså ethvert rum, enhver skuffe, gennemgik ethvert papir, og ikke lod sig nogen ulejlighed fortryde, var al hans eftersøgen forgæves. Der fandtes til hans store sorg ikke det ringeste, der ledede mistanken hen til den ubekendte elsker, endsige angav et spor til at udfinde ham. Klokken var allerede over elleve; han var træt og udmattet af arbejdet, og rettens betjent havde alt oftere ytret utålmodighed. Han måtte begive sig bort igen, og med uforrettet sag. Da han igen kom ind i sovekammeret, standsede han ved sengen og udbrød næsten forbitret:

"Her har hun ligget, her er forbrydelsen begået. Hvis hendes ånd endnu hviler over dette sted, hvis den, sukkende efter hævn

eller gengældelse, endnu er bundet til dette trøstesløse rum, kan hun da lade mig gå, uden at give mig et vink, kan hun lade uskyldigheden blive et offer for denne skændige mistanke! Tør jeg ikke vente, at du, henfarne ånd, vil stige ned fra din himmel, for at understøtte mig, stige ned for at frelse den, i hvis ulykke og fornedrelse du er den eneste årsag."

– Betjenten, en aldrende person, der just ikke stak dybt, blev meget forskrækket over disse ord.

"Gud bevar os, hr. Dormeuil! Hvorledes er det, De taler! Man må jo være bange for at være herinde med Dem ... Hvis man tog Dem på ordet –!"

Dormeuil måtte smile over hans angst. "Ak, desværre, man tager mig ikke på ordet. Lad os derfor gå."

Han gik hurtigt foran og kom ind i entréen, der var mørk, og hvor han snublede over noget, det lå i et hjørne. Da betjenten kom til med lyset, så han, at det var en fin, grå og bredskygget herrehat. Der hang et par hatte til i entréen, men sorte, og desuden nogle klædningsstykker, så den fundne uden tvivl tilhørte hr. Brémont. Men da den var ganske ny og meget elegantere end de andre, faldt Dormeuil dog på at prøve både den og dem, der hang, og det syntes ham nu, at den lyse, bredskyggede var videre i pulden end de andre, og altså måske tilhørte en fremmed, måske den ubekendte elsker. I mangel af noget andet, der kunne lede på sporet, lod han betjenten tage den med.

Da han næste morgen ville gå ud, faldt hans øje på hatten, og han kom nu lidt i frygt for at gøre sig latterlig ved at vise den frem som det eneste, han havde opdaget, og uden at det sandsynligvis ville føre til noget. Han betænkte da, først at søge

adgang hos Ernestine, der nok måtte vide om den tilhørte hr. Brémont eller ikke.

Hun var imidlertid flyttet fra fængslet til en hospitalsbygning, hvor hun havde erholdt et sundere og bedre opholdssted. Man havde givet hende et eget værelse, imod at omkostningerne dertil afholdtes af en lille, hende tilhørende sum. Den føromtalte doktor, der var ansat her som reservelæge, havde fattet megen interesse for hende og bidrog til at forbedre hendes stilling, skaffe hende frisk luft og bevægelse og styrkende næring. Dormeuil traf hende læsende i en af de andagtsbøger, hvoraf der på hin tid udkom adskillige.

"Dersom ikke modgang og ulykke," sagde hun til ham efter den første hilsen, "var så tunge at bære, måtte man være taknemmelig for at de sendes os. Man føres ved dem nærmere til Gud; ens tanker erholder en retning, de ellers ikke søger så let under det daglige livs sysler og mens alting føjer os. Jeg har før ikke vidst, hvor megen trøst der kan ligge i disse bøger, der er nedskrevne af fromme og gudfrygtige mænd. – Men," afbrød hun sig selv, "De vil vist meddele mig, hvad udfald Deres undersøgelse i går har haft."

"Den har desværre ikke ført til noget; og jeg må nu rådføre mig med Dem, om der endnu skulle være en vej, man kunne slå ind på."

Efter nogen betænkning svarede hun:

"Ja, måske husets portner kan give nogen oplysning. Det var dog muligt, at hin ubekendte herre, der igennem ham har sendt fru Brémont så mange breve, en enkelt gang har afleveret et brev personligt, og da måtte portneren have set ham. Jeg har i det mindste altid haft ham mistænkt for, at han kendte og nok

kunne udpege afsenderen. Men det er en gammel, forslagen patron, som man ikke let vil få noget ud af."

Dormeuil besluttede dog at gå ham nærmere ind på livet og ved løfter og forestillinger se til at få ham til at bekende, hvad han vidste. Idet han ville til at tage afsked, huskede han på hatten, som han havde ført med i sin cabriolet. Han lod den hente og viste den til Ernestine, med det spørgsmål, om hun kendte den.

"Jo," svarede hun forundret; "det er vist hr. Brémonts."

"Ja, det tænke jeg nok," sagde Dormeuil forstemt og ville tage den igen, for at gå.

"Men," udbrød Ernestine, og betragtede den nærmere, "hvorledes kommer De til denne hat?"

"Jeg fandt den i går aftes på gulvet derhenne i entréen foran sovekammeret."

"I entréen! Hvordan er det muligt! Med denne hat er hr. Brémont rejst bort. Han købte den dagen før han rejste. Vi har alle set ham sidde med den på, da han kørte herfra."

"Er De vis derpå?" spurgte Dormeuil overrasket.

"Ja, som jeg nu ser, kan jeg være ganske vis derpå. Jeg har selv, efter hans anmodning, gjort en forandring ved foret og lagt noget vat ind, da den var ham lidt for vid. Vil De se!"

Idet hun bøjede det indvendige læder fra, for at vise ham det indsyede vat, der ganske rigtig fandtes, faldt der et sammenlagt papir ud, der havde været stukket ind bag læderet. Dormeuil tog det op. Det var en regning, udstedt af værten i *Maison Rouge*, et hotel i Strasbourg, lydende på hr. Brémonts navn og beregnet efter otte dages ophold og fortæring. Regningen var dateret den 7. april, fjorten dage efter hans afrejse fra Paris. Al tvivl var altså

hævet; hatten måtte tilhøre hr. Brémont, og regningen, som en rejsende sædvanlig erholder i det sidste øjeblik, havde han formodentlig af hastværk stukket ind bag læderet og siden glemt. Men hvorledes kunne denne hat findes i fru Brémonts værelser umiddelbart efter mordet? For så længe måtte den have ligget der, da rettens segl var sat på ved alle hovedindgange. Var hr. Brémont da vendt tilbage til Paris før mordet, og når? Var det ham, det hin nat var kommet hjem med hende? Eller var han kommet senere? Var *han* morderen?

Disse spørgsmål strømmede ind såvel på Dormeuil som på Ernestine. Hun blev bleg ved denne tanke, og spurgte Dormeuil med et sky blik:

"Antager De, at hr. Brémont –?"

"At han er den eneste skyldige? Ja, skal man dømme efter dette kendetegn, så kan det ikke være nogen anden end ham. Men hvem kunne falde på det! Hendes egen mand! Og så anset og agtet han altid har været! Og nu hans fraværelse i over tre uger! Man måtte jo antage, at han på den tid var i St. Petersborg eller Moskva."

"Min Gud!" udbrød Ernestine, "hvis jeg nu havde ledet mistanken hen til fru Brémonts hemmelige elsker; hvis han var blevet udfundet og udsat for den samme skrækkelige anklage som jeg! Var det så ikke en lykke, at jeg tav!"

"De har ret – thi med hendes sørgelige død har han vel intet haft at gøre. Imidlertid, endnu har vi kun et fingerpeg, skønt et frapperende. Hr. Brémont selv er ikke til stede; og inden han kommer tør vi nok ikke vente at erholde tilstrækkeligt syn i denne sag."

"Men hvis han har begået en så stor forbrydelse, tror De da, at han nogensinde vil vende tilbage til Paris?"

"Det var dog muligt; i hvert tilfælde kommer nu alt an på, om han vil indfinde sig eller om man han forsikre sig hans person i udlandet. Jeg vil nu straks tage disse sager med mig og lade mig melde hos rettens præsident. Men Dem, kære veninde, Dem vil jeg allerede nu ønske til lykke. Det er det første glimt af håb, der har vist sig, det første spor til dog engang at komme efter sandheden i denne mørke og fortvivlede sag."

"Og det er Deres utrættelighed, Deres venskab for mig hjælpeløse væsen, jeg har at takke derfor!" svarede Ernestine, idet hun rakte ham hånden.

Han gik nu lige op til præsidenten. Ved sin indtrædelse hos denne udbrød han:

"Hr. præsident! Undersøgelsen i den Brémontske sag træder ind i et ganske nyt stadium, og mistanken vender sig mod en person, ingen hidtil har drømt om, tværtimod beklaget som den lidende part. Behag at se, hvad jeg uventet fandt i går ved min eftersøgning."

Med disse ord viste han ham de medbragte genstande, og fortalte de nærmere omstændigheder angående hotelregningen og tilføjede Ernestines forklaring.

Præsidenten studsede og undersøgte nøje værtens regning fra Strasbourg.

"Hendes mand? Han skulle være den rette skyldige? Og vi havde virkelig gjort den stakkels pige en så stor uret? Det ville jo være skrækkeligt! – Hm – ja, det et en meget slem sag – hvis man tør gå efter dette indicium. Jeg må nærmere betænke, hvad der er at gøre herved, og skal om et par dage sende bud til Dem.

Men ét må jeg indskærpe Dem: om værdien af dette nye bevis kan jeg endnu ikke dømme. Men skal det føre til noget, da må vi bevare den største tavshed angående denne nye vending i undersøgelsen. De kan stole på, at retten skal gøre alt muligt for at give Deres klient oprejsning, dersom denne tilkommer hende."

Dormeuil, hvis utålmodighed ikke ret var tilfreds med denne udsættelse, ville dog ikke gøre indvendinger, og anbefalede sig. Men allerede næste formiddag blev han bestilt op til præsidenten.

"Jeg har anset det for nødvendigt at lade nogle af vidnerne i denne sag på ny afhøre angående det huslige forhold mellem hr. og fru Brémont, især i den senere tid. Disses beretning stemmer ganske overens med Deres klients. Det er jo også mærkeligt, at der under hans hele fraværelse eller nu snart i tre måneder kun er indløbet ét brev fra ham, jeg tror fra Hamborg, hvor han ville indskibe sig til St. Petersborg. Med hensyn til hans lidenskab for hasardspil og betydelige tab har jeg også indhentet nogle oplysninger og venter flere. Også dette vil nok i det væsentlige findes konstateret. Men alt kommer dog an på, om man kan godtgøre, at han fra Strasbourg ikke har fortsat sin rejse ind i Tyskland, men er hemmeligt vendt tilbage til Paris. Jeg har derfor betænkt at lade en pålidelig mand, forsynet med instrukser, afgå til Strasbourg, og derfra selv til at forfølge hans videre rejserute."

Hermed var Dormeuil vel tilfreds. En politi-officiant, hvis konduite man kunne have tillid til, afgik kort efter, og igennem ham erholdt man senere følgende forklaring: Værten i hotellet *Maison Rouge* i Strasbourg stadfæstede, at en herre af det navn

havde på den angivne tid boet hos ham i otte dage, efter den tid forlangt sin regning, var gået ud og kommet tilbage med to dragere, der bar hans tøj bort; hvorhen, vidste man ikke. Men den ene drager, der engang havde tjent i hotellet, lovede værten at skaffe til veje. Dette skete og man fik ud, at rejsetøjet var bragt til et sted udenfor byen, på vejen, der går til Saverne. Her holdt en lukket vogn, hvormed den rejsende kørte bort. Efter dragerens sigende var den kusk, der kørte vognen, ikke fra Strasbourg, men fra en naboby, og tjente der hos en vognmand Mathieu. Også kusken lykkedes det at udfinde. Efter lange forklaringer troede denne at kunne huske den omspurgte person, og beskrev ham og hans rejsetøj temmelig nøje. Derimod påstod han, at han ikke hed Brémont, men Thionville, et navn, han huskede, da han havde et søskendebarn, det var fra den by. Denne herre havde han kørt til Saverne, til et gæstgiversted nær torvet. Politi-officianten begav sig nu til Saverne og erfarede i det omtalte gæstgiversted, at en hr. Thionville virkelig var ankommet dertil den dag, havde opholdt sig der fire dage, og i den tid for det meste holdt sig inde, som han sagde, af upasselighed. Han var blevet afhentet af en privat befordring, der nok skulle bringe ham til en herregård i nærheden. I øvrigt beskrev værten ham og hans rejsebagage så nøje, at der ikke kunne være tvivl om identiteten. Videre oplysning havde politi-officianten ikke formået at indhente, men der var allerede meget vundet ved at man så, retningen af hans rejse gik tilbage hen imod Paris, og at han øjensynligt havde søgt at skjule denne forandrede rute. For nu, om muligt, at lokke ham til at indstille sig, lod man i flere indenlandske og nogle udenlandske aviser indrykke en bekendtgørelse, i hvilken

han indkaldtes som formentlig eneste arving til den myrdede fru Brémonts betydelige efterladenskaber, der angaves til over 150.000 fr., foruden de faste ejendomme, hvis beløb var i det mindste lige så stort. Hvis man virkelig kunne antage, at han havde begået mordet for at tilvende sig en del af sin kones private formue, da turde man ikke betvivle, at han ville indfinde sig for at komme i besiddelse af resten.

Udfaldet viste, at man heri ikke havde bedraget sig. I slutningen af sommeren 1837, omtrent to måneder efter at Ernestine Beaucaire var dømt til døden, indfandt hr. Brémont sig hos vedkommende øvrighedsperson i Paris, klædt i dyb sorg og med alle tegn på at befinde sig i en nedbøjet og lidende tilstand. Efter hvad han ytrede, havde han under sit afvekslende ophold, snart i St. Petersborg, snart i Moskva, først for kort tid siden erfaret den skrækkelige ulykke, det var overgået hans hus. Øvrighedspersonen var allerede forberedt for det tilfælde, at han skulle melde sig, og henviste ham til en justitsembedsmands kontor, hvor han, som det hed sig, først måtte forsyne sig med nogle attester angående hans kones død og begravelse. Ankommet der blev han efter omtrent en times ophold ført ind i et værelse, hvor flere politiembedsmænd var samlet. En af disse bad ham sætte sig og svare på de spørgsmål, der blev ham forelagt; og han mærkede nu snart, til sin ingenlunde behagelige overraskelse, at han skulle underkastes et formeligt politiforhør.

"Hvorhen rejste De, dengang De den 25. marts forlod Deres familie?" var det første spørgsmål, der gjordes ham af inkvirenten, den embedsmand, der ledede forhøret.

"Jeg rejste gennem Tyskland til St. Petersborg og ..."

"Ja, det kan være. Men jeg mener den første franske grænseby."

"Det var Strasbourg."

"Når ankom De der?"

"Tre dage derefter."

"Altså den 28. Og hvor længe opholdt De Dem i Strasbourg?"

"En nat og en halv dag."

"Og til hvilken by begav De Dem derfra?"

Dette spørgsmål satte åbenbart hr. Brémont i nogen forlegenhed. Omsider svarede han:

"Derfra begav jeg mig til Frankfurt."

"Så? Jeg må vist komme Deres hukommelse til hjælp. De siger, at De ankom til Strasbourg den 28., og kun opholdt Dem der en nat og en halv dag. Men retten har en attesteret erklæring fra værten i hotellet *Maison Rouge*, hvor De boede, at De opholdt Dem der i otte dage og først ankom den 31. Hvilke forretninger bragte Dem til at tøve så længe i denne by?"

"Var jeg otte dage i Strasbourg ...? Ja, det et sandt – jeg traf der adskillige venner fra Paris; så gik tiden ..."

"Fremdeles siger De, at De derfra tog til Frankfurt. Men vi har aldeles pålidelig underretning om, at De tog med en vogn, de havde lejet, til Saverne."

"Det var kun en udflugt på en dags tid, der intet havde med min rejse at gøre."

"En udflugt på en dagstid? Har De også glemt, at De opholdt Dem fire dage i denne by?"

Hr. Brémont forstummede.

"Af hvilken grund blev De dér så længe?"

"Jeg ... jo, nu husker jeg – jeg led af en upasselighed ... jeg måtte endog holde sengen en tid."

"Hvorfor antog De i denne by og på resten af Deres tilbagerejse navnet Thionville?"

"Navnet Thionville? Har jeg antaget ...? Men det må grunde sig på en fejltagelse."

"Aldeles ikke. Retten er vis i sin sag. Men siden De ikke han svare herpå, sig os da blot, hvor De rejste hen fra Saverne?"

"Ja ... derfra tog jeg tilbage til Strasbourg."

"Nej, derfra tog De eller agerede De, at De tog med en privat-befordring til en herregård. Men i virkeligheden var Deres rejsemål Paris. Der indtraf De omtrent den 15. april."

Hr. Brémont, der med magt søgte at samle sig, og indså, hvor vigtigt det var ham, at skyde sig fra den sidste påstand, udbrød nu:

"Men det er en falsk underretning, man har bragt Dem. Jeg tog ikke til Paris."

"De tog ikke til Paris? De var ikke natten mellem den 15. og 16. april, den nat, da Deres kone blev myrdet, i hendes hus, i hendes sovekammer –?"

Hr. Brémont sprang op:

"Min herre, det er afskyelige beskyldninger ..."

"Behag at blive siddende; vi er ikke færdige endnu. Hvis De ikke var i Deres kones sovekammer på den tid hun blev myrdet, vil De da ikke forklare os, hvorledes man dér, morgenen efter, har kunnet finde den hat, hvormed De forlod Paris ved Deres afrejse, og som De havde på, da De tre uger efter hemmeligt vendte tilbage?"

Med disse ord tog inkvirenten hatten frem og viste ham den. Brémont blegnede og tog krampagtigt fat på den.

"Denne hat – det er ikke min – jeg kender den ikke. Jeg har haft en lignende – men ikke denne ..."

"Ikke denne?" udbrød inkvirenten med stærkere stemme. "Mener De, at De kan sno Dem fra os? Vi har fulgt Dem skridt for skridt fra det øjeblik, De afbrød Deres rejse til udlandet og hemmeligt vendte tilbage til Paris. Ikke denne, siger De? Vil De da oplyse, hvorledes man har kunnet finde Deres regning fra hotelværten i Strasbourg stukket ind bag læderet i denne hat? Ser De, her sidder den."

"Regningen!" udbrød Brémont fortvivlet og slog sig for panden.

"Ja, regningen, elendige! Ved et så ringe middel har Forsynet villet afsløre Deres misgerning og forhindre, at en uskyldig kom til at lide. Tilstå Deres skændighed! Som forbryder, som tyv, som morder har De betrådt Deres hus og nærmet Dem Deres egen kones hvilested. For hvem skulle hun være sikker, når hun ikke var det for Dem? Vent ikke, at De kan nægte! Deres dom er allerede fældet. Den står skrevet på Deres pande med samvittighedens træk. Tilstå! og let Deres hjerte for denne forfærdelige byrde!"

Brémont sad sammenknuget, med hovedet i begge hænder.

"Hold op!" sagde han mat og forstyrret – "jeg vil tilstå ... Alt! Giv mig blot tid ..."

Vi skal nu give en nogenlunde fuldstændig beretning af den bekendelse, hr. Brémont allerede i det første forhør, skønt meget usammenhængende, aflagde, men i de påfølgende supplerede. Efter hans forklaring lå det aldeles ikke oprindeligt

i hans plan, at berøve sin kone livet. Hans pekuniære omstændigheder var i det sidste halvår, eller fra den tid man kom efter hans slette forvaltning af den fælles formue, daglig blevet værre, efter en hos spillere sædvanlig idé antog han for ganske vist, at han, dersom det var blevet ham tilladt at optage penge på deres faste ejendomme, lettelig kunne have oprettet hele sit lidte tab; thi da han længe havde siddet i uheld, måtte han nu vinde. Dette indtraf også, men da han ikke havde tilstrækkeligt til at forcere lykken med, hjalp det ham ikke.

På den tid blev han, ved tanken om sin egen forfatning, ofte sat i forbitret stemning mod et ungt menneske, Theophile C**, med hvem han jævnligt stødte sammen ved spillebordet. Det var et meget smukt, ungt menneske, der havde gjort et felttog med i Afrika, var kommet tilbage og snart blevet bekendt for sit vilde, ustyrlige levned. Om ham vidste Brémont, at han havde lige så få ressourcer at ty til som han selv; han sad ligeledes ofte i uheld, men var desuagtet altid i stand til på ny at gøre store indsatser. En aften, da Brémont spillede ecarté med ham i et sideværelse, og tabte betydeligt til ham, gav han sin uvilje luft ved nogle bitre bemærkninger om rige og udsvævende damer, der soutenerede unge mennesker. Theophile lod til gengæld nogle hånlige ord falde, der syntes at skulle sigte til Brémonts kone, som om hun ikke var bedre end som så mange andre. Brémont vidste nu rigtignok, at hans kone, skønt kun sjældent, kom i en familiekreds, hvor Theophile havde adgang; men han kendte for vel den sidstes løse og letsindige mund til at han ikke skulle foragte hine antydninger. Først senere blev de fornyet i hans erindring.

Mens nu hans pengeforlegenhed steg til den grad, at han, hvis han ikke nogenledes redede for sig, måtte se sin personlige frihed trues, indtraf der en tilfældig omstændighed, som han forstod at benytte så godt, at han for øjeblikket slap ud af kniben. Ved en ven i Königsberg erholdt han underretning om, at en slægtning af ham, en overmåde rig mand, der havde anlagt fabrikker på flere steder i Rusland, var død i St. Petersborg. Rygtet herom udbredte han selv så meget som muligt og gav det udseende af, at han var en af de nærmeste arvinger. Man troede ham, man lod ham for tiden i ro, gjorde ingen indvendinger mod hans påtænkte rejse til Rusland for at varetage sit tarv, ja, man viste sig endog villig til at gøre ham et lille forskud på arven. Det blev ikke ved forhørene tilstrækkelig oplyst, om han selv troede på denne arv, eller antog, at hans part kunne blive af nogen betydenhed. Den indvending, man gjorde ham, at han med så stor rigdom i udsigt ikke havde nødig at sætte sig i besiddelse af sin kones midler, besvarede han med, at rejsen ville koste ham meget, at han i St Petersborg ikke turde træde op som tigger, hvis han ville sætte sin ret igennem, og at han forudså muligheden af, at det angående enkelte punkter kunne komme til proces, der ville medtage betydeligt. I det visse håb om arven havde han, som han ytrede, ikke taget i betænkning at berøve sin kone en del af hendes formue, da han, så snart han kom i besiddelse af de forventede kapitaler, så sig i stand til at give hende rigelig erstatning. Desværre, vedblev han sin forklaring, var dette håb ikke gået i opfyldelse; allerede da han kom til Hamborg, erholdt han dér et brev fra en bekendt i St. Petersborg, der underrettede ham om,

at der uventet havde meldt sig langt nærmere arvinger, så at han ikke kunne vente at komme i betragtning.

Denne forklaring holdt næppe stik. Hans ønske om at komme fra Paris, har uden tvivl ene og alene grundet sig i den dybe, længe nærede plan, til hvis udførelse han nu fandt et bekvemt øjeblik. Som det syntes var der intet, der under hans spiller-uheld harmede ham så meget som at hans kone ejede de store midler uden at ville hjælpe ham. Han oversåganske, at hun med den største resignation havde kunnet sig i det tab, han allerede havde påført hende, og at han ikke, uden stor ubillighed, kunne forlange mere. Han mente, hun kunne og burde hjælpe ham. Ville hun ikke med sin gode vilje, så måtte det ske mod hendes vilje. Hvad han berøvede hende, var i grunden ikke andet end hvad der med urette og ved hans egen utidige svaghed var unddraget hans rådighed. Hun beholdt nok tilbage, blandt andet de faste ejendomme, der var af betydelig værdi. Hans beslutning blev da, at forlade Paris, og først vende tilbage, når ikke længere nogen mistanke kunne falde på ham, dernæst ved nattetid skaffe sig hemmelig adgang til sit hus og træffe sådanne anstalter, at man måtte tro, der var sket indbrud fra gaden. Men i dette sidste blev han ved omstændighederne forhindret.

Denne plan udførte han nu, efter sin ankomst til Strasbourg, i alt væsentligt således, som vi allerede har fortalt. Da han nærmede sig Paris, lod han sit rejsetøj forblive på den sidste station og kørte videre med en vogn, han lejede, og som han lod holde og vente på sig uden for en af barriererne ved Paris. Hertil ankom han om natten, og gik til fods til sin bolig, hvor han indtraf omtrent kl. 2. Med sin portnøgle skaffede han sig

ubemærket adgang, trak et par klædessko over støvlerne og gik nu med lydløse trin, gennem korridoren og entréen ind i dagligstuen og herfra til sin kones værelse, der lå ved siden af sovekammeret. Det var, som vi allerede har hørt, den samme nat, da fru Brémont som hjem med sin elsker; måske hendes mand, hvis han var kommet en halv time tidligere, var truffet sammen med denne. Fru Brémonts liv var da sandsynligvis blevet frelst; men hvor lidet ville der endda være vundet! Synden og forbrydelsen havde allerede betrådt disse rum.

Bekendt, kun alt for bekendt med lokaliteterne, tog Brémont et af de lys, der var sat hen i et hjørne og tændte det med et kemisk fyrtøj, trak chatolnøglen frem af piedestalskuffen, og begyndte nu at undersøge hendes gemmer. Hvad han fandt og tog med, ved vi; men det udgjorde kun omtrent det halve af det, han havde ventet og som han vidste måtte være der. Han trak alle skuffer frem, efterså enhver pakke – forgæves! Men idet han ærgerlig og utålmodig gennemgik det ene rum efter det andet, faldt der ham en pakke opbrudte breve i hænderne, der var løst sammenbundet med noget kulørt uldgarn. Da de alle havde hans kones navn til udskrift, og hånden var ham fremmed, åbnede han af nysgerrighed først et af brevene og siden hurtigt de andre. Underskriften var til hans forbavselse *Theophile*, under et af brevene endog det fulde navn, men tilnavnet var revet af, så at kun et *C* stod tilbage. Ved hist og her at kaste et øje i brevene blev han mere end tilstrækkeligt overbevist om sin vanære, om den strafværdige forbindelse, der fandt sted mellem hans kone og dette menneske. Og, for at forøge hans forbitrelse, så han, at det var på ham, hun havde ødslet sine penge. Nogle af brevene indeholdt anmodninger,

eller rettere, temmelig ligefremme fordringer om forskellige summer, i andre blev der takket for det modtagne. Ude af sig selv over denne opdagelse samlede han brevene sammen og stak dem til sig, greb lyset og gik med hurtige skridt ind i sovekammeret.

Han fandt sin kone sovende. Med rå, men dæmpet stemme vækkede han hende. Hun fo'r hurtigt i vejret og udbrød ved synet af ham forskrækket og blegnende:

"Arthur! du her! Hvor kommer du fra?"

"Det gør intet til sagen! Svar mig på mine spørgsmål, og vov ikke at lyve for mig! Jeg ved alt, jeg er underrettet om din skændighed, jeg har Theophiles breve til dig hos mig – nej, ti! Ikke et ord vil jeg høre! Jeg havde tænkt at gå ubemærket som jeg kom. Men nu skal det være din straf og min hævn, at du ved, jeg hat været her. altså kort og godt: jeg har ikke fundet hele den sum, jeg søgte i dine gemmer. Der mangler over det halve af, hvad jeg ved du ejer. Hvor er resten? Levér den ud, eller frygt for mig!"

"Arthur! For Himlens skyld, hvad har du i sinde ...?"

"Svar mig, siger jeg! Hvor har du resten?"

"Hør mig, Arthur! Jeg har ikke mere end der findes derinde. Det er min onkel, der har det øvrige – han ville omsætte disse papirer ..."

"Det er usandhed! Enten har du dem, eller du har sat dem på din boler. Til ham har du kastet de summer, jeg har tigget dig om, og som du hjerteløs nægtede mig! Og så skulle jeg tage i betænkning at bemægtige mig disse penge, jeg, der havde ret til dem, jeg, der kunne forlange dem af dig som en pligt!"

Fru Brémont tabte tålmodigheden, eller harmen overvandt hendes angst.

"Forlange dem af mig, siger du? Har du da ikke i få år sat alt det overstyr, jeg bragte dig? Og hvad har min tak været for, at jeg tålmodigt fandt mig deri? Et plaget, forsmædeligt liv, en daglig forhånelse. Nej, om det så virkelig stod i min magt – med min gode vilje skal du ikke erholde en hvid af mit!"

Bragt i raseri ved disse ord så Brémont sig med et vildt øjekast om i stuen, fandt det ofte omtalte silkebånd på bordet, og med dette fuldførte han den afskyelige gerning.

Efter hans egen forklaring blev han straks efter gerningen grebet af rædsel over den yderlighed, hvortil han uventet var blevet bragt, uagtet han, som han ytrede, indså, at han ikke turde lade hende leve uden at se sit eget liv truet. I den stemning, han var i, forekom det ham, at han hørte fjerne trin, at man gik med en af dørene ovenpå. Jaget af sin samvittighed og af frygt for at opdages, forlod han ilsomt værelset og huset, og hans oprindelige idé, at åbne et vindue, for at det kunne synes som om der var sket indbrud fra gaden, blev således forstyrret. Først et godt stykke fra huset lagde han mærke til, at han i skyndingen var gået bort uden hat; men da han havde en rejsehue hos sig, tog han den på. Vistnok var han ikke vel til mode ved at have glemt hatten; men at vende tilbage, vovede han ikke, da det allerede begyndte at dages. Han vidste bestemt, at han efter gammel vane havde hængt den op i entréen; og trøstede sig nu med, at det næppe ville vække opmærksomhed, om den fandtes der blandt nogle andre af hans klædningsstykker.

Han iværksatte nu lykkelig sin flugt ud af Frankrig, gik over Rhinen ved Mainz, og derfra til Frankfurt, hvor han solgte de fleste af de papirer, han havde sat sig i besiddelse af. Senere opholdt han sig, drevet af uro, ved forskellige badesteder. Hans samvittighed ville ikke lade sig berolige af den omstændighed, at hans kone ved sin utroskab havde ægget ham til hævn og fortjent sin død. Tanken om den gruelige gerning forfulgte ham over alt; og frygten for følgerne, for en mulig opdagelse kom til. Først da han i de franske aviser havde læst en beretning om fru Brémonts mord, og så at mistanken var faldet på en anden, at ingen nævnede ham uden for at beklage ham, begyndte han at ånde friere. Så vidt man af hans beretning og senere indhentede oplysninger kunne slutte, opholdt han sig i Tyskland under et antaget navn, længst tid i Dresden og Berlin. Hans spillesyge fulgte ham her som over alt; og følgen deraf var, at hans kapital meget snart truede med at smelte hen. Såvel denne omstændighed som den senere opfordring i de franske aviser bevægede ham til at vende tilbage til Paris. At han fremdeles ville være betrygget mod enhver mistanke, sluttede han deraf, at den formentlige morderske var, som han ligeledes havde læst i bladene, erklæret skyldig, og formodentlig henrettet inden hans ankomst. At mistanken var faldet på den unge pige, der var i hans hus, og som han intet havde imod, gjorde ham vel ondt; men derved var der jo intet at gøre.

Så vidt Brémonts tilståelse under forhørene. Et par måneder senere, efter at man under sagens kriminelle behandling havde indhentet såvel i udlandet som i hans hjemsted nærmere oplysninger angående adskillige af ham anførte

omstændigheder, bødede han under guillotinen for sin forbrydelse.

Men det er på tide, at vi vender tilbage til Ernestine Beaucaire.

Så snart retten efter det ovenanførte var blevet overbevist om, at hun var falskelig anklaget og i ét og alt uskyldig i den forøvede misgerning, androg den hos regeringen om ordre til kassation af den ældre dom, således at hun øjeblikkelig sattes i frihed og al den oprejsning gaves hende som omstændighederne måtte tillade, Regeringen ønskede nu vistnok, så meget som muligt at neddysse denne sag. Men den havde allerede gjort for stor opsigt; man kunne ikke undgå på en iøjnefaldende måde at vise sin redebonhed til at erstatte den anklagede den lidte uret. Dommens kassation tilligemed det nødvendigste af de omstændigheder, hvorpå den grundede sig, blev da offentliggjort; og som erstatning for en lang indespærrings lidelser tilskødede man Ernestine en smuk ejendom i Marly, der, selv om hun ikke havde nydt godt af fru Brémonts legat, ville være tilstrækkelig til hendes subsistens. Man søgte måske med flid at fjerne hende fra hovedstaden, i den visse forventning, at pariserne da meget snart ville høre op at tale om denne odiøse sag. Dormeuil, der bifaldt, men af andre grunde, at hun blev unddraget den offentlige opmærksomhed, sørgede for, at hun så snart som muligt kom ud til stedet i Marly. De hende tilhørende sager, deriblandt hendes bøger, hvis savn hun i fængslet så ofte havde beklaget, lod han i forvejen flytte ud, og søgte, så vidt tiden tillod det, at indrette de værelser, der bestemtes til hendes ophold, hyggeligt

og med smag. En jævn og skikkelig gartnerfamilie, der havde forpagtet haven, fik han til at flytte over i hovedbygningen og sørge for de daglige fornødenheder. Her levede nu Ernestine et stille og indgetogent liv, således som det bedst stemte med hendes sindsstemning, hendes udståede lidelser og det tidspunkt, hun gik i møde. Da hun omsider i årets slutning var kommet ned med en datter, fandt hun i opfyldelsen af sine moderlige pligter, uagtet de bitre erindringer, der knyttede sig dertil, trøst og adspredelse.

Dormeuil, der som defensor under anklagen mod Ernestine, ved sin iver og utrættelighed havde bidraget så meget til denne mørke sags opklaring, vandt et stort renommé og kom som advokat snart i skuddet. Flere betydelige sager blev betroet ham, og han turde allerede nu se en glimrende fremtid i møde. Men han opgav ikke sin ungdomskærlighed. Ernestine havde i sin trængselstid udfoldet så skønne egenskaber, at han, uberørt af hendes ufrivillige fald, så sig mere end før bundet til hende. I et brev, han tilskrev hende, søgte han at udtrykke sine følelser, sit håb om en nærmere forbindelse, og udbad sig at turde hente mundtligt svar den næste dag. Men da han kom derud og ømt og spørgende greb hendes hånd, pegede hun med et så smerteligt udtryk i sit åsyn på vuggen, hun sad ved, idet hun gjorde en sagte, benægtende bevægelse, at han ikke nænnede at anvende forestillinger eller overtalelser. Barnet, der var undfanget og båret under lidelser og fra fødslen skrøbeligt, døde imidlertid, knap et halvt år gammelt. Dormeuil, der antog, at Ernestines finere følelse havde set en hindring for deres formæling i dette barns tilværelse, fornyede nu nogen tid efter sit andragende. Og denne gang var han heldigere. De blev

viet årsdagen efter at Ernestine var kommet ud til Marly, og foretrak i de nærmest følgende år dette smukke og stille opholdssted for Paris, så vidt blot Dormeuils forretninger tillod det.

Den irske major

Efter at den berømmelige og blodige krig, Spaniens befolkning, understøttet af en engelsk armé, havde ført mod Napoleons generaler, var til ende, besluttede flere engelske officerer at benytte lejligheden og forlænge deres ophold i det skønne, nu dobbelt interessante land. Krigen, der endtes 1814, blev som bekendt til sidst af den engelske arme ført ind på fransk grund. Herfra var det at major Patrick O'Brian, efter indhentet permission, begav sig over Pyrenæerne tilbage til Spanien. Men, mens hans landsmænd spredte sig ad til forskellige sider i landet under idelige udflugter, for at tilfredsstille deres videbegærlighed, styrede han lige hen til en i en fortræffelig egn beliggende gård, et pat mils vej fra Madrid.

Sir Patrick, det havde gjort hele krigen med i den engelske armé, var af fødsel en irlænder, af bestemt karakter, tapper og besindig i sin tapperhed, nu og da med noget af en irlænders snuhed. Det var en høj, smuk mand, der såvel ved sit determinerede væsen som ved sit udvortes, den i Spanien usædvanlige lyse teint og det blonde hår ikke så sjældent gjorde lykke hos de spanske damer. Krigen havde flere gange ført ham hen til den omtalte forpagtergård, og ved de gensidige tjenester, en krig af hin forfærdelige art idelig give4 lejlighed til, bragt et fortroligt forhold til veje mellem ham og gårdens beboere. Da han første gang opholdt sig dér på stedet, var forpagterens yngste datter, Manuela, halvt et barn, først i begyndende udvikling, men allerede dengang af en uforlignelig ynde. To år efter, da han igen så hende, var denne rosenknop i

fuld blomstring. Hendes skønhed gjorde et stort indtryk på ham, et så meget stærkere som han ikke var let opblussende, men gemte indtrykkene dybt og længe. Tiden var imidlertid for urolig, og hans stilling for afhængig af en militærs pligter, til at han for øjeblikket turde tænke på at knytte en varig forbindelse. Han nøjedes da med at tale til forpagteren om sit ønske, engang i en roligere tid at bejle til hans datters hånd, og erholdt et meget gunstigt svar. Dette grundede sig dels i hans personlige fortrin, hans fordelagtige borgerlige stilling, men dels også i den anseelse, hvori de katolske irlændere fra gammel tid står i Spanien, og efter hvilken de uden videre betragtes som hidalgos eller henhørende til den lavere adel, i modsætning til de spaniere, der nedstammer fra maurerne og ikke nyder den ære. Til Manuela selv omtalte sir Patrick ikke sit frieri, enten han nu stolede på, hun måtte kunne gætte sig til hans ønsker eller erholde et vink derom af sin fader, eller det overhovedet ikke faldt ham let at udtale sine følelser i ord. Vist er det, at den unge pige med bedrøvelse så ham drage bort, da hans regiment efter nogen tids ophold dér i egnen fik marchordre.

Efter den tid gik et helt år hen under krigeriske sysler og et farefuldt, møjsommeligt liv. Men hverken i slagets tummel eller i kantonnementets hvile veg Manuelas billede fra hans tanker, og krigen var næppe endt, før han, som allerede fortalt, udvirkede sig permission og ilede den korteste vej til det sted, hvor hans tankers stadige genstand opholdt sig. Her blev han modtaget med et kraftigt håndtryk af den gamle forpagter, og med en glad rødmen af Manuela.

Sir Patrick var hurtig i sine beslutninger, når de først var vel overvejede. Han tøvede derfor ikke længe, før han fornyede sit

andragende hos faderen, men henvendte sig nu også personlig til datteren; og, da han af begge erholdt svar efter ønske, besluttede han straks at søge sin afsked fra krigstjenesten, og med sin temmelig anselige private formue sætte sig ned som godsejer i Spanien. Hertil var der nu en bekvem lejlighed, da Manuelas fader, hvis eneste søn var faldet i krigen, ønskede at slå sig til ro og drage til en gift datter i Catalonien; hans forpagtningstid var udløbet og gården at erholde tilkøbs. Majoren, der yndede den meget for dens skønne beliggenhed og nærhed ved hovedstaden, og desuden vidste, hvor ugerne Manuela forlod dette sted, hun var født og opdraget på, betænkte sig da ikke på at købe den, holdt kort efter bryllup og indrettede sig med sin unge kone så behageligt og bekvemt han formåede.

Den ejendom, majoren havde tilkøbt sig, trængte såvel hvad bygningerne som jorderne angik, meget til forbedringer, i det mindste efter hvad en engelsk landmand måtte antage. Majoren, der fra sin faders godser i Irland var fortrolig med landbruget, gjorde straks adskillige væsentlige forandringer i sin nye ejendoms bestyrelse og lagde planen til flere og meget omfattende. Dette optog størstedelen af hans tid, og holdt ham, efter at hvedebrødsdagene var endt, ofte og i længere tid fra sit hjem. Kom nu hertil, at han var en lidenskabelig elsker af jagt, at der var overflødighed på vildt i hans nærhed, og overflødighed på venner og naboer som deltagere i jagtpartier, så kunne det ikke fejle, at hans unge kone, allerede i det første år af deres ægteskab, oftere følte sig ensom. Havde hun fortsat sine fra hjemmet vante sysler og deltaget i husets gerning, så havde hun sandsynligvis følt denne ensomhed mindre. Men sir

Patrick havde, enten for at skåne hende, eller i følelsen af sin rang som høj militær, udtrykkelig bedt hende overdrage deslige forretninger til andre, eftersom de ikke længere passede for hende; og af sand ømhed søgt at gøre hendes stilling så behagelig som muligt. Hendes egne værelser var blevet meget smukt indrettede; hun fik en kammerpige til sin opvartning, og kunne råde over sin tid efter behag. Men den unge kone var ikke tjent med dette bekvemme liv. En engelsk dame ville formodentlig i sin dannelse have besiddet mange midler til at udfylde tiden under et ellers ubeskæftiget liv; en spanierinde af mellemklasserne formår det ikke. Er hun ikke sysselsat med bestemte, hende påhvilende forretninger, da forfalder hun til ørkesløshed, og hendes bevægelige fantasi skejer da let ud.

Imidlertid gik et år hen, som det syntes i den bedste harmoni mellem de nygifte. Majoren havde sand og inderlig kærlighed til sin kone, skønt det ikke var hans måde at lade sig så meget mærke dermed. Manuela, der fra begyndelsen havde holdt meget af sin mand, nærede endnu ingen tanke, at hendes følelser for ham kunne skifte.

Men uheldigvis blev den kammerpige, der i det første år var hos den unge kone, gift, og en anden, der havde konditioneret hos adskillige fornemme herskaber i Madrid, blev nu anbefalet majoren og antaget. Dette fruentimmer var af en egennyttig, intrigant karakter, og havde vel også set megen slethed for sig i de huse, hvor hun før havde tjent. Hos Manuela forstod hun på mange måder at stikke sig ind og drage fordel af sin frues uerfarenhed. Hørte man hende tale, da skulle man rigtignok tro, at hun var uegennyttigheden selv. Men lige så nærig hun var, lige så hykkelsk og listig forstod hun at sætte sine ord.

"Jeg er et uheldigt menneske," var hendes sædvanlige indledning, når hun ønskede at tilvende sig et eller andet; "jeg kan ikke bede. Jeg har det ikke som så mange, der kan overhænge, plage og tigge. Havde jeg forstået min fordel rigtigt i mine forrige konditioner, så kunne jeg nu eje mangt godt stykke, som der alligevel blev kastet med; men at få en bøn over min mund er mig næsten en umulighed. Forleden, da jeg så fruen hænge den chamois silkekjole bort, som jeg godt ved, I aldrig tager på mere, så tænkte jeg ved mig selv: Når du beder fruen derom, giver hun dig den med fornøjelse. Men det var mig ikke muligt at få det frem."

Naturligvis fik hun nu silkekjolen, og satte overhovedet alle sine ønsker igennem med den stående formel: "Jeg kan ikke bede."

Lisena – således hed denne kammerpige – mærkede kun alt for snart, at hendes unge frue ofte var stille, indesluttet i sig selv og nedslået. Ved listige spørgsmål på omveje, og ved at lægge hende svarene i munden kom hun i kort tid efter grunden til hendes sindsstemning, og indså hurtigt, hvor megen fordel hun kunne drage deraf, når hun rigtigt forstod at benytte omstændighederne; for en uenighed mellem ægtefolk er for en dreven og erfaren kammerpige så godt som rede penge. Hvad hun da allerførst havde at gøre, var at puste til ilden.

"Det må jeg rigtignok sige," udbrød hun efter en sådan samtale; "nu har jeg kendt mange nygifte folk, men jeg har endnu ikke set en mand, der så ofte lader sin kone sidde alene hjemme som majoren, med al respekt for ham forresten. Jeg har ofte undret mig derover. Når man er så ung og dejlig som I – og jeg siger det ingenlunde for at smigre Eder; enhver, der

kender mig, ved, at det ikke er min måde – men når man er så ung og dejlig som fruen, så behøver man ikke at kukkelure hjemme, forladt og forsmået. Der er tusinde kavalerer, der ville betragte det som en lykke, blot at tilbringe en time i Eders nærhed, og som ved et blik af Eder ville geråde i henrykkelse."

Disse og lignende ytringer gav Manuela tanker, der hidtil var hende selv uklare, en bestemt retning; og den unge kone, hvis utilfredshed hidtil ingen grund havde og ved en ubetydelig opmærksomhed fra hendes mands side kunne være bortfjernet, følte nu efterhånden virkelig, at hendes følelser for ham kølnedes.

Men den underfundige kammerpige lod det ikke bero herved. Efterhånden gjort mere dristig, spillede hun så småt på, at en mand, der behandlede sin kone så ligegyldigt, heller ikke kunne håbe andet end ligegyldighed af hende; og at den ringeste straf, han måtte vente sig, var, at hans kone søgte oprejsning hos andre kavalerer, der var mere skønsomme. Deslige ytringer hørte Manuela vel på i vrede og med uvilje; men hun hørte dog på dem, lidt efter lidt med mindre uvilje, og til sidst indsugende den farlige gift med en slags velbehag.

Majoren var langt fra at drømme om den fare, der truede hans huslige lykke, beskæftiget som han idelig var med så meget, der krævede hans tilsyn. Men tilfældet ville, at han med ét skulle komme til den fuldstændigste kundskab. Han havde nemlig, dels af forsigtighed, for at forebygge en mulig ulykke, dels af omhu for sine udmærkede engelske jagtgeværer, ladet indrette et eget værelse, hvor disse og andre jagtrekvisitter opbevaredes. Dette værelse stødte lige op til hans kones dagligstue, ved en aflåset dør, som han selv gemte nøglen til,

eftersom han ikke ville, at nogen anden end han selv skulle have adgang til værelset. En anden dør førte ud i det frie, så at han altid uhindret kunne gå ud og ind. Engang, da han kom fra jagt uden at man straks havde mærket hans hjemkomst, var han som sædvanligt gået ind i det omtalte våbenkammer. I den hensigt at vise sin kone noget, han havde anskaffet undervejs, lukkede han døren op til hendes kabinet, men da hun ikke var derinde, lod han døren stå på klem, mens han endnu så noget efter på det gevær, han havde lagt fra sig. I det samme trådte hans kone og Lisena ind i kabinettet, i en levende samtale, som det lod. Han stod lige ved døren og ville netop tage i klinken, da hans kone udbrød med sørgmodig stemme:

"Desværre, du har ret, jeg er ulykkelig for hele mit liv! Min mand sætter mere pris på sin elendigste jagthund end på mig."

Ved disse ord blev sir Patrick som fastnaglet stående, forbavset og forfærdet, og vovede knap at ånde, for ikke at røbe sin nærværelse.

"Ja, *jeg* bliver ved det, jeg altid har sagt," tog nu Lisena til orde, "i Eders sted ville jeg behandle min mand som han behandler mig. Min forrige frue – som I ved har jeg sidst konditioneret hos Donna Eufemia, storskatmesterens gemalinde – hun plejede at sige, at en ægtemand kunne ikke gøre fordring på sin kones troskab længere end det første fjerdingår. Mændene generer sig ikke; hvorfor skulle da konerne genere sig?"

"Tror du, at min mand er mig utro?" Spurgte Manuela, som det syntes, forskrækket.

"Ja, hvem kan vide det?" svarede Lisena. "Hvorfor er han så ofte borte fra sit hjem? Han negligerer Eder jo åbenbart. De

tegn er ikke gode. Men hvorom alting er, så er der stor forskel på en ægtemand og en opmærksom og ærbødig elsker. Min forrige frue gjorde engang den meget rigtigt bemærkning, at det gik ægtemændene som valnødder og krakmandler. Mens de er friske, har hver sin behagelige smag; men har de ligget et år over, så ser de alle ens tørre ud, og har alle den samme brankede smag."

Majoren var ude af sig selv af forbavselse over at dette skændige fruentimmer vovede at tale således til hans kone, og at denne tålte det. I sin harme havde han den største lyst til at styrte ind og mørbanke den veltalende kammerpige. Men da det var ham af så stor vigtighed at høre samtalen ud, så tvang han sig.

"Fruen kan tro mig," vedblev Lisena; "jeg har erfaring i dette punkt. En elsker forstår på en ganske anden måde at vise sig en ung dame værdig og fortjene hendes kærlighed. Han holder sig altid proper, hans lintøj skinner, hans handsker dufter af de fineste essenser og er altid nye. Eders husbond – ja, jeg så forleden, at han trak et par gamle, snavsede og forsvedte handsker af og bad Eder lade sy noget sammen på dem. En elsker er altid galant, opmærksom på alt, hvad der angår Eders person og en oprigtig beundrer af hvert stykke tøj, I har på, og som tjener til at hæve Eders skønhed. Eders husbond – ja, jeg kan endnu ikke glemme, da han i forrige uge rakte Eder armen for at gå i messen, uden at sige så meget som et ord om den nye mantille, I havde på, der klæder Eder så udmærket, og som vi troede ville vække hans beundring."

Majoren måtte, til trods for sin ærgrelse, tilstå, at der her gaves ham en lærdom, han i grunden kunne have godt af at tage

ad notam.

"Vil I lyde mit råd," sagde kammerpigen videre, "og I ved, hvor godt og ærligt jeg mener Eder det – så skal I ikke betænke Jer et øjeblik. Jeg skal sige fruen, hvad jeg har tænkt på, og, uden at rose mig selv, er det et godt indfald. I lever her ensomt, uden adspredelse og uden den omgang, der passer sig for Eders alder og skønhed. Men tager jeg ikke fejl, så kan I alligevel snart få en forønsket lejlighed til at vise majoren, at andre forstår bedre at skønne på en dame af Eders sjældne egenskaber. Vi venter jo snart Eders fætter Diego hertil fra Biscaya, Eders fasters søn, ham, alle mennesker tale om. Efter alt hvad vi her har hørt om ham, skal han være lige så smuk som han er berømt for den tapperhed, han har vist i krigen. Han kunne just være noget for Eder, og jeg tvivler ikke på, at han ikke så snart har set sin elskværdige kusine, før han optændes af kærlighed til Eder."

Manuela tog nu til orde og sagde:

"Du lader munden løbe, og ved selv ikke hvad du siger."

"Jeg ved meget godt hvad jeg siger; jeg har overvejet den ting meget nøje. I kan gøre det; jeg tager det på min samvittighed. Jeg står mig for nærværende tid godt med min søde, velsignede patronesse, den hellige Rosalia i domkirken. Forrige uge, da jeg var i Madrid, gav jeg hende et smukt perlebånd, på vilkår, at jeg måtte drømme tre tal, og jeg har nu virkelig drømt dem. Hvis jeg havde seks realer og tre maravedi at besætte dem med, er jeg temmelig vis på at vinde."

"Er det ikke andet det kommer an på," sagde Manuela, "så han du gerne få de penge hos mig. Men lad os nu gå. Vi har allerede sladret for længe, og jeg må ind og klædes om."

Efter at de var gået, stod majoren endnu en stund ubevægelig og bedøvet over alt det, han havde hørt. Men han fattede sig snart, trykkede døren sagte til og låsede den af, gik ud af den anden dør og ind i stalden, hvor han indrettede det således, at det fik udseende af, at han i samme øjeblik var ankommet. Han formåede imidlertid ikke straks at gå ind til sin kone, men opholdt sig først en god stund i haven og den nærmeste del af parken, indtil hans sindsoprør havde lagt sig. Desværre havde han denne og de nærmest følgende dage rig lejlighed til at bemærke, at hans kone i sit forhold til ham ikke var nær så kærlig, åben og fortrolig som før, uden at han hidtil, i sin ubegrænsede tillid til hende, havde haft øje derfor. Hun var ikke få sjældent kort i sine svar, mødte ikke så sjældent hans venlige tiltale med kulde. Hvad der hidtil, selv om han havde bemærket det, måtte forekomme ham som forbigående lune og forstemthed, var ham nu tydelige tegn på hendes aftagende kærlighed til ham. Hertil kom endnu, at hun flere gange, men altid med en umiskendelig forvirring, spurgte ham, om den unge Don Diego ikke snart kunne ventes, spørgsmål, der ikke lidet nærede hans vågnende skinsyge.

Hvad skulle han under disse omstændigheder gribe til? Han havde hidtil indrømmet hende frihed til at lade og gøre hvad hun ville; skulle han nu indskrænke denne frihed? Hertil kunne han ikke bekvemme sig, og det ville måske også være at gøre ondt værre. Eller han kunne nøjes med at jage den skændige kammerpige bort og derefter søge at genvinde sin kones kærlighed ved en større opmærksomhed og omhu; for hemmeligt måtte han tilstå sig selv, at han oftere havde ladet det mangle på disse egenskaber, som en ung kone skønner så

meget på. Men denne beslutning indså han desværre, kom nu noget for sildigt. Kærlighed og velvilje er lettere at tabe end genvinde. Lisena havde allerede dryppet sin farlige gift i hans unge hustrus ufordærvede sjæl, og den retning, hendes tanker sandsynligvis havde fået, ville i en spanierindes sanselige og letbevægelige gemyt ikke så nemt kunne føres tilbage.

I denne rådvildhed modtog han et brev fra Biscaya. Det var fra Manuelas ovenomtalte fætter, Don Diego, om hvem man, som allerede omtalt, gennem hendes familie havde erfaret, at han snart kunne ventes i besøg. Brevet indeholdt nu en høflig forespørgsel, om majoren og hans kone i denne tid forblev på deres ejendom, da han i få fald ville benytte majorens gode indbydelse og på en otte dages tid tage ophold hos dem. – Denne skrivelse bestemte sir Patrick. Under krigen havde han været et års tid i Biscaya, og på en anbefaling fra Manuelas fader opholdt sig nogen tid hos den unge Diegos forældre. Sønnen lærte han at kende som en rask og dristig ung mand, men der ikke var fri for et letsindigt og temmelig pretentionsfuldt væsen, og just heller ikke var af de bedste sæder. I guerillakrigen havde han senere udmærket sig ved mod, hurtighed og ved flere forvovne overfald, han og hans kammerater lykkeligt udførte. Til tak for den ham viste gæstfrihed havde nu majoren, da han tilmeldte familien sit bryllup, inviteret Don Diego til et ophold hos sig. Nu indså han, at det havde været bedre, om han havde ladet ham forblive hvor han var.

Da således den fare, majoren i sin skinsyge stemning ængstedes for, med ét rykkede ham så nær, tog han sin tilflugt til en udvej, der ville forekomme mangen anden såre betænkelig

og tvivlsom i sit endelige udfald. Men den stemte med hans roligt beregnende og forslagne karakter og, da han havde vel overvejet den fra alle sider, var han sig bevidst, at han var mand for at udføre den.

Hans plan gik ud på hverken mere eller mindre, end at udgive sig selv for den ventede fætter, og forklædt som Don Diego aflægge besøget og se, til hvad resultat dette ville føre til. I denne hensigt tilskrev han allerførst Don Diego et brev, hvori han, næst efter at takke for det tiltænkte besøg, meget beklagede, at han og hans kone havde besluttet en rejse til det sydlige Spanien, der om et par dage skulle tiltrædes og ville optage nogle måneder. Dernæst anvendte han de nærmeste dage til under et ophold i Madrid, at forberede alt muligt for at forandre sit udseende. Manuela kendte ikke Don Diego uden efter en løs beskrivelse, og det kom i hovedsagen kun an på, at hun ikke kendte ham selv under forklædningen. Dragten, som han valgte noget broget og iøjnefaldende, havde ingen vanskelighed. Mindre let var det at forvandle den lyshårede, blonde irlænder til en nordspanier med den mørke teint og det sorte, krusede hår. Men ved hjælp af en duelig Madrider hårskærer, der forsynede ham med et forlorent hår, svære bakkenbarter og moustacher og ved de midler, majoren selv udfandt, lykkedes dette så godt, at han, ved en foreløbig prøve, kunne trøste sig med, at han næppe kunne kende sig selv, når han så sig i spejlet. En anden vanskelighed lå i sproget og udtalen. Men, foruden at majoren under sit lange ophold i landet havde lært at tale spansk som en indfødt, kom det ham her til gode, at han, fra den tid han camperede i Biscaya og mest omgikkes med den simple mand, ganske godt havde tilegnet sig

den ejendommelige biscayiske dialekt, og netop derved kunne håbe snarest at synes fremmed for sine nærmeste. Den unge Diegos øvrige egenheder, for så vidt disse var nødvendige at gengives, stod endnu meget tydelige for en så god iagttager som majoren, og kunne også komme ham til nytte under udførelsen af hans plan.

For at kunne iværksætte forklædningen på et sted, der ikke var for fraliggende fra hans hjem, og hvor han kunne vente at være uforstyrret, lejede han igennem en anden et hus, der lå inde i en skov, en fjerdingvej fra Madrider-vejen, og en lille mil fra hans egen gård. Det stod for tiden ledigt, men var forsynet med noget bohave. Dette hus, der i egnen kaldtes "Hjortespringet", lod han bebo af en klog og fiffig person, en slags lejetjener ved navn Sancho, som han bragte med fra Madrid, og nu instruerede nøje, hvorledes han havde at forholde sig. Huset blev lejet på Sanchos navn, ved hans hjælp foretog han her sin omklædning, og kunne, når det behøvedes, her finde et bekvemt aftrædelseskvarter.

Man kan spørge, hvilke fordele han da ventede sig af denne forklædning; men det er ikke godt at sige, om et fuldstændigt svar på dette spørgsmål var ham selv tydeligt. I hovedsagen ville han vel blot forebygge den nærmeste fare, hvoraf hans jalousi så sig truet; for han kunne ikke nægte sig selv, at tanken om Don Diego satte ham i en urolig bevægelse og forfulgte ham, hvor han gik og stod. En spanierinde, hvis fantasi engang er gerådet på afveje – således ræsonnerede han – hviler ikke, før hun har fundet tilfredsstillelse, og vil uden denne næppe komme til ro. I sin forklædning håbede han da at kunne være en afleder for sin kones hemmelige, strafværdige tanker. Røbede hun en alt for

stor svaghed for sin formentlige fætter, da kunne dette give hende en eftertrykkelig lære, og vise hende den farlige vej, hun var så nær ved at betræde. Hvorvidt han i øvrigt ville gå i sin forklædning, og om Manuela omsider skulle erfare sandheden, dette vidste han endnu ikke selv og ville lade det komme an på omstændighederne.

Da nu alting var vel forberedt, underrettede majoren sin kone om, at han på en otte dage måtte være fraværende fra sit hjem. Forskellige bestemmelser, han havde at tage med hensyn til sine ejendomme såvel her som i Irland, gjorde ham et ophold i Madrid og en rådførsel med en advokat nødvendig. Manuela hørte på denne underretning uden at give tegn enten på bedrøvelse eller tilfredshed. Lisena derimod, der ofte følte sig generet af majorens strenge, huslige orden, var åbenbar meget fornøjet derover. Tidligt den næste morgen kørte han bort og begav sig naturligvis ikke til Madrid, men til Hjortespringshuset. Her havde Sancho alting i beredskab og hjalp ham med omklædningen, der blev foretaget med største omhu; og på dette sted blev også hans rejsevogn sat ind i et skur under hans fraværelse. Endnu samme dag hen imod aften – for han valgte med flid skumringen til sin første debut – ankom han ved den yderste indhegning af sin ejendom, siddende på en prægtig, vælig hest, klædt fantastisk som en af hin tids guerillakrigere, i en kort og snæver, broderet trøje, hat med bånd og fjer, en vid, mørkfarvet kappe kastet over skuldrene, og en bøsse i en rem ved siden. ved ankomsten kaldte han på opsynsmanden, der havde sin bopæl ved indkørslen, og bad ham levere herskabet et visitkort, hvorpå der med store

bogstaver stod skrevet "Don José Diego Alvarez y Mesos y Pacheco". Opsynsmanden, der ikke anede sin herre i denne broget udstafferede kavaler, men blev imponeret af hans bydende holdning, skyndte sig afsted, og kom snart igen med det budskab, at skønt herren i huset var fraværende, skulle Don José Diego dog være højst velkommen. Sir Patrick satte altså sin paradeur i en kort galop og arriverede på den vej, han lod sig anvise, til våningshuset. Her blev han udenfor modtaget af et par tjenere, der hjalp ham af hesten, og på trappen af Lisena, der med strålende øjne førte ham ind til sin frue og allerede på vejen forsikrede ham, at visse folk med længsel havde ventet på hans lovede ankomst.

Manuela modtog ham med en forvirring, det klædte hende meget godt, ønskede ham velkommen og takkede ham for, at han, som en af hendes nærmeste slægtninge, endelig havde gjort alvor af sit besøg.

"Min skønne kusine," svarede sir Patrick og knælede med en sirlig anstand, "ved Cadagnas bredder mellem Sammorrostros bjerge, i fredens sysler og under kampen med vore arvefjender, de fordømte franskmænd, til alle tider har jeg kun næret én tanke: engang at gæste det sted, hvor Eders skønhed blomstrede, og hvis herlighed rygtet allerede med tusinde tunger, men som jeg nu ser, meget for svagt havde forkyndt mig."

Manuela bad ham i stor forlegenhed om at rejse sig, hvorpå samtalen blev fortsat siddende, men fra sir Patricks side omtrent i samme smag. Aftensmaden blev dernæst sat frem, den ankomne fætter fik sine værelser anvist, og man aftalte, den næste dag at føre ham omkring i haven, parken og

omegnen. Sir Patrick gik til sengs, rigtignok med den trøst, at hans kone ikke havde genkendt ham, men tillige med den mindre behagelige overbevisning, at hun med største interesse havde lyttet til hvert ord, der kom fra hans mund, og med synligt velbehag hørt på hans smagløse smigrerier.

Således som majoren havde forandret sit udseende, var det også umuligt for Manuela at genkende ham, ja, der var i virkeligheden på hele gården kun én, der kendte ham, nemlig den gamle lænkehund, der uden at lade sig forvirre, logrede for ham som sædvanligt. Den dunkle farve, majoren havde givet sit ansigt og sine hænder, det falske sorte og krusede hår, de buskede øjenbryn og det stærke, krøllede skæg, alt dette gav ham et ganske nyt og fremmed udseende; og med dette stemte hans holdning og bevægelser, der – det måtte man indrømme – var stolte og anmassende som en biscayers. Hans fremmede dialekt gjorde også sit, og i alle tilfælde blev det første indtryk, som majoren frygtede mest, understøttet af den forvirring og spænding, hvori dette, længe og hemmeligt ventede besøg, satte hans kone. Lisena var ganske fortryllet af den biscayiske fætter. Endogså hans dialekt, som castillianeren ellers plejer at gøre sig lystig over, fandt hun ubeskrivelig indtagende.

"Nej, frue," sagde hun, da hun om aftenen hjalp Manuela ved afklædningen, "rigtignok havde jeg tænkt mig, at i Don José Diego Alvarez y Mesos – hellige jomfru! hvad har dog dette velsignede menneske for prægtige navne! – jeg siger, at jeg havde nok tænkt mig, at han var en udmærket kavaler; men han overtræffer ganske min forventning. Og hvordan han sidder til hest! Eders mand, majoren, har navn for at være en god rytter, men han falder da rent igennem mod Don Diego. Og hvordan

han klæder sig! hvordan alting sidder på ham! Ja, lykkelig er den, han engang skænker sit hjerte! Jeg vil ikke påstå, at jeg hører til de klogeste, men enfoldig er jeg heller ikke; og hvis jeg blot forstår mig det mindste på øjensprog og miner og gebærder, så har I, frue, allerede erobret den ydmygste og ærbødigste slave i eders fætter. Det var mageløst som han betragtede Eder, og med hvilke øjne! Ja, jeg siger endnu engang: Lyksalig er den, som han engang skænker sit hjerte!"

Som man ser, var Lisena ganske forhippet på, at hendes frue skulle se en galan i sin fætter. Og slig forførerisk og forvildende tale kunne heller ikke forfejle sit indtryk på et så ungt gemyt, der følte sig smigret ved det indtryk, hun selv måtte tilstå at have gjort. Sir Patrick havde lige fra sin ankomst vist sig som en decideret kurmager, og det lå i hans plan at komme hende i møde så meget det lod sig gøre. Dette undlod nu den listige kammerpige ikke at gøre sin frue opmærksom på. Men hun gik et skridt videre. Også den ankomne fætter troede hun at måtte opmuntre. Allerede, da hun den første morgen bragte ham chokoladen, ledsagede hun den med en selvfabrikeret hilsen fra fruen og en forespørgsel, om han havde sovet godt. Han takkede for denne opmærksomhed og spurgte om fruens befindende.

"Jo," svarede Lisena, "hun befinder sig meget godt, skønt – oprigtig talt – tror jeg ikke, hun har sovet meget i nat. Man ved nok, hvorledes et ungt fruentimmer er, især når hun hidtil ikke har haft mange fornøjede dage, og desuden – det må man rigtignok tilstå, at I, señor, har et sjældent held i at gøre indtryk på fruentimmerne."

"Har min kusine levet utilfreds, mens hun er gift?" spurgte sir Patrick, idet han søgte at undertrykke sin harme. "Holder hun da ikke af sin mand?"

"Nej, det gør hun rigtignok ikke."

"Men *har* hun da ikke fra begyndelsen af båret kærlighed til ham?"

"Det tror jeg for min part ikke, skønt jeg har jo ikke været her i huset det første år af deres ægteskab. Majoren, kan I tro mig, er ikke noget for en så fin og dejlig kone som fruen. Når han kan gå på jagt og traske omkring på sine marker og se til sine arbejdsfolk, så er han fornøjet; anderledes er det jo ikke med disse udlændinge, der er så kloge og forstandige, men ikke forstår sig på, hvad man skylder en ung dame. Nej, så ved jeg den, der passede meget bedre for hende; og var jeg i Deres sted, skulle jeg nok kende min egen fordel."

Med så skammelige ord forstod dette snedige fruentimmer at sætte sit ønske igennem. Majoren havde meget ondt med at dæmpe sin harme derover; men da hun i dette øjeblik tjente hans egne planer, takkede han hende endog for hendes gode mening om ham, og lagde til, at han skulle nok vide at skønne på hendes iver og virksomhed til hans bedste. Lisena gik nu meget fornøjet ind til sin frue, og fortsatte der sin sladder og sine fordrejelser.

Denne dag gik som den foregående aften. Han spadserede i haven med den unge frue eller sad hos hende i visitværelset. Han lagde megen ømhed og mange hemmelige tegn i sine ord, han var lutter opmærksomhed, sprang på hendes mindste vink og viste sig som en fuldendt kavaler mod sin dame. De mange biscayiske overdrivelser, de ganske tydelige pralerier, han

blandede ind i sine fortællinger om krigen, syntes ikke at støde hende. Hun var hans agtsomme, om også noget undselige tilhørerinde, der både fandt sig underholdt og behagelig udfyldt ved dette nye bekendtskab. Lisena, der oftere var til stede ved deres samtaler, forstod også meget godt ved sin lydeligt udtalte beundring over hans fortællinger at gøre hende opmærksom på denne udmærkede kavalers fortjenester. Når han i samtalens løb greb Manuelas hånd lidenskabeligt og trykkede den til sin mund, trak hun den ikke tilbage. Når han overvældede hende med smigrerier, og just ikke de delikateste, så følte hun sig vel forlegen og genert, men hun søgte ikke at bringe ham til tavshed. Og hvorledes skulle den stakkels kone? Lisena plejede ved sådanne ytringer at bryde ud i beundring, at slå hænderne sammen omtrent med sådanne ord:

"Nej, hvor Don Diego taler for sig! Sådan noget har man da ganske vist aldrig hørt før i dette hus!"

Med en sådan understøttelse og ved den lejlighed, han hele dagen havde til at være ene og uforstyrret sammen med Manuela kunne det ikke falde ham vanskeligt at gøre store fremskridt i hendes gunst. Vel havde han den glæde at bemærke, at hun modtog hans kurmageri skamfuld og bly, og uden at komme ham i møde; adskillige forsøg, han på skrømt gjorde, som om han ville benytte hendes svaghed og tage sig vel store friheder, afviste hun næsten med skræk. Men det var dog øjensynligt, at hun i sin ulykkelige forbindelse følte sig for svag til at stå imod, og, at i al fald Lisenas forførelser sent eller tidligt ville få bugt med hendes betænkeligheder. Vel kunne man jage dette utro tyende fra gården, men man kunne ikke forhindre, at hun underhånden havde indflydelse på den unge kone. Han

antog det da for nødvendigt, at Manuela selv, og ved en eftertrykkelig lære, måtte komme til erkendelse om den farlige vej, hun var så nær ved at betræde. I dette øjemed lagde han en plan, som han efter nøje overvejelse antog at måtte føre til målet, og satte den i værk med hin bestemthed og forslagenhed, vi allerede har set prøver på.

Majoren havde sagt til Manuela, at han på en lille morgentur til hest havde trukket en gammel bekendt, en krigskammerat, der nu var bosat i nærheden af gården. Han havde måttet love at besøge ham denne dags aften, så nødig han også blot et minut skiltes fra sin skønne kusine. Om eftermiddagen gjorde han altså anstalter til at tage bort, men søgte først, til trods for sin modbydelighed, at få fat på kammerpigen uden vidner. Hun skulle nu vise ham en væsentlig tjeneste. Under et ophold en times tid på det ham anviste værelse havde han opsat et brev til Manuela i Don Diegos navn, skrevet med stive, forandrede træk. Det indeholdt i temmelig svulstige udtryk en formelig kærlighedserklæring. Don Diego bad og besvor hende at sætte enhver betænkelighed til side og følge med ham til hans hjem. Den ømmeste kærlighed, den udsøgteste opmærksomhed for ethvert af hendes ønsker skulle blive hende til del. Hendes vilje skulle være hans lov. Hans stilling var således, at han kunne berede hende en glimrende fremtid. Hans forfædre hørte til de første og berømteste mænd i hans provins. Iblandt hans ønsker var der en ærkebisp, for hvem det ville være en let sag at få hendes ægteskab hævet ved dispensation, så at hun kunne indgå et nyt med ham. Han fejlede næppe, når han antog, at hun ikke følte sig lykkelig i sine nuværende forhold; men hos ham skulle hun se den lyseste fremtid i møde. Opfyldte hun,

som han håbede, dette hans højeste ønske, da bad han hende om, den næste morgen klokken otte at indfinde sig med sin kammerpige ved den yderste indhegning af hendes gård, og han skulle da have en vogn i beredskab, der i kort tid ville føre hende til frihed og i kærlighedens arme.

"I må ikke tro, skønneste kusine!" – således sluttede brevet – "at jeg på en underfundig måde vil stjæle Eder fra Eders gemal. Jeg er beredt til en åben kamp med ham på liv og død for Eders besiddelse. Men en fredelig løsning er jo at foretrække; og den står i Eders magt."

Det var dette brev, majoren med flid ville give til Lisena, for at hun kunne levere det til sin frue, når han var redet bort. Han var overbevist om, at hun i dette tilfælde straks ville erfare brevets indhold og bidrage sit til, at fruen gav efter, hvilket han under de nuværende omstændigheder måtte anse for det ønskeligste.

Lisena havde med megen forundring erfaret, at majoren ville tilbringe aftenen ude, i stedet for at blive og forfølge sin sejr videre; men da hun så brevet og hørte, det var til fruen, strålede hendes øjne.

"O, et brev! Og til min frue! Ja, det vil vist være meget velkomment, en del mere end de breve, hun har fået fra –"

Hun standsede midt i sin uforskammethed; men majoren spurgte, fra hvem.

"Rent ud sagt fra majoren. I skulle bare se de breve, han skriver os, når han imellemstunder er fraværende. For en måned siden skrev han os et brev fra Madrid, der ikke handlede om andet end om en gammel, enøjet jagthund, det var syg, og som vi skulle holde en doktor til."

Majoren, forbitret over hendes løgne, og over at hun, som han mærkede, fik hans breve at se – for om en jagthund havde han rigtignok blandt andet også skrevet – var nær ved at bryde løs, men betvang sig så godt han kunne.

"I han tro mig, señor," vedblev Lisena, "majoren er ikke skikket til at skaffe sig kærlighed og respekt hos en dame som fruen. Om han ikke havde andre fejl, så har han den, at han er gerrig og kniber, når det kommer an på en lille present hendes navnedag eller ved andre lejligheder. Derfor tør jeg heller ikke beklage mig, når han er kneben mod mig. Tror I, at det nogensinde falder ham ind at betænke mig udenfor min bestemte løn, eller at han har den forstand, ved en lille dusør at opmuntre mig som en tro tjener?"

Majoren forstod godt, at disse ord indeholdt en indirekte opfordring til Don Diego om at vise bedre forstand, og med en dusør belønne Lisenas beredvillighed til at levere sin frue brevet. Men han havde grunde til ikke at gøre det, og var vis på, at hun ligefuldt ville vise sig virksom i denne slette sag. Han nøjedes da med at sige:

"Lisena han være vis på, at jeg for min part ikke skal undlade at gengælde Eder rigeligt de tjenester, I beviser mig, ja på en måde, der skal overgå Eders dristigste forventninger."

Han forlod nu gården og red lige til Hjortespringet. Her gav han allerførst Sancho i kommission at skaffe ham et køretøj, der akkurat var så godt, at man kunne befordre sig dermed en mils vej, uden at det gik fra hinanden, men heller ikke længere. De heste eller muldyr, han skulle skaffe til vognen, måtte svare til denne. Dernæst skrev han to breve til sin kone. Det ene var i hans eget navn, dateret Madrid, og meldte Manuela, at han

næste dag hen imod middagstid ventede at være hjemme. Hensigten hermed var at bestemme hende i den beslutning, hun agtede at fatte, enten hun nu ved tanken om hans hjemkomst kunne føres tilbage til sin pligt, eller den samme tanke kunne bevæge hende hurtigere til at forlade ham. For at fjerne enhver mistanke måtte Sancho levere dette brev til en fragtmand, der om aftenen ville komme forbi majorens gård; til ham sagde da Sancho, at brevet var givet ham af en Madriderkusk, der havde fået forfald og ikke selv kunne afgive det.

Det andet brev til Manuela var i Don Diegos navn og som det forrige skrevet med fordrejet håndskrift, men dette lagde han omhyggeligt til side i sin brevtaske for at have det parat, når det behøvedes.

Ud på aftenen ankom Sancho med et køretøj, der i slet beskaffenhed var ganske efter majorens ønske; men for at være sikker i sin sag, foretog han ved Sanchos hjælp nogle forandringer ved vognen, hvorved den bedre kunne svare til hans hensigt.

Mens han er sysselsat hermed, vil vi begive os tilbage til hans frue og hendes kammerpige.

Så snart majoren var redet bort, skyndte Lisena sig ind til fruen med brevet.

"Se, hvad jeg har! Et brev! Et brev fra den mageløse Don José Diego! Hvad giver I mig derfor – nej, omsonst får I det min tro ikke. For et sådant brev må der betales postpenge."

Manuela lo, gav hende nogen småmønter, og brevet blev nu læst af dem begge samtidig; for Lisena, der naturligvis under hele dette forhold havde gjort større fremskridt i næsvished, betragtede det som afgjort, at hun fra siden turde se med i

brevet. Dets indhold gjorde, som man kan begribe, et meget stort indtryk på den unge kone. Hendes første tanke var, at det kunne hun aldeles ikke indlade sig på, at det var for voveligt, det var uret, det var et skridt alle ville dadle hende for. Men til hendes ulykke havde hun en rådgiverinde i Lisena, det forstod at bortrydde deslige små betænkeligheder.

"Uret, siger fruen; ja det er rigtignok en stor uret at forlade en mand, hos hvem I hidtil ikke har haft en glad time. Fortjener *han* det bedre? Har *han* forstået at sætte pris på en dame som I, af Eders skønhed og udmærkede egenskaber? Og tænk nu på Eders fætter, Don Diego! Er han ikke den smukkeste, den fuldkomneste kavaler, man vil selv for sine øjne? Og allerede berømt er han i hele Spanien for sin tapperhed. Der er gjort viser om hans bedrifter, som alle mennesket derovre synger; det har han selv fortalt os. I hans hæder og anseelse får også I part. Når han ikke havde redelige hensigter, ville jeg endda sige, at fruen havde det. Men han tilbyder Eder ægteskab. Hans onkel, ærkebispen, skal tage sig af sagen. Hvad har vi så at betænke os på? Ærkebispen, kan I nok vide, vil give Eder absolution, hvis der skulle være lidt galt med i spillet. og så kommer fruen til at føre et herreliv med en mand, der tilbeder Eder, der – ja, læs bare hvad han skriver, det velsignede menneske: "Eders vilje skal være hans lov – I skal ved hans side se den lyseste fremtid i møde." Og betænk, det er blot for Eders skyld, han i aften tager Gud ved hvorhen, for at skaffe Eder en god, magelig vogn, det kan befordre os til hans hus og gård."

Manuela kunne, uagtet disse veltalende ord, dog endnu ikke gøre sig fortrolig med den tanke at forlade sit hjem, det hjem, hun fra barnsben var vant til at betragte som sin verden. Men

nu ankom sent på aftenen den ovenfor omtalte fragtmand med brevet fra majoren til sin kone, og fortalte ganske rigtigt og i al troskyldighed, at det var leveret ham undervejs af en Madriderkusk. Manuela, der af brevet så, at hendes ægtefælle kunne ventes hjem den næste formiddag, gerådede i skræk.

"Han kommer, Lisena!" udbrød hun; "og Don Diego indfinder sig vist igen! Hvad kan det føre til!"

"Ja, det må fruen nok spørge! Der kan komme de største ulykker deraf. Don Diego har jo skrevet os til, at han ville slås på liv og død med majoren, hvis han ikke gav slip på Eder. Det må jo føre til mord og manddrab. Var det så ikke bedre, med ét at gøre en ende på den sag? Kan fruen endnu betænke sig? Skal vi nu i morgen begynde det gamle, ærgerlige liv igen, og døje majorens evige irettesætten og moraliseren? og I, kan I virkelig holde ud at leve med en mand, der så tydeligt forsømmer Eder og det, når I har udsigt til en forbindelse med Don Diego? Jeg er vis på, at majoren aldrig, selv ikke i hvedebrødsdagene, ja selv ikke da han bejlede til Eder, har vist Jer en så underdanig og ydmyg hengivenhed som Eders fætter."

Den stakkels forblindede og bedårede Manuela kunne ikke modstå disse vedholdende og snedige forestillinger. Om hun følte kærlighed for Don Diego, vidste hun ikke selv. Men hun havde engang sat sig i hovedet, at livet med majoren var hende utåleligt, og at hun ikke turde skyde den lejlighed fra sig, der nu tilbød sig til at befries derfor. Hun tilbragte vel en søvnløs nat, bestandig i kamp med sig selv; men da morgenen kom og Lisena gentog sine plagerier, endte det med, at hun gav efter.

Den smukke kammerpige fik nu travlt med at gøre alle tilberedelser, inden hendes frue betænkte sig. Af sit eget tøj

medtog hun alt, hvad hun kunne pakke sammen, og desuden adskilligt, der ingenlunde kunne anses for hendes eget. Derimod kunne hun ikke bevæge Manuela til at medtage mere end det nødvendigste, ingen af sine smykket og intet af de nålepenge, hun havde liggende, skønt alt dette, efter Lisenas mening, engang for alle tilhørte fruen. De forlod nu huset, efter at værelserne og alle gemmer var vel lukkede af, og gik, Lisena med en stor hankekurv på armen, gennem haven og derfra gennem den indhegnede skov uden om denne. Den stakkels Manuela standsede flere gange for at trække vejret, og gik kun skælvende videre; men hun blev idelig opmuntret og ansporet af sin ledsagerske.

"Er det noget at tage sig så nær? Fruen er såmænd ikke den første kone, der har forladt sin mand, og vil heller ikke blive den sidste. Don Diego vil jo ikke føre Eder ud i den vide verden, men til sin familie, hvor I træffet lutter slægtninge af Eder selv."

Denne sidste tanke havde også fra begyndelsen været Manuelas eneste trøst. Kunne hun i sin tid indgå en forbindelse med majoren, der var fra et fremmed land og hende så lidt bekendt, da behøvede hun ikke at ængstes for Don Diego, der hørte til hendes nærmeste familie.

Majoren havde imidlertid tilbragt næsten en lige så urolig nat som hans kone; og kun med et tungt hjerte brød han op den næste morgen for at begive sig til det aftalte samlingssted ved indhegningen. Sancho fulgte ham med det lejede gamle køretøj; han selv var til hest og, som han håbede, for sidste gang iført Don Diegos fantastiske kostume. Ankommet til stedet ventede han med bitre følelser på sin kones ankomst. Thi hvad skulle han helst ønske? At hun var gået i sig selv og ikke ville

indfinde sig? I dette tilfælde slap han vel for en ydmygelse, men så sig kun lidt betrygget for fremtiden. Eller skulle han ønske, at hun virkelig indfandt sig for at forlade sit hus, sin mand, og for at flygte med en fremmed? Ja, det var dette han ventede og til dels stolede på. Men om nu den kur, han for dette tilfælde havde bestemt at anvende, ikke slog an, ikke viste sig virksom for den følgende tid? Så havde al hans møje været forgæves, og hans huslige lykke kunne på ny og ved et lignende tilfælde blive truet.

Hans betragtninger blev afbrudt ved synet af Manuela og Lisena, der viste sig i frastand. Så forberedt han end var på at dette sandsynligvis ville ske, blev han dog grebet af sorg og smerte. Hans kone var rigtignok bleg, synligt angreben, og måtte støtte sig til Lisena; men hun kom dog – som, for at forråde ham, at bryde den troskab, hun helligt havde svoret ham. Han betvang imidlertid sine følelser, gik hende i møde og modtog hende med taksigelser og en hoben tomme, intetsigende fraser. Men da han ikke fandt sig stemt til at fortsætte en rolle, der nu faldt ham dobbelt besværlig, førte han hende straks til vognen, med den bemærkning, at det var nødvendigt at haste og fjerne sig fra gårdens omgivelser. Manuela var alt for betaget og forvirret til at lægge mærke til vognens beskaffenhed. Men Lisena, hvis ansigt, straks da de kom, strålede som en sol, udbrød nu forbavset:

"Skal vi op i *den* vogn?"

Og man måtte tilstå, hun havde grund til sit spørgsmål. Den var gammel og støvet, det bedste sæde hang ikke i fjedre, men i tove, var rigtignok forsynet med en kaleche, men der for længe siden havde udtjent og ikke kunne slås op. Heraf fulgte, at

Manuela var ubeskyttet mod vejr og vind og solvarmen og, hvad der var hende det ubehageligste, undervejs så sig udsat for alles øjne; hun måtte da, så godt hun kunne, søge at skjule sig med slør og mantille. Da man skulle afsted, ville hestene ikke gå; de var blevet stivbenede af at holde stille, og Sancho måtte piske og bande en god stund, inden han fik dem i gang. Men nu begyndte Lisena at skrige: "Hun kunne ikke holde det ud! Hun blev stødt og skumplet fordærvet!" Det forreste sæde, hvorpå hun sad, hang ikke engang i tove, men var slået fast, og læderpuden, der var anbragt, kunne ganske godt sammenlignes med en sten, så hård var den. Manuela bad hende være tålmodig; vejen blev nok bedre, og da ville vognen ikke støde så slemt.

"Ja, fruen kan sagtens," svarede hun, "I sidder på en blød, magelig pude. Men jeg kan knap holde mig på sædet."

Den formentlige Don Diego gjorde mange undskyldninger; der var ingen bedre vogn at få. Man kørte da videre, mens han red ved siden af vognen, men var påfaldende tavs og uopmærksom. Manuela følte sig mere og mere ilde til mode, og Lisena brummede i ét væk.

På den måde havde de kørt omtrent en mil, bestandig på den sti, der gik til Madrid. Lidt højere op bøjede vejen af og gik mod nord, altså den rute, de nu skulle slå ind på. Men inden de kom så vidt, nåede de til et sted, hvor vejen var blevet udhulet af regnskyl og igen opfyldt med sten. Vognen stødte her så stærkt, at man måtte holde sig for ikke at falde forover, og Lisena gav sig just til at råbe, "de skulle standse, hun ville ned, hun kunne ikke blive på vognen," da akselarmen på det ene forhjul knækkede og vognen hang ned på siden. Majoren, der red tæt

ved vognen, greb den med fast arm, og kusken sprang i samme øjeblik ned og understøttede den fra den anden side, så de blev fri for at vælte. Manuela, som majoren ikke havde sluppet af syne, holdt sig i kalechen og gled næppe på sædet, men Lisena, der var nærmest ved den aksel, der gik over, blev kastet ned på bunden af vognen og fik et dygtigt bums i nakken. Hun satte et svært skrig op, som dog ingen agtede på. Majoren hjalp hurtigt Manuela ned og befalede Lisena barsk at stige ud. Vognen blev efterset, og man kom til det resultat, at det var umuligt at køre videre med den.

"I skal ikke være urolig, min skønneste kusine!" sagde majoren; "der er en stor gård ingen halv fjerdingvej herfra – jeg ved det ganske vist, den ligger på den rute, jeg ved min hidrejse kom fra; der skal vi få en anden og bedre vogn. Men I skal ikke forblive her på den åbne landevej; I kan godt opholde Jer med Eders pige i den lille lund hist henne, og lade kusken passe på vognen."

Med disse ord steg han igen til hest og red bort i galop.

Men han forlod snart den vej, han var slået ind på. Det omtalte uheld indtraf en halv fjerdingvej fra Hjortespringshuset, og det var til dette han styrede sin hest. Her stod allerede hans rejsevogn forspændt med fire prægtige muldyr, Sancho havde lejet og kusken og et bud, der ligeledes var bestilt, ventede på ham. Da ingen af disse havde kunnet kende ham, hvis han havde vist sig for dem i sin forklædning, måtte han allerførst søge at blive omklædt, skille sig ved den falske sorte paryk, ved de svære bakkenbarter og moustacher, samt vaske den brune farve af ansigt og hænder. Så snart han var færdig med dette temmelig besværlige arbejde, tog han det

brev frem, vi nys omtalte, han havde skrevet og lagt til side. Han kaldte nu buddet ind, beskrev ham nøje det sted, hvor den væltede vogn lå, og pålagde ham at levere brevet med en hilsen fra en vis Don Diego til den unge frue, han ville træffe i nærheden af vognen, men gå tilbage straks uden at vente på svar. Efter majorens beregning kunne buddet ikke indtræffe hos Manuela før fulde to timer efter at han selv havde forladt hende. En lille times tid blev han da endnu tilbage i huset og fuldførte sit toilette, så at der intet spor var mere tilbage af den biscayiske fætter. Han lod dernæst sin rejsevogn føre frem og overgav kusken de sager, det skulle lægges ind i vognen. Under sit sidste ophold i Madrid havde han, i håb om en lykkelig udgang af sit forehavende, indkøbt en del genstande, der kunne være hans kone kærkomne, og hvormed han i tiden kunne søge at vinde hende. De bestod fornemmelig af en del silke- og fløjlsstoffer i nyeste smag samt andre til fruentimmerpynt henhørende sager, der nu blev pakket ned i vognen. Nogle guldsmykke i et etui tog han selv med i brystlommen. Da alt dette var bragt i rigtighed, satte han sig i vognen og kørte over en sidevej ind på hovedruten, så det kunne få udseende af at han lige frisk arriverede fra Madrid.

Manuela og hendes kammerpige gik imidlertid omkring i den lille skov og ventede på, at den frelsende vogn skulle komme, men én time og to timer gik, og der kom ingen vogn; heller ikke lod den biscayiske fætter sig se. Den unge frue havde hidtil søgt at fatte sig, men blev nu mere og mere ængstelig og urolig. Lisena, der i begyndelsen havde jamret over at det værkede i hendes hoved som om et møllehjul gik omkring derinde, indså også nødvendigheden af at gøre gode miner til

slet spil, og mente, at den vogn, Don Diego nu bragte, ville være ganske anderledes galant og magelig, og at han formodentlig blev så længe borte, fordi han ikke kunne få nogen, der var ham god nok. Manuela lod som hun troede det samme, skønt hun allerede nu indså, hvilket farligt og ubesindigt skridt hun havde gjort.

Men nu ankom, ikke den ventede vogn, men et bud med brev fra hendes fætter.

"Hvad kan det betyde?" udbrød hun med en bange anelse.

"Å, han beder os nok blot om at have lidt tålmodighed endnu," mente Lisena.

"Men hvorfra kommer det? Er buddet her endnu?"

"Net, han gik straks; han havde få travlt. – Men vil fruen ikke læse hvad der står?"

Brevet, som den stakkels Manuela nu måtte læse, lød således:

"Skønneste kusine! Jeg skriver dette fra den gård, jeg talte om, og fra hvilken jeg om få minutter begiver mig tilbage til mit hjem. Vil I tilgive mig, når jeg oprigtigt tilstår, at jeg angrer min beslutning at ville føre Eder med mig? Det uheld, der er hændt med vognen, forekommer mig som en højere styrelse. Det er lige så lidt Himlens vilje, at I skal forlade Eders ægtefælle, som at jeg skal vise mig uredelig mod min forrige krigskammerat. Desuden – og tag mig ikke min frimodighed ilde op; vi biscayere er alle meget frimodige – desuden sig selv: hvorledes skal jeg have tillid til Eders troskab mod *mig*, når I bryder den ed, I har svoret Eders gemal? Lad os da hver drage til sit. Jeg forlader Eder … med sorg og efter en hård strid med mig selv – men min trøst er, at jeg opfylder min pligt, og at Himlen vil åbne Eders øjne for de pligter, I har mod Eders herre og gemal."

Manuela lod af skræk og beskæmmelse brevet falde og udgød en strøm af tårer. Men hendes smerte blev næsten overgået af kammerpigens ærgrelse og vrede. Alle dennes planer lå nu i skarnet, og hun måtte skyde en hvid pind efter den rigelige recompense, hun ganske sikkert ventede sig af den ædelmodige Don Diego. I sin arrighed rev hun ham nu lige så stærkt ned som hun før havde hævet ham til skyerne.

"Er det et brev at sende os? Om vognen, som vi står og venter på, skriver han ikke et ord! Den pralhans! den gerrige hund! For det er ikke andet end gerrighed. Jeg kunne have vidst det forud; alle disse biscayere har navn for deres karrighed. Han er bange for, det skal koste ham for meget at tage fruen med sig. Mig har han ikke givet en skilling i al den tid, han har været hos os, men spist mig af med tomme løfter, akkurat som han har gjort med fruen. Den lurendrejer! Sikken en vogn han har skaffet os! sikke heste! sådanne som vi er vante!"

"O, jeg fortjener al denne ydmygelse!" udbrød Manuela, mens hun som tilintetgjort gik op og ned og vred sine hænder. "Der sker mig ikke andet end min ret! Ethvert menneske må hade og afsky mig! Ja, det er sandhed, hvad han skriver: Hvem skal have tillid til mig, når ikke min egen ægtefælle kan stole på mig? Det tjente mig bedst, om jeg gik i et kloster og for evigt skjulte mig for verdens øjne."

"Å, frue!" sagde Lisena, "hvem vil straks tænke på et kloster! Er Eders fætter en bøffel – og jeg må tilstå, jeg har taget meget fejl af ham – så lad ham gå for den han er. Der er nok af fine og galante kavalerer foruden ham."

"Ti stille, Lisena, jeg vil intet ord høre! Du har rådet mig slet, og jeg må nu bitterlig angre, at jeg nogensinde har lyttet til dine

ord. Den hellige jomfru må forbarme sig over mig. Min synd er stor og tynger på min samvittighed. Jeg får ingen ro på mig, før jeg har lettet mit bryst ved et oprigtigt skrifte."

"Nej, det vil jeg nu slet ikke råde fruen til; det vil I komme til at fortryde. Man skal aldrig skrifte mere end man han stå ved at sige; det er min grundsætning. Der er heller ingen præst, der vil takke Jer for Eders åbenhjertighed. Af et sådant skrifte har han kun ulejlighed. Så skal han udforske Jer, formane, holde præken, pålægge bod og tage sagen alvorligt; og det vil han helst slippe fri for. Pater Martinez ser altid surt og gaber i én køre, når vi skrifter for ham, og takker Gud, når vi er vel færdige. Kommer I nu anstigende med Eders historie, så er hans frokost fordærvet for den dag, og det tilgiver han Eder ikke nær så let som Eders hele synderegister."

– Men nu var spørgsmålet, hvad man skulle gribe til for at komme hjem. Det var så usædvanligt at se to fruentimmer af den bedre stand til fods på alfarvej, at de ikke turde tænke på at gå uden at være udsat for slemme ubehageligheder. Lisena gik hen til Sancho, det sad i vognen og sov, eller lod som han sov. Han vidste intet råd. En gammel vogn kunne lappes på mange måder; men når akslen var knækket, vidste han ingen anden udvej end at lade gøre en ny aksel. På Manuelas spørgsmål, om han da ikke kunne skaffe en vogn et steds i nærheden, svarede han, at det var måske muligt, men han turde vist ikke lade dem blive alene tilbage her på vejen, hvor der idelig færdedes så meget forløbet pak, og de kunne nok heller ikke godt have øje med hest og vogn. Ville de give tid, så kom der om en tre, fire timer en af hans kammerater forbi med en tom fragtvogn, og han kunne måske nok tage dem med.

Mens de endnu stod og talte med Sancho og lovede ham en god betaling, hvis han kunne formå den første den bedste vogn, der kom kørende, til at tage dem med, så de en smuk, engelsk rejsevogn med fire raske dyr for i fuldt firspring fare hen imod dem fra Madrider-vejen. Manuela ville netop skynde sig bort og ind i den lille skov, for at unddrage sig de rejsendes blik, da vognen standsede, en herre sprang ud, og en bekendt stemme råbte:

"Manuela! Er det dig? Et det virkelig dig?"

Det var majoren. Manuela blev ved det pludselige syn af ham så forskrækket, at hun troede, hun skulle synke i jorden.

"og du har villet køre mig i møde?" vedblev majoren; "og vognen er væltet? Men hvad er det også for et køretøj –"

Han forlod hende igen med disse ord, for at give hende nogen tid til at fatte sig, gik hen til den væltede vogn, undersøgte den og gjorde kusken de heftigste bebrejdelser, fordi han havde lejet en sådan vogn ud – vendte derpå igen tilbage til sin kone og sagde:

"Men, min bedste, hvorfor tog du ikke vor jagtvogn – ah, nu husket jeg, den har jeg selv sendt hen for at få den malet og lakeret. Ja, så kan jeg begribe, at din stakkel har måttet leje en vogn; men man kunne da vel have fået en bedre end denne. – Men kom nu og sæt dig ind hos mig. Jeg kan se på dig, at du er blevet forskrækket, da I væltede. Vi kan i et øjeblik være hjemme."

Lisena, der hjalp sin frue ind i vognen, hviskede til hende: "I kan være ganske rolig; han har ikke mærket det ringeste –" og spurgte derpå majoren, hvor hun selv skulle sidde. Han svarede kort: "Du kan ikke tage med os. Vognen er alt for opfyldt af

sager, jeg har med. Du må blive her indtil vi kan sende en vogn efter dig. – Her står en hankekurv; hvad har I deri?"

Manuela blev meget forvirret over dette spørgsmål. Undersøgte han kurven, ville sandheden snart komme for dagen. Men Lisena svarede hurtigt:

"Det er fruens kåbe og andre småting, vi tog med, hvis vejret skulle blive dårligt inden vi traf hr. majoren."

"Godt; sæt den foran i min vogn – og lad os så komme afsted."

Under hjemkørslen syntes majoren at være i det bedste humør, af glæde over det uventede gensyn, og over det smukke indfald af hans kone, at køre ham i møde. Da han nok kunne vide, det ville falde hende svært at fortælle ham om den biscayiske fætters besøg, og han ville skåne hende for enhver forlegenhed, så begyndte han selv med det og lod som om en slægtning af Don Diego allerede i Madrid havde givet ham et nys derom, og at han just af den grund havde påskyndet sin hjemrejse.

"Nu, hvad synes du om denne underlige patron?" vedblev han; "ja, du fandt ham vist noget vindig og pralerisk. Men jeg tror, at grunden hos ham er god, at han er retsindig og en mand af ære. Han har altså fortabt os igen, siger du. Det gør mig ondt; jeg havde dog gerne fornyet dette gamle bekendtskab."

Mens majoren talte og under hans umiskendelige oprømthed fik Manuela håb om at slippe tåleligt fra sit farlige eventyr, og genvandt efterhånden så meget af sin fatning, at hun med enkelte ord kunne tage del i samtalen.

"Men," vedblev majoren, "lad mig ikke glemme det ene over det andet. Du skal dog se, at hvis du så smukt har tænkt på mig

under min fraværelse, så har jeg også tænkt på dig. Se her hvad jeg har bragt med til dig fra Madrid" – og med disse ord tog han et safians etui frem – "jeg har også nogle andre sager, nogle moderne silkestoffer, der ligger indpakkede i vognen. Men dette her kan jeg straks vise dig, og vil håbe, jeg har truffet din smag."

Det var et rigt garniture af smykker, hals- og armbånd, ringe etc., alle med indfattede cameer. Manuela, beskæmmet i sit inderste hjerte, tog kun tøvende mod etuiet; thi hun følte, at hun ikke havde fortjent det.

Ved hjemkomsten til gården sørgede majoren straks for, at den ominøse hankekurv uåbnet og urørt blev sat ind til hans kone. Hun kunne da i hast tømme den og bortfjerne dette vidne om hendes dårlighed. Derimod lod det ikke til at nogen tænkte på Lisena. Manuela vovede ikke at huske sin mand på, at sende en vogn efter hende, og han havde så travlt med at pakke ud, deriblandt de smukke tøjer, han havde bragt med til sin kone, og med andre forretninger, at han glemte kammerpigen eller lod som han glemte hende. Først ud på eftermiddagen ankom hun, alene og tilfods, i meget ondt lune over at fruen, "for hvem hun havde opofret så meget," ikke havde husket på hende.

Da Manuela om aftenen var ene i sit værelse, sank hun under hede tårer på knæ for det billede af Madonna, der hang derinde, med tak for hendes hjælp og bistand, og med det løfte, for fremtiden at forjage enhver tanke, der kunne lede hende fra de ægteskabelige pligter. – Den næste morgen, da hun samledes med sin mand ved frokosten, var han i samme oprømte stemning og fortalte adskilligt om udfaldet af sin rejse. Men tillige betroede han hende en meget slem nyhed, der angik

Lisena. Allerede fra hin dag, da han opdagede hendes skændige karakter og indså, hvor farlig hun kunne være for hans unge kone, havde han spekuleret på at fjerne hende, men således, at Manuela selv måtte billige dette. I den hensigt havde han ladet gøre fornyede forespørgsler hos de familier, hun havde konditioneret hos, vis på, at de umuligt alle kunne være tilfredse med hendes opførsel; og nu, under sit sidste ophold i Madrid, erfor han også til sin hemmelige glæde, at hun et års tid før hun kom i hans hus var blevet grebet i et meget groft underslæb eller rent ud sagt, i et tyveri af nogle diamanter af betydelig værdi; kun af medynk havde man undladt at angive hende for retten. Det var denne nyhed, han nu meddelte sin kone. Et sådant fruentimmer, vedblev han, turde man ikke beholde i sit hus. Han havde derfor straks henvendt sig til en god ven, ved hvis hjælp han også havde udsigt til at erholde en skikkelig, velanbefalet person, der kunne påtage sig en kammerpiges bestilling.

"Det er vist ikke værd," endte han, "at du har med denne ubehagelige sag at gøre. Lad mig tale med Lisena og, om muligt, se til at få hende bort endnu i dag. Bedst var det, om det hele kunne afgøres i største stilhed."

Manuela måtte give sit i bifald hertil, skønt hun hemmeligt var i frygt for, at Lisena, når hun blev bragt til denne yderlighed, kunne true med at forråde hende, for at tiltrodse sig hendes bistand. Men majoren, der selv tænkte sig noget lignende, forstod at forebygge det. Han kaldte endnu samme dag Lisena ind til sig, fortalte hende, hvad han havde bragt i erfaring, og tilføjede, at hun som følge deraf straks måtte forlade hans hus.

"Jeg vil give dig et års løn og lade dig befordre til det sted, hvor du har hjemme. Men hvis du nogensinde indfinder dig her på gården eller ved breve eller på anden måde vover at henvende dig til min kone, så skal du, efter en aftale med dit forrige herskab, uden nåde overgives til retten, og da er tugthuset dig vist."

Lisena kendte majoren så godt, at hun vidste, det var hans alvor. Hun fandt sig da i sin skæbne, skønt under megen hykkelsk gråd og bevidnelse om sin uskyldighed. Majoren, der ikke ville tillade, at hun tog afsked med hans kone, tabte hende ikke af syne, før hendes sager var indpakkede og hun selv transporteret bort.

Da luften på denne måde var renset, tænkte han på, hvorledes han fremdeles kunne sikre sig sin kones kærlighed og troskab. Allerede i de første dage efter det her fortalte, havde han den glæde at bemærke den forandring, der var foregået med hende. Der var ganske tydeligt hos hende ligesom en ubevidst følelse af erkendtlighed mod ham; den sidste tids kulde og tilbageholdenhed var forsvundet, eller hun gjorde sig dog åbenbar umage for at komme ham i møde med venlighed og opmærksomhed. Men majoren kom ligefuldt til den erkendelse, at et ubeskæftiget liv ikke var hende tjenligt; han søgte efterhånden at give hende fornyet smag for en del huslige sysler, hun inden sit ægteskab havde været vant til. På samme tid var han klog nok til at indse, at der også med ham selv måtte fra nu af foregå en forandring. Allerførst indskrænkede han sine jagtpartier. Han holdt sig mere hjemme, viste sin kone større opmærksomhed og undlod ikke, efter den lektion, han havde modtaget af Lisena, nu og da at rose hendes påklædning

eller at sige hende andre smukke ting, som et fruentimmer gerne hører. Jeg ved ikke, om det var disse omstændigheder eller Madonnas bistand, der hjalp; men vist et det, at det indtrådte snart ganske det samme smukke forhold mellem ham og hans kone som i Deres ægteskabs første år. Hvad der endnu imellemstunder kunne forurolige ham var tanken om den biscayiske fætter, der vel muligt engang kunne gøre alvor af sit besøg. I dette tilfælde var han udsat for en opdagelse, der kunne være ubehagelig nok.

Men denne frygt blev han befriet for. To år efter de her fortalte begivenheder sad han en formiddag inde hos sin kone og læste aviserne, mens hun var sysselsat med at svøbe en rask lille dreng, hun et halvt år i forvejen havde skænket sin mand. Med ét fo'r majoren op og lagde avisen fra sig.

"Hvad et der hændt?" spurgte hun; "er der igen noget slemt nyt?"

"Å nej, intet af betydenhed; en af de sædvanlige historier, man desværre har nok af."

Men den efterretning, avisen bragte, var for majoren af ikke ringe betydenhed. Under de uroligheder, der nylig var udbrudt i de nordlige provinser, kom det til en hårdnakket fægtning, der kostede flere livet; iblandt de faldne var også den biscayiske fætter.

Om "Pigen fra Georgien"

Forfatter: Henrik Hertz (1797 (1798?)–1870).
Org.udgaver: De fire noveller er alle hentet i Hertz' "*Ugentlige Blade*" 1864-65, hvor de blev bragt som følger: *Pigen fra Georgien:* Nr. 1-3 – *Svigersønnen:* Nr. 4-7 (*Om novellen "Svigersønnen"*: Nr. 9) – *Ernestine Beaucaire:* Nr. 56-60 – *Den irske major:* Nr. 62-64. (De enkelte noveller har muligvis tidligere været udgivet i almanakker og lignende.)
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Efter Grigorij Grigorjevitj Gagarin (1810-1893): *Pige fra Georgien* (omk. 1840).

ISBN 978-87-7628-112-0
2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-361-3 (Ølstykke 2014).

www.ebib1800.dk

